

Vedlegg 1

Historisk perspetiv.

Fra vindkraft til havvind

Energipolitikken i Norge bestemmes av Olje og energidepartementet (OED), som skal tilrettelegge for en helhetlig politikk basert på effektiv, miljøvennlig utnyttelse av naturressursene. Departementet har som ledd i dette forenklingsarbeidet tidligere delegert konsesjonsmyndighet til NVE i saker som gjelder kraftverk inntil 5 MW, og som behandles etter vannressursloven. I løpet av høsten 2004 vil delegasjon av myndighet bli hevet til 10 MW. I 2005 ble bygging og drift av kraftledninger vindkraftverk og andre elektriske anlegg etter energiloven bestemt og behandlet av OED St.prp. nr. 1 (2004-2005).

Vindturbiner omformer vindenergi til elektrisk energi, og ofte finner man flere turbiner i et område tilhørende samme installasjon, og blir da kalt en vindkraftpark. I Norge har vindkraft vært et relativt ukjent fenomen fram til slutten av 1990.

Første gang vindkraft dukker opp som søkeord i regjeringens historiske arkiv er i NOU 1994: 12 «Lov om vassdrag og grunnvann» fra 1994. Her nevnes det at vannkraftutbyggingen vil ha en utvikling i forhold til andre fornybare energikilder. To år senere dukker Vindkraft opp 6 ganger i NOU 1996: 9 «Grønne skatter – en politikk for bedre miljø og høy sysselsetting», hvor det nevnes at vindkraft kan være den energikilden som internasjonalt har gjort størst fremskritt på de teknologiske og markedsmessige sidene. Dette blir videre forsterket i NOU 1998: 11 «Energi- og kraftbalansen mot 2020» hvor vindkraft nevnes i kapittel 23, som en av de modne fornybar energikilde med «betydelig potensial», begrenset i hovedsak av høye kostnader og tekniske problemer. I kapittel 30, «Muligheter for å styrke produksjonen», nevnes det i sammendraget, at ulike rammebetingelser for de ulike energikilder gir utfordringer. Her trekkes vannkraft frem som eksempel over de mest komplekse rammeverk og konsesjonsprosessene. Det pekes på at behandlingstiden for vannkraftprosjekter er opptil 7-8 år. Det nevnes også at vindkraft er et nytt innslag i produksjonssystemet og at lønnsomheten forventes bedres. Mangelen på en landsomfattende oversikt over vindressursene som kan være et egnet grunnlag for mer konkret prosjektplanlegging, samtidig som man anbefaler en omorganisering av de energiøkonomiseringene virksomheter (enøk).

I St. Melding nr 29 (1998-99) går inn for at det i de nærmeste årene skal stimuleres til utvikling av fornybare energikilder gjennom et omfattende utviklingsprogram, og produksjonskapasiteten målfestet for første gang og settes til 3 TWh innen 2010.

I 1998 ble det også sendt ut et rundskriv utgitt av miljødepartementet, hvor hensikten er å gi en samlet oversikt over nasjonale utfordringer som regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene skal fange opp i fylkes og kommuneplanleggingen, og omsette i gode helhetsløsninger regionalt og lokalt. Her nevnes det at utbygging av vindkraft vil kunne gi et nyttig bidrag til produksjonen, oftest med moderate miljøvirkninger. På steder med store vindressurser bør planmyndighetene, i samarbeid med aktuelle utbyggere,

I årene mellom 99-01 ble det gitt ut en rekke ulike stortingsmeldinger hvor vindkraft ble nevnt som mulige energikilder som kan kompensere noe av energien fra petroleumssektor, og en tydelig satsing gjennom blant annet etableringen et statlig foretak, Enova, blir til. (St.meld.nr 39(1999-2000), St.meld. nr. 54 (2000-2001), Ot.prp. nr. 35 (2000-2001)). Enova er en statsforetak eid fram til 2018 av Olje- og energidepartementet, deretter av Klima- og miljødepartementet. Finansieringen skjer via tildeling av midler gjennom Energifondet, som også ble opprettet i 2001. Energifondet får midler gjennom statlige bevilgninger og påslag på nett tariffen.

Den såkalte sem-erklæringen, som det politiske grunnlaget for Bondevik 2-regjeringen er lagt på, gjentok grunnlaget på sammerem-ærklæringen

Hovedformålet med vindkraft i denne perioden, kan leses tydelig iblant annet St.meld.nr 30 (2000-2001), langtidsprogrammet 2001-2005, hvor regjeringen legger økt vekt på miljøhensyn, og vil spare vassdragene. Energi framsatt av nye fornybare energikilder prioriteres, både med hensyn til miljøvern, men også for å redusere klima endringene (St.meld. nr. 54 (2000-2001)). Det blir også i St.meld. nr. 39 (2000-2001) «Friluftsliv— Ein veg til høgare livskvalitet» påpekt at utviklingen når det gjelder vindkraft så langt det går, ikke må bidra til reduksjon av inngrepsfrie områder.

Samtidig som vindenergimålet ble stadfestet og energi politikken ble vedtatt begynte det å komme innsigelser fra etablering av vindturbiner rundt om i landet. I juli og september 2001, får innsigelser fra Reindrifts-forvaltningen i Nordland og fylkesmannen i Sør-Trøndelag begge avslag på innsigelser fra miljøverndepartementet. Innsigelsen fra Nærøy ble fremmet på bakgrunn av etableringen av vindmølle i beiteområde for tamrein. Innsigelse fra Hitra ble fremmet på bakgrunn av negative konsekvenser for inngrepsfri natur og truede og sårbare arter. Begge innsigelsene ble avslått med bakgrunn i satsing på fornybar energi og målsetning om 3 TWh vindenergi innen 2010.

I perioden 2002-2004 skjer det en rekke endringer både i forhold til installert og monterte vindkraftverk, men også i ordskifte rundt vindkraft. Norge har installert effekt for vindkraft økt fra 13 MW i 1999 til mer enn 100 MW i 2002. I St.meld. nr. 18 (2003-2004) Om forsyningsikkerheten for strøm mv nevnes vindenergi som en energikilde som kan bidra med kraftproduksjon grunnet svekkelse i vannkraft utviklingen.

I 2003 utaler Einar Steensnæs, Olje og Energiminister at regjeringen mål er å sikre kraftforsyningen, slik at man blir mindre avhengig av vannkraft. Uttalelse ble sagt i forbindelse med et innlegg på Statnetts høstkonferanse den 4 november 2003, og kommer i en periode hvor Norges energiforbruk har vokst 19 TWh på 11 år, mens utbyggingen har gitt et tilskudd på 3,9 TWh. Vinteren 2002-2003 hadde en rask og høy prisutvikling på strøm, grunnet lite nedbør og tilsig. Diskusjoner rundt energiforsyningen ble en høylytt og engasjert diskusjon. Prisøkningen fører til en diskusjon om hele energisystemet, og viktigheten av diversifisering av energien i Norge.

ble det varslet arbeid mot å sikre en bærekraftig vindkraftutbygging med nasjonale retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg. Metode og kriterier for gjennomføring av tematiske konfliktvurderinger ble utarbeidet av Olje- og energidepartementet i samråd med Miljøverndepartementet, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og andre berørte departementer. Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren fikk deretter ansvaret for å gjennomføre den tematiske konfliktvurderinger på miljøområdet. En nærmere beskrivelse av kulturminne- og miljøvernmyndighetenes arbeid i tilknytning til tematiske konfliktvurderinger ble formidlet av Riksantikvaren og Direktoratet for

naturforvaltning. (Miljødepartementet, 2005). Miljøverndepartementet har ansvar for å få på plass retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg. (St.prp. nr. 1 (2005-2006)).

Olje- og energidepartementet (OED) er fra 1. juli 2005 reorganisert i fire nye avdelinger; Energi- og vannressursavdelingen, Olje- og gassavdelingen, Avdeling for teknologi og internasjonalisering og Administrasjons- og økonomiavdelingen.

I 2006 gav NOU ut en rapport « Et klimavennlig Norge » hvor reduksjonen av Norges klimagassutslipp med 50-80% fra 2006 nivå ble utredet. I denne rapporten ble vindkraft, og spesielt til havs, for første gang, nevnt som et tiltak som erstatter fossile energikilder, men også som individuell kraft kilde øke fremtidige kraftbehov (NOU 2006: 18).

I 2007 ble retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg utgitt av miljødepartementet. Intensjonen med dokumentet var å sikre helhetlig, eggektiv og forutsigbar lokalisering og planlegging.

Sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet (St.prp. nr. 60 (2006-2007))

I st.meld.nr.34 (2006-2007) om «norsk klimapolitikk» bygges det videre på NOU:2006 rapport ut «Et klimavennlig Norge» og her beskrives både videre satsing og deler av den daværende teknologien på havvindmøller. Både kraftforsyning av olje installasjoner og land via kabler blir nevnt. Det nevnes videre etablering av havturbin pilotprosjekt fra 2009. Grunnet erfaring fra petroleum og marine operasjonene anbefales dette for å minske interessekonfliktene.

Som et ledd for å styrke samhandlingen og kommunikasjonen mellom de ulike aktørene innen energisektoren tok OED initiativ til dannelsen av Energirådet i 2007, da de så behovet for en fragmentert næring, til å kunne få en møteplass.

2008. Året det begynner å skje ting.

2008 kan kalles startskudda for havvind i Norge. I løpet av dette og de neste årene, vil offshorevind være veldig aktuelt og ha sterk momentum. Enova publiserte en studie i 2008 som anslo det fysiske potensialet i norske farvann til 14.000 TWh per år. En studie fra Greenpeace samme år beskriver et vindmøllenett av 10 000 vindmøller som knytter sammen landene rundt Nordskjøen.

Hans van Steen, leder for seksjonen for fornybar energipolitikk i EUs generaldirektorat for virksomhet og industri, utalte

« Vi trenger et relativt stort bidrag fra offshore vind for å realisere EUs mål om 20 prosent bruk av fornybar energi innen 2020» da Greenpeace-rapporten ble presentert (Europaportalen,2008).

I 2008, på oppdrag fra Olje- og energidepartementet, vurdert Multiconsult mulige konsekvenser for naturressurser og andre brukere av havet ved en utbygging og drift av offshore vindkraft, bølgekraft og sjøkabler.

Konsekvenser for fiskeri og havbruksnæringen, marint liv og samferdsel ble vurdert og konklusjonen var at det ville medføre størst konsekvenser for fiskeri og samferdsel dersom kraftanleggene ble plassert i gode fiskeområder eller i seilingsled. Konsekvensene

Havbruksnæringen: Etablering av vind- eller bølgekraftverk i Norskehavet vil i liten grad medføre konsekvenser for havbruksnæringen. Det kan bli konflikter i forbindelse med ilandføring av kabler, men konflikten vurderes som marginal.

Marint liv: Etablering av vind- eller bølgekraftverk i Norskehavet vil i liten grad medføre konflikter med bunndyr, fisk eller sjøpattedyr.

Utredningsbehov: Det er et behov for å utrede hvorvidt støy fra vindturbiner kan negativt påvirke kommunikasjon mellom organismer i det marine miljøet.

I St.meld. nr.1 (2008-2009) Nasjonalbudsjettet 2009 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Olje- og energidepartementet har i 2008 gitt og stadfestet endelige konsesjoner til fire vindkraftanlegg som kan gi en samlet årlig produksjon på om lag 750 GWh.

Energirådet 12. november 2007 ga Olje- og energiministeren en utfordring til

Energirådet om å etablere en arbeidsgruppe for å klarlegge den nasjonale verdien av en eventuell satsning innen vindkraft offshore. Arbeidsgruppen skal bestå av medlemmer innen Energirådet og utpekes av arbeidsutvalget.

Mai 2008 var rapporten fra Energirådet «Vindkraft offshore-industrielle muligheter for Norge», klar. Rapporten trekker fram flere viktige suksess faktorer som effektivt lov og regelverk, myndighetsorganer med tilstrekkelig kapasitet og spesialkompetanse på offshore vind, en effektiv konsesjonsprosess, infrastruktur/nett som dekker reguleringsbehov og havvind behov samt en konkurransedyktig kommersiell støtteordning.

Her fremheves utfordringene mellom en politisk samordning med tverrfaglige departement, samtidig som man opprettholder et internasjonalt perspektiv (Energirådet,2008). Samkjøringen mellom det tradisjonelle norske vannkraftsperspektivet og petroleumsnæringen er et viktig element, sammen med en dedikasjon på satsing av utbygging av både overføringskabler og vindkraftverk. Med datidens teknologi så man for seg bunnfaste anlegg ned mot 60 m havdyp (Energirådet,2008).

Norge hadde ikke et regelverk som regulerer etablering og drift av vindkraft til havs utenfor grunnlinjen, men den 6 juni 2007 skrev Olje- og energidepartementet i brev til Stortingets energi og miljøkomité og uttrykte at departementet vil sørge for at "det rettslige rammeverket og de behandlingsprosedyrer som må til for å legge til rette for en fremtidig storskala utbygging" ville komme på plass. Videre ble etablering av et regelverk og konsesjonssystem for vindkraft til havs, utpekt i Forskningsrådets "Foresightrapport – Offshore vindenergi" som en av de første brikkene som måtte på plass for tilretteleggelse av ressursutnyttelse av vindkraft til havs (Energirådet,2008). Rapporten fremmet videre ideen utformingen av et nytt regelverk som en del av Energiloven da virksomhetens art ble sett på som lik, hvis man også brukte

nødvendige deler fra Petroleumsloven. NVE blir nevnt som konsesjonsgivende myndighet fremfor OED. Behovet for tidsfrister i saksbehandlingen blir trukket fram som et viktig behov, sammen med egen tilsynsmyndighet med kompetanse fra petroleumssektoren. Rapporten nevner videre at havområdene bør fastsettes av myndighetene og bør involvere alle berørte parter blant annet for optimalisering av lokasjon i forhold til nettkapasitet og kraftbehov, men også for å ta hensyn til miljø og andre næringsinteresser (Energirådet, 2008).

Om selve konsesjonsprosessen et nytt konsesjonssystem hvor modell fra olje og gass sektoren blir brukt slik. Dette innebærer at utbygger kan søke om eksklusivitet over et område, fra en instanser som har kapasitet og innsikt i utfordringer og loverknyttet til havvind. Jevnlige utlysingsrunder vil gi forutsigbarhet i markedet, og rask behandlingstid vil også fremme rask industriell utvikling (Energirådet, 2008)

I 2008 fikk Havsul I A, som første bunnfaste vindpark i Norge, medhold av energiloven § 3-1 konsesjon for å bygge og drive vindkraftverk (offshore) i Sandøy/Aukra kommune, Møre og Romsdal fylke. Det ble gitt konsesjon til å bygge ut 350 MW (NVE, 2021).

NVE la i konsesjonsvedtaket vekt på at Møre og Romsdal var et underskuddsområda for elektrisk kraft og at tiltaket vil virke positivt på kraftbalansen, samt at den vil styrke forsyningssikkerheten, da vindkraftverket kan produsere ca. 1 TWh ny fornybar eletrisitet. Samlet sett mente NVE at konsesjonsbehandling etter energiloven var en aveing mellom tekniske og økonomiske forhold, og miljøpåvirkninger i vid forstad. Samlet settt mente NVE at det gagnet samfunnet mer enn det var en ulempe. Anlegget ble ikke satt i drift og NVE ga i vedtak datert 27.03.2020, tillatelse til utvidet frist for idriftsettelse av Havsul I fra 31.12.2020 til 31.12.2025. Vedtaket er påklaget av åtte parter i saken. Klagene på NVEs vedtak om utvidet frist for idriftsettelse ble oversendt OED for endelig avgjørelse i brev av 29.09.2020. OED har i vedtak av 26.03.2021 avslått søknaden om utvidet frist for idriftsettelse.

2009

Den 22. januar 2009 arrangerte EU en konferanse i Brussel om fornybar energi og havvind. Der deltok representanter fra regjeringen, norsk næringsliv og EU. Fornnybardirektivet innebærer

en bindende målsetning om en andel på 20 % fornybar energi i EU innen 2020. Nøyaktig en uke etter konferansen ble det klart at Regjeringen legger til grunn at Fornybardirektivet er EØS-relevant (Europaportalen, 2009).

«I dag skriv vi historie. Vindkraft til havs kan bli Noregs nye energi- og industrieventyr. Med lovforslaget og strategien legg regjeringa til rette for at vi i framtida kan skape ein ny industri med grønne arbeidsplassar basert på mellom anna vår offshorekompetanse, seier olje- og energiminister Terje Riis-Johansen» i en pressemelding den 26.06.2009 i forbindelse med forslag til ny lov om fornybar energi til havs (havenergiloven).

Ot.prp. nr. 107 (2008-2009) Om lov om fornybar energiproduksjon til havs, som på folkemunne kalles havenergiloven. Anbefaling fra Olje- og energidepartementet av 26. juni 2009, godkjent i statsråd samme dagen av Regjeringa Stoltenberg II. Lovforslaget gir det rettslige rammeverket for å gi konsesjoner og regulere forhold knytt til planlegging, utbygging, drift og nedlegging av anlegg for produksjon av fornybar energi og anlegg for omforming og overføring av elektrisitet til havs. Lovforslaget fastsett konsesjonsplikt for å bygge, eie og drive anlegg for fornybar energiproduksjon og anlegg for omforming og overføring av elektrisk energi til havs.

I lovforslaget er det lagt opp til at etablering av fornybar energiproduksjon til havs kan skje etter at staten har åpnet bestemte geografiske område for søknader om konsesjon.

I høringen av lovutkastet har ulike instanser påpekt at storskala utbygging av vindkraft til havs ligg mange år fram i tid, men det er viktig at prosess for arealkartlegging blir sett i gang raskt. En arealavgrensing må ta utgangspunkt i vurdering av tekniske og økonomiske forhold som vil være avgjørende for om utbygging vil være aktuelt. Dette inkluderer blant anna vindressurser, havdyp, kraftoverføring og forsynings- og markedsmessige forhold.

I 2009 ble verdens første flytende vindturbin ankret opp utenfor Karmøy. Turbinen blir forankret på en havdybde på 200 m.

Den 3. desember 2010 signerte Norge en intensjonsavtale med Belgia, Danmark, Nederland, Sverige, Tyskland, Irland, Storbritannia og Luxemborg. Intensjonen er å koordinere en effektiv utvikling av et nett og kabler til hvs og kalles The North Sea Offshore grid Initiative.

2010

Januar 2010 fikk Statoil og Statkraft sammen med tyske RWE power og Scottish and Southern Electricity er tildelt rettighetene til å utvikle vindkraft på Dogger Bank i Storbritannia.

Som en oppfølging av regjeringens havenergistrategi ga Olje-og energidepartementet i 2009 Norges vassdrags- og energidirektorat i oppdrag å lede en direktoratgruppe som skulle vurdere egnede områder for etablering av vindkraft til havs. Direktoratgruppa har bestått av Norges vassdrags- og energidirektorat, Direktoratet for naturforvaltning, Fiskeridirektoratet, Kystverket og Oljedirektoratet. Rapporten «Havvind - forslag til utredningsområder», inneholdt 15 områder egnet for havvind.

2«Energiproduksjon til havs skal bli Norges neste store energinæring.» utalte politisk rådgiver Ivar Vigdenes i Olje og energidepartementet den 7.11.2010 i forbindelse med et innlegg i sunnmørsposten.

I 2010 gjorde Lundin Energy Norway funn som skulle vise seg å være et av de største som noensinne er gjort på norsk sokkel (LundinEnergyNorway,2021). Johan Svedrup feltet

2011

Den 9.05.1011 utaltelvar Vigdenes, politisk rådgiver i OED som et innlegg i Fjordens Tidene at «Ressurspotensialet til havs er enormt, men storskala utbygging av fornybar energi til havs er for dyrt i Norge i dag.»

Olje og energidepartementet vedtok den 05.07.2011 et program for å utrede vindkraft til havs. Formålet er å øke kompetansen om best egnede områder for utbygging, med hensyn til miljø, og andre næringsinteresser. Utredningen skal bygge videre på de 15 områdene foreslått i «Havvind-forslag til utredningsområder» og NVE skal koordinere utgreiing for direktorat for naturforvaltning, fiskeri, olje og kystverket vil delta som en referansegruppe

«Av alle våre muligheter for å bidra til en grønnere europeiske framtid, er gassen den største. Men bare om vi fornyer oss og blir en del av den europeiske fornybarsatsingen, skriver den daverende utenriksministeren, Jonas Gahr Støre i et innlegg i Dagsavisen den 3 november 2011.

2012

I NOU 2012: 9 «Energiutredningen – verdiskaping, forsyningssikkerhet og miljø» nevnes det at det i fremtiden kan bli aktuelt med krafteksport fra norsk havvind til andre land uten tilknytting til egen norsk kraftsystem. Rapporten ligger også til grunn de tekniske potensial beregningene gjort av som estimerer et kraftpotensial på vindkraft til ca. 1636 TWh. Dette potensialet ligger en middelvind på 6 m/s til grunn, men med middelvind på 8 m/s er potensialet på 379 THw.

September i 2012 åpnet Sheringham Shoal, havvindpark utenfor Norfolk-kysten av England.

«Jeg er imponert over britiske myndigheters dedikasjon til å realisere dette havvindprosjektet, og stolt over at det skjer ved hjelp av norsk teknologi» utalte Olje og Energiminister under åpningen. Ola Borten Moe.

Ola Borten Moe utalte i en pressemelding «Klare rammer for energipolitikken» relatert til statsbudsjettet 2013 at regjeringen styrker konsesjonsbehandlingen gjennom økt saksbehandlingskapasitet og utarbeidelse av retningslinjer. Regjeringen vil fortsette å styrke konsesjonsbehandlingen gjennom en strengere prioritering av saker, samt en helhetlig og regionvis tilnærming. Videre har Regjeringen lagt fram en strategi og lov om fornybar energiproduksjon til havs. Som en del av oppfølgingen av strategien er det pekt ut områder som kan være egnet for havbasert vindkraft. Regjeringen tar sikte på å lyse ut områder for utbygging av havvindmøller.

2013-2019

Av pressemelding datert 4 januar 2013 mottar Olje og Energidepartementet den strategiske konsekvensutredningen gjort av NVE, hvor fem områder prioriteres åpnet. Anbefalingen kommer på bakgrunn av 12 fagrapporter utført av NVE, kystverket, Fiskeridirektoratet, Oljedirektoratet og direktoratet for naturforvaltning.

NVE anbefaler å prioritere åpning av områdene Sørlege Nordsjø I og II, Utsira nord, Frøya grunnene og Sandskallen - Sørøya nord. NVE mener disse områdene skiller seg ut som områder med svært gode teknisk-økonomiske forhold og de samlede konsekvenser er vurdert som akseptable.

I perioden fra den strategiske konsekvensutredningen kom ut i 2013-2019 blir havvind nevnt i forbindelse med proporsjoner, under budsjettposter og i taler og innlegg om bærekrafts mål. Havvind blir blant annet i Meld. St. 25 (2015–2016) «Kraft til endring — Energipolitikken mot 2030» omtalt som for kostbart til å konkurrere med vindkraft på land. Det blir ikke utlyst områder for havvind, og momentumet er lavt.

I 2013 fikk Statoil leie areal og i 2015 fikk de konsesjon, og allerede i 2017 stod Hywind Scotland ferdig som verdens første flytende vindpark (Equinor,2021). Hywind er norsk teknologi utviklet av Statoil og turbin sammensetningen ble gjort på Stord, samtidig som Aibel Norge var ansvarlig kontraktør (Statoil,2021). Dette har gitt Norge og norsk leverandørindustri mye god kunnskap.

I 2017 dukker havvind opp som søkeord i St. meld 27(2016-2017)-Industrien-grønnere, smartere og mer nyskapende» hvor det blant annet står at grunnet nedgang i petroleums aktiviteten har norsk leverandørindustri snudd seg mot vindkraft industrien. Det trekkes frem selskap som Statoil, Statkraft, Fred Olsen rederier og Fiberglass som leverer glassfibre til hvert tredje rotorblad i Europa (St.Meld.27 (2016-2017)).

Vedtak nr. 245, av 13. desember 2017, har departementet innledet et arbeid med forskrifter til havenergilova

Vedtak nr. 824, 4. juni 2018

«Stortinget ber regjeringen utarbeide detaljert forskrift for åpning og tildeling av konsesjoner for havvind på norsk sokkel.»

Bakgrunn for vedtaket er representantforslag fra Gisle Meininger Saudland, Ketil Kjenseth, Lene Westgaard-Halle og Per Espen Stoknes om utarbeidelse av detaljert regelverk for åpning og tildeling av konsesjoner innen havvind, jf. Innst. 322 S (2017–2018) og Dokument 8:182 S (2017–2018). Slik det framgår av omtalen under vedtak nr. 245, av 13. desember 2017, har departementet innledet et arbeid med forskrifter til havenergilova. Departementet vil orientere Stortinget på egnet måte når forskriftene er fastsatt

Enova gir 2,3 milliarder i støtte til norsk flytende vindpark Hywind Tampen. De installasjoner, anlegg og kabler som omfattes av prosjektet vil være å anse som innretning for petroleumsvirksomhet og derfor bli regulert av petroleumslowverket.

Åpning av felt 2020.

Ved kongelig resolusjon 12. juni 2020 ble havenergilovforskrifta fastsatt. Samme dag ble det ved kongelig resolusjon besluttet åpning av områdene Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II for søknader om konsesjon til fornybar energiproduksjon til havs.

I Prop. 1 S (2020–2021) - For budsjettåret 2021 under Olje- og energidepartementet, ble det foreslått budsjettpost fo regelverk for åpning og tildeling av konsesjoner for havvind ja

I St. Meld. 20 (2019–2020) om helhetlige forvaltningsplaner, trekkes havvind fram som en av seks prioriterte områder i nasjonal strategi for forskning og utvikling. Flytende vindkraft blir også trukket fram som en potensiell energiressurs. Hywind Tampen-prosjektet, nevnes som vil bli verdens største flytende vindkraftverk i 2022.

Oppsummering:

Energimeldingen, St.meld. nr. 29 (1998–99) Om energipolitikken, bygger på NOU 1998: 11 Energi- og kraftbalansen mot 2020. Energimeldingen ble det listet opp følgende mål for omlegging av energiforbruk og -produksjon. bygge vindkraftanlegg som årlig produserer 3 TWh innen år 2010.

La oss ta et kjapt blikk på historien:

I 2008 ble den første konsesjonen gitt til bygging av 78 bunnfaste turbiner i havet utenfor Ålesund (Havsul I).

I 2009 kom den første flytende vindturbinen til havs, Hywind Demo, utenfor Karmøy.

I 2019 ga Enova tilsagn om 2,3 milliarder i støtte til Hywind Tampen, som vil bli verdens største flytende havvindpark. Planen er elleve turbiner som skal forsyne plattformene Snorre og Gullfaks med strøm. Prosjektet og fysisk bygging er godt i gang, og forventet produksjonsstart er i 2022.

Parallelt har det vært utarbeidet flere forslag til aktuelle områder for havvind, før det i juni 2020 ble vedtatt at det fra og med 1. januar 2021 skulle kunne søkes om konsesjon for bygging av havvind på områdene Utsira Nord (flytende) og Sørilige Nordsjø II (bunnfast/flytende). Til sammen byr de to områdene på muligheter for utvikling av inntil 4500 megawatt havvind, noe som tilsvarer behovet til over en million husstander.

Vindturbiner omformer vindenergi til elektrisk energi, og ofte finner man flere turbiner i et område tilhørende samme installasjon, og blir da kalt en vindkraftpark. I Norge har vindkraft vært et relativt ukjent fenomen fram til slutten av 1990.

Vindkraft i Norge har vært preget av periodevis framgang og stagnasjon, fra det dukker for første gang opp som søkeord i regjeringens historiske arkiv i NOU 1994: 12 «Lov om vassdrag og grunnvann» fra 1994. Her nevnes det at vannkraftutbyggingen`s utvikling er avhenger blant annet av framveksten av andre fornybare energikilder. Siden 1994 og til i dag, har vindkraft både internasjonalt og nasjonalt vært preget av store teknologiske fremskritt, og et kraftig løft gjennom det grønne skifte. I dette kapittelet vil jeg start med å gjennomgå vindkraftutviklingen i Norge fra 1990 tallet og fram til i dag, gjennom fire ulike epoker som hver har sin betydning.

To år senere, i NOU 1996: 9 «Grønne skatter – en politikk for bedre miljø og høy sysselsetting», nevnes det at vindkraft kan være energikilden som har gjort størst fremskritt internasjonalt, på de teknologiske og markedsmessige sidene. Dette blir videre forsterket i NOU 1998: 11 «Energi- og kraftbalansen mot 2020» hvor vindkraft nevnes som en av de modne fornybar energikilde med «betydelig potensial», begrenset i hovedsak av høye kostnader og tekniske problemer. I kapittel 30, «Muligheter for å styrke produksjonen», nevnes det i sammendraget, at ulike rammebetingelser for de ulike energikilder gir utfordringer. Her trekkes vannkraft frem som eksempel over de mest komplekse rammeverk og konsesjonsprosessene. Det **pekes på at behandlingstiden for vannkraftprosjekter er opptil 7-8 år.** Det nevnes også at vindkraft er et nytt innslag i produksjonssystemet og at lønnsomheten forventes bedres. Mangelen på en landsomfattende oversikt over vindressursene som kan være et egnet grunnlag for mer konkret prosjektplanlegging, samtidig som man anbefaler en omorganisering av de energiøkonomiseringene virksomheter (enøk).

Kilder:

Lowverk:

Ot.prp. nr. 35 (2000-2001) «Om lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energilova)»

Rapporter/Utredninger:

NOU 1994: 12 *Lov om vassdrag og grunnvann*. [Internett]. 17.01.2022

NOU 1998: 11. *Energi- og kraftbalansen mot 2020*. [Internett]. 17.01.2021

NOU 2006: 18. *Et klimavennlig Norge*. [Internett]19.01.2022

T-3/98 B Fylkesplanene. *Arbeidet med fylkesplanene : Fylkeskommunens og statens roller og oppgaver* [Internett]. 17.01.2022

Multiconsult.2008. *Arealkonflikter ved etablering av vindkraftverk og bølgekraftverk i Norskehavet Offshore vindkraftverk*. 1- 08. Oslo. Olje og energidepartementet.

Energirådet.2008. *Vindkraft offshore – industrielle muligheter for Norge*. Oslo. Energirådet.

NOU 2012: 9. *Energiutredningen – verdiskaping, forsyningsikkerhet og miljø*. [Internett]
26.01.22

Stortingsmeldinger:

St.prp. nr. 54 (1997-98). *Grønne skatter*. [Internett]. 17.01.2022

St.meld. nr. 39 (1999-2000). *Olje- og gassvirksomheten*. [Internett]. 18.02.2022

St.meld. nr. 30 (2000-2001). *Langtidsprogrammet 2002 –2005*. [Internett]. 18.02.2022

St.meld. nr. 54 (2000-2001). *Norsk klimapolitikk*. [Internett]. 18.02.2022

St.meld. nr. 39 (2000-2001). Friluftsliv— Ein veg til høgare livskvalitet. [Internett]. 18.02.2022

St.meld. nr. 18 (2003-2004). Om forsyningssikkerheten for strøm mv.

St.prp. nr. 1 (2004-2005). FOR BUDSJETTERMINEN 2005 — Utgiftskapitler: 1800–1830, 2440 og 2490 Inntektskapitler: 4810–4860, 5440, 5490, 5608, 5680 og 5685 [Internett] 19.01.2022

St.prp. nr. 1 (2005-2006) - For budsjettåret 2006 under Olje- og energidepartementet

St.meld. nr. 34 (2006-2007). Norsk klimapolitikk. [Internett] 19.01.2022

St.meld. nr. 7 (2008-2009).Et nyskapende og bærekraftig Norge.[Internett]. 19.01.2022

St.meld. nr.1 (2008-2009) Nasjonalbudsjettet 2009. [Internett]. 20.01.2022

St. Meld. 27 (2016–2017) Industrien – grønnere, smartere og mer nyskapende. [Internett]. 26.01.2022

St. Meld. 20 (2019–2020) Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene — Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak

Brev:

Brev | 06.07.2001. Nærøy - Reguleringsplan, Hundhammerfjellet. Miljøverndepartementet. [Internett]. 19.01.2022.

https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan_bygningsloven/planlegging/innsigelsessaker/eldre_innsigelsessaker/2001/naroy-reguleringsplan-hundhammerfjellet/id447781/

Brev | 06.09.2001. Hitra - Vindpark, Hitra (naturvern). Miljøverndepartementet. [Internett]. 19.01.2022.

https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan_bygningsloven/planlegging/innsigelsessaker/eldre_innsigelsessaker/2001/hitra-vindpark-hitra-naturvern/id447810/

Brev til berørte fylkeskommuner, fylkesmenn og Sametinget.

Brev | 04.03.2005. Tiltak for helhetlig og langsiktig vindkraftutbygging. Miljøverndepartementet [Internett]. 19.01.2022

https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan_bygningsloven/planlegging/innsigelsessaker/eldre_innsigelsessaker/utvalgte-brev/gamle-brev-planavdelingen/tiltak-for-helhetlig-og-langsiktig-vindk/id447964/

Pressemeldinger

Pressemelding.26.06.2009.Havenergilova – tilrettelegging for havvindmøller. Olje- og energidepartementet

Pressemelding. 08.01.2010.-Glad for at Statoil og Statkraft satser i Storbritannia. Olje- og energidepartementet

Pressemelding. 27.09.2012. Åpnet havvindparken Sheringham Shoal. Olje- og energidepartementet

Pressemelding. 08.10.2012. Klare rammer for energipolitikken. Olje- og energidepartementet

Pressemelding.04.01.2013.Mottok konsekvensutredning om havvind. Olje- og energidepartementet

Tale/Innlegg:

Foredrag av olje- og energiminister Einar Steensnæs på Statnetts høstkonferanse 4. november 2003.*Aktuelle energipolitiske tiltak etter vinteren 2002-2003.* [Internett]. 19.02.2022.

https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/Regjeringen-Bondevik-II/oed/Taler-og-artikler-arkivert-individuelt/2003/aktuelle_energi-politiske_tiltak/id267106/

Europaportalen. 2008. Vindmøller i havet kan starte ny gullalder. Oslo.

Europaportalen.2009 Norge satser på havvind. Europaportalen

Vigdenes, I. 2011. Om vindkraft til havs. Fjordens Tidene. Olje- og energidepartementet

Støre, J G.2011. Framtidsparadoks. Dagsavisen. Utenriksdepartementet.

Nettsider:

Lundin Energy Norway.2021.[Internett]

<https://lundin-energy-norway.com/>

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

200900414-7
AJ/EX/BO
008

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref

Vår ref
09/00653-5

Dato

1 8 SEPT 2009

Oppfølging av Ot.prp. nr. 107 (2008-2009) - arealvurderinger

Innledning

Det vises til Ot.prp. nr. 107 (2008-2009), Om lov om fornybar energiproduksjon til havs (havenergilova), fremlagt av departementet 26.06.2009. Lovforslaget gir det rettslige grunnlaget for å gi konsesjoner og på annen måte regulere forhold knyttet til planlegging, utbygging, drift og nedlegging av anlegg for produksjon av fornybar energi og anlegg for omforming og overføring av elektrisitet utenfor grunnlinjene. Lovforslaget åpner for at virkeområdet for enkelte bestemmelser i loven kan utvides til også å gjelde indre farvann.

I lovforslaget er det lagt opp til at etablering av fornybar energiproduksjon til havs i utgangspunktet kun kan skje etter at staten har åpnet nærmere bestemte geografiske områder for søknader om konsesjon. I medhold av lovforslaget skal det gjennomføres strategisk konsekvensutredning i statlig regi før det tas beslutning om åpning av areal. Lovforslaget har også bestemmelser om konsekvensutredninger i forbindelse med etterfølgende konsesjonssøknad og detaljplan.

I proposisjonen er det varslet at det vil bli satt i gang et arbeid med å vurdere havareal som kan være egnet for utbygging av vindkraft til havs og at det etableres en direktoratsgruppe ledet av NVE som skal bistå i dette arbeidet. Arbeidet skal bidra til å avgrense hvilke havområder som bør omfattes av en strategisk konsekvensutredning i henhold til lovforslaget, samt skissere omfang og innhold av en slik utredning. Utover det konkrete forslaget til arealavgrensning skal arbeidet også bidra til økt kunnskap om det realistiske potensialet for utbygging av vindkraft

og hvor dette er lokalisert.

Det pekes i proposisjonen på at det kan bli aktuelt å gjennomføre strategisk konsekvensvurdering for utvalgte havareal i 2011, dersom dette ut fra ulike forhold anses hensiktsmessig. Utover de forhold som er nevnt i proposisjonen, må departementet også vurdere gjennomføring av konsekvensutredninger i lys av Stortingets behandling av lovforslaget.

Av proposisjonen framgår det at direktoratgruppen som etableres får i oppgave å utarbeide et forslag til hvilke områder som bør omfattes av strategisk konsekvensutredning i første runde. Avhengig av utviklingen i teknologi, kostnader, etterspørsel, kunnskapsutvikling mv. vil det i årene fremover være aktuelt å gjennomføre flere runder med arealvurderinger og strategiske konsekvensutredninger.

Direktoratgruppen skal ledes av NVE og ellers bestå av Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Kystverket og Direktoratet for naturforvaltning. Oppdragets innhold mv. er beskrevet nedenfor.

Oppdragets innhold

Oppdragets innhold er omtalt i Ot.prp. nr. 107 (2008-2009), kapittel 5.6 under "*Innhald og innretning i arbeidet*". Direktoratgruppen skal gjennom en grundigere vurdering av de forhold og hensyn nevnt i proposisjonen vurdere hvilke havarealer som kan være egnet til vindkraftproduksjon til havs, både utenfor og innenfor grunnlinjen. Det skal fremgå hvilket kunnskapsgrunnlag gruppens vurderinger er basert på. I den grad det foreligger kunnskapsmangler, skal det drøftes hvordan kunnskapsgrunnlaget kan forbedres. Direktoratgruppens arbeid skal inkludere et utkast til planprogram for en etterfølgende strategisk konsekvensutredning.

Gruppens arbeid skal ta utgangspunkt i en vurdering og drøfting av hvilke havområder som er ventet å være mest aktuelle for utbygging ut fra faktorer som vindressurser, havdyp, kraftoverføring og markedsmessige forhold. I proposisjonen er det omtalt enkelte forhold som tilsier at det er særlig relevant å vurdere områder i den sørlige delen av Nordsjøen, men det er pekt på at andre havområder også skal vurderes. Problemstillinger knyttet til kraftoverføring og markedsmessige forhold ved ulike ilandføringsmuligheter nasjonalt og internasjonalt må drøftes grundig. Det skal også gjøres en særskilt vurdering av tekniske, økonomiske og andre relevante forhold vedrørende utbygging av vindkraft i tilknytning til eksisterende og nye petroleumsinstallasjoner i alle havområder, jf. omtale i proposisjonen.

Proposisjonen gir en overordnet omtale av teknologistatus og kostnader. Det er lagt til grunn at arealavgrensingsarbeidet særlig bør omhandle havareal egnet for bunnfaste installasjoner, men det er pekt på at det også bør vurderes arealer med større havdyp. Direktoratgruppens arbeid skal inneholde en oppdatert omtale av teknologistatus og kostnader, og en drøfting av forventet utvikling i teknologi og

kostnader for årene framover. Ut fra denne drøftingen skal gruppen vurdere om også arealer egnet for flytende installasjoner bør inkluderes i en første runde med strategisk konsekvensutredning. Det skal også gis en vurdering av forhold som har betydning for hensiktsmessig størrelse på vindparker til havs.

Med bakgrunn i vurderinger av forholdene nevnt i avsnittene ovenfor skal det gjøres vurderinger av miljø og andre arealbruksinteresser som for eksempel fiskeri, sjø- og lufttrafikk, petroleumsvirksomhet, reiseliv og Forsvaret. Vurderingene må i hovedsak baseres på foreliggende kunnskap og informasjon. En viktig del av vurderingen av miljø- og arealbruksinteresser vil bestå av å identifisere eventuelle kunnskapsmangler og å vurdere hvordan kunnskapsgrunnlaget kan forbedres. Som pekt på under *Tidsplan, vidare prosess* i Ot.prp. nr. 107 (2008-2009) må det diskuteres hvorvidt kunnskapsmangler kan eller bør utfylles som ledd i en strategisk konsekvensutredning eller om de bør utsettes til en eventuell senere prosjektspesifikk konsekvensutredning. Et alternativ kan også være at det gjennomføres nærmere undersøkelser før en strategisk konsekvensutredning blir igangsatt. Departementet viser i denne sammenhengen til at en rekke høringsinnstanser har spilt inn at det er ønskelig at de mest vesentlige arealinteresser er avklart før arealer åpnes for konsesjonssøknader, jf. kapittel 11.4 i Ot.prp. nr. 107 (2008-2009).

Direktoratgruppen skal holde seg orientert om utviklingen for havbasert vindkraft internasjonalt, særlig i landene rundt Nordsjøen og om relevante forsknings- og utredningsaktiviteter innen teknologi, miljø og arealbruk.

Det foreligger helhetlige forvaltningsplaner for Norskehavet (St.meld. nr 37 (2008-2009)) og Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (St.meld. nr 8 (2005-2006)). Direktoratgruppen skal ta hensyn til disse planene i vurderingen av aktuelle havområder. Arbeid med forvaltningsplan for Nordsjøen er startet opp. Gruppen bør så langt det er formålstjenlig koordinere sitt arbeid med pågående utredningsarbeid knyttet til forvaltningsplanen for Nordsjøen, samt oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet og Lofoten og oppfølgingen av forvaltningsplan for Norskehavet.

Direktoratgruppen må vurdere for hvilke havarealer det bør gjennomføres en etterfølgende strategisk konsekvensutredning. Dette er gjort på ulike måter internasjonalt, jf. kapittel 5.5.2 i proposisjonen. Departementet antar det kan være hensiktsmessig at gruppen ser dette i sammenheng med kunnskapsnivået om arealbruksinteresser og miljø. Flere energiselskaper har allerede fremlagt projektskisser for vindkraftanlegg til havs utenfor grunnlinjene. Videre har NVE mottatt flere meldinger om vindkraftanlegg innenfor grunnlinjen. Disse arealene kan være spesielt relevante å vurdere, blant annet fordi det allerede er gjort enkelte vurderinger av konsekvenser i disse områdene.

I proposisjonen er det vist til at NVE inntil videre ikke bør prioritere å konsesjonsbehandle nye meldinger om større vindkraftprosjekt innenfor grunnlinjene. Samtidig slås det fast at NVE skal gi høy prioritet til konsesjonsbehandling av mindre prosjekt som er ledd i utvikling og utprøving av teknologi. Prosjekter innenfor grunnlinjene som NVE allerede har tatt under behandling, skal følge ordinær konsesjonsbehandling etter energiloven. Dette tilsier at direktoratgruppen ikke skal vurdere disse. Det samme gjelder mindre prosjekter som NVE tar til behandling i løpet av perioden direktoratgruppens arbeid varer, og som er ledd i utvikling og utprøving av teknologi.

I september 2009 ga OED konsesjon til vindkraftverket Havsul I. Et av vilkårene for konsesjonen er at det gjennomføres et miljøovervåkingsprogram. Programmet skal gjennomføres etter anerkjente prinsipper for før- og etterundersøkelser. Direktoratgruppen bør så langt det er formålstjenlig koordinere sitt arbeid med disse undersøkelsene.

Organisering

Oppdraget skal utføres av en direktoratsgruppe ledet av NVE med deltakelse fra Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Kystverket og Direktoratet for naturforvaltning. Gruppen skal holde kontakt med andre sektormyndigheter og fagmiljøer etter behov. Gruppens arbeid skal legges opp slik at energi- og petroleumsnæringen, fiskerinæringen, natur- og miljøorganisasjoner og andre relevante interesser får anledning til å gi innspill til arbeidet. Departementet legger til grunn at Statnett vil være en viktig bidragsyter til gruppens arbeid.

Det vil bli opprettet en styringsgruppe under ledelse av Olje- og energidepartementet, og med deltakelse fra Miljøverndepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet. Direktoratgruppen skal rapportere til styringsgruppen underveis i arbeidet.

Tidsplan

Direktoratgruppen skal legge fram resultatet av sitt arbeid for departementet innen 15. oktober 2010. NVE skal innkalle til oppstartsmøte i direktoratgruppen.

Det legges opp til relativt tett oppfølging fra styringsgruppen underveis i arbeidet. Det tas sikte på at første møte med styringsgruppen avholdes i midten av november. Det forutsettes at direktoratgruppen til dette møtet fremlegger et forslag til arbeidsplan.

Budsjett

Olje- og energidepartementet vil stille utredningsmidler til disposisjon over eget budsjett for 2009. For 2010 vil NVE få økt sin budsjettramme til å videreføre utredningsarbeidet. Departementet vil komme tilbake til dette når statsbudsjettet for 2010 er klart.

Fiskeridirektoratet, Kystverket og Direktoratet for Naturforvaltning forutsettes å dekke egne utgifter, eventuelt motta midler fra sine respektive departementer.

Med hilsen

Sigurd Tveitereid (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ove Flataker
avdelingsdirektør

Kopi:

Fiskeri- og kystdepartementet
Miljøverndepartementet
Direktoratet for naturforvaltning
Fiskeridirektoratet
Kystverket
Oljedirektoratet

Vurdering

Referansenummer

971984

Prosjekttittel

Kriterie selektering av havvindområder i Norge

Behandlingsansvarlig institusjon

Høgskulen på Vestlandet / Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap / Institutt for miljø- og naturvitenskap

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Sjur Kristoffer Dyrkolbotn, sdy@hvl.no, tlf: 99260418

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Mette Moe Skurtveit, 183511@stud.hvl.no, tlf: 45164522

Prosjektperiode

17.01.2022 - 30.06.2022

Vurdering (1)

18.03.2022 - Vurdert

OM VURDERINGEN

Personverntjenester har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

Personverntjenester har nå vurdert den planlagte behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at behandlingen er lovlig, hvis den gjennomføres slik den er beskrevet i meldeskjemaet med dialog og vedlegg.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 30.06.2022.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

Personverntjenester vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke behandles til nye, uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), og dataportabilitet (art. 20).

Personverntjenester vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

SurveyXact er databehandler i prosjektet. NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene til bruk av databehandler, jf. art 28 og 29.

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og/eller rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>

Du må vente på svar fra oss før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Personverntjenester vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Are you interested in taking part in the research project “Selection of offshore wind criteria”?

This is an inquiry about participation in a research project where the main purpose is to get an overview of the offshore wind process in Norway and how the selection criteria are made. In this letter we will give you information about the purpose of the project and what your participation will involve.

Purpose of the project

The offshore wind process in Norway has been characterized by periods of progress and stagnation. Predictability for industry, the authorities and the population is important, and will be essential in further development of renewable energy at sea. Therefore, this thesis will address the offshore wind process in Norway and how the selection of offshore wind areas is carried out. The criteria for offshore wind areas are given in, among other things, the Marine Energy Act, and used for area selection by NVE. By clarifying the criteria selection process, a clearer process can be achieved. By obtaining information from the wind industry, you get information and can clarify challenges and differences between norms and regulations.

Who is responsible for the research project?

Høgskolen på vestlandet is the institution responsible for the project.

Why are you being asked to participate?

As part of the master's thesis, obtaining information from industry is important. You receive this email as you work with offshore wind.

What does participation involve for you?

- *If you chose to take part in the project, this will involve that you fill in an online survey. It will take approx. 5-7 minutes. The survey includes questions about criteria for selection of offshore winds, conflicts of interest and data.*
- *I will also ask if you would like to provide information in an interview. It will be information about how the offshore wind process is experienced, and clarification of roles in the process. I will record the interview and will take notes*

Participation is voluntary

Participation in the project is voluntary. If you chose to participate, you can withdraw your consent at any time without giving a reason.

All information about you will then be made anonymous. There will be no negative consequences for you if you chose not to participate or later decide to withdraw.

Your personal privacy – how we will store and use your personal data

We will only use your personal data for the purpose(s) specified in this information letter. We will process your personal data confidentially and in accordance with data protection legislation (the General Data Protection Regulation and Personal Data Act).

- *No one other than me will have access to the email address or voice recording*

What will happen to your personal data at the end of the research project?

The project is scheduled to end *20 of may*. *All the data will be delited by the end of June.*

Your rights

So long as you can be identified in the collected data, you have the right to:

- access the personal data that is being processed about you
- request that your personal data is deleted
- request that incorrect personal data about you is corrected/rectified
- receive a copy of your personal data (data portability), and
- send a complaint to the Data Protection Officer or The Norwegian Data Protection Authority regarding the processing of your personal data

What gives us the right to process your personal data?

We will process your personal data based on your consent.

Based on an agreement with *Høgskolen på vestlandet*, Data Protection Services has assessed that the processing of personal data in this project is in accordance with data protection legislation.

Where can I find out more?

If you have questions about the project, or want to exercise your rights, contact:

- Mette Moe Skurtveit: 183511@stud.hvl.no
- *Supervisor at Høgskolen på vestlandet Dr. Wendy Tan*: wendy.guan.zhen.tan@hvl.no
- Data Protection Services, by email: personvernombud@hvl.no.

Yours sincerely,

Project Leader
(Researcher/supervisor)

Student (if applicable)

Consent form

Consent can be given in writing (including electronically) or orally. NB! You must be able to document/demonstrate that you have given information and gained consent from project participants i.e. from the people whose personal data you will be processing (data subjects). As a rule, we recommend written information and written consent.

- *For written consent on paper you can use this template*
- *For written consent which is collected electronically, you must chose a procedure that will allow you to demonstrate that you have gained explicit consent (read more on our website)*
- *If the context dictates that you should give oral information and gain oral consent (e.g. for research in oral cultures or with people who are illiterate) we recommend that you make a sound recording of the information and consent.*

Vedlegg 4

If a parent/guardian will give consent on behalf of their child or someone without the capacity to consent, you must adjust this information accordingly. Remember that the name of the participant must be included.

Adjust the checkboxes in accordance with participation in your project. It is possible to use bullet points instead of checkboxes. However, if you intend to process special categories of personal data (sensitive personal data) and/or one of the last four points in the list below is applicable to your project, we recommend that you use checkboxes. This because of the requirement of explicit consent.

I have received and understood information about the project “*offshore wind criteria*” and have been given the opportunity to ask questions. I give consent:

- to participate in *(insert method, e.g. an interview)*
- to participate in *(insert other methods, e.g. an online survey) – if applicable*
- for my/my child’s teacher to give information about me/my child to this project (include the type of information)– if applicable*
- for my personal data to be processed outside the EU – if applicable*
- for information about me/myself to be published in a way that I can be recognised (describe in more detail)– if applicable*
- for my personal data to be stored after the end of the project for (insert purpose of storage e.g. follow-up studies) – if applicable*

I give consent for my personal data to be processed until the end date of the project, approx. *[insert date]*

(Signed by participant, date)

Survey on criteria selection of offshore wind

***Må fylles ut**

1. E-postadresse *

Work experience

Offshore wind is a relatively new field in Norway

2. How much work experience do you have in development of offshore wind

Markér bare én oval.

1- 6 months

6-12 months

1-3 years

5+ years

Criteria
selection of
offshore wind
areas

Criteria for the selection of offshore wind areas in Norway are set out in the OceanEnergy Act and further developed in NVE's report on suitable areas for offshore wind.

3. Based on NVE criteria, how important do you think *

Markér bare én oval per rad

	Not important	Some importance	Very important
Depth under 70 m	☐	☐	☐
Depth under 200	☐	☐	☐
Depth under 500	☐	☐	☐
Wave hight	☐	☐	☐
Wind speed 6-9 m/s	☐	☐	☐
Wind speed 10-12 m/s	☐	☐	☐
Connection to grid	☐	☐	☐
to avoid encroachment on nature	☐	☐	☐

4. Are there other criteria you think are important? Pleas write and rank them by, not important, some importance and very important *

Conflicts

Through land division and resource utilization, conflicts can arise between different stakeholders.

5. How important it is to avoid conflict

6. What would you say is the biggest conflict area within offshore wind

7. What is most important

Markér bare én oval per rad

	not important	some importance	Very important
avoid conflict	☐	☐	☐
win the conflict	☐	☐	☐
resolve the conflict	☐	☐	☐
meet the conflict	☐	☐	☐

Data and
analyzes

The criteria listed in part one are used to assess the areas for offshore wind. They are based on collected data.

8. How old is the data you are working with

9. When is the data used in analyzes for offshore wind areas too old?

Further
investigation

Would you be willing to participate in an in-depth interview either across teams or in person?

10. Do you want to attend an interview

Markér bare én oval.

yes

no

Intervju mal:

Har du noe erfaring med havvind prosessen i Norge, og hvilken erfaring har du?

Hva tenker du om havvind prosessen i Norge?

Har du erfaring med havvindprosesen i andre land?

Hvordan fremstår den prosessen mot den i Norge?

Hvilken interessekonflikt tror du blir den mest utfordrende?

Bør noen interesser få «fortrinn» i Norskehavet?

Hvorfor/hvorfor ikke?

Synes du kriteriene ved områdeselektering av havvind er viktige?

Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvilke relevanser har det i et samfunnsvitenskapelig perspektiv?

Synes du det er lett å forstå havvindprosessen i Norge?

«Vise tidskjema som jeg har laget»

Hva tenker du om konsesjonsprosessen og tidsbruk?

Er det realistisk?

Hvorfor/hvorfor ikke

What experience do you have with the offshore wind process in Norway?

What do you think about the offshore wind process in Norway?

Do you have experience with the offshore wind process in other countries?

How does that process compare to that in Norway?

Which conflict of interest do you think will be the most challenging?

Should any interests have "advantages" in the Norwegian Sea?

Who?

Why / why not?

Do you think the criteria for area selection of offshore wind are important?

Why / why not?

What relevance does it have in a social science perspective?

Do you think it is easy to understand the offshore wind process in Norway?

"Show timeline schedules I have created"

What do you think about the licensing process and timeline?

Is it realistic?

Why / why not

Respondent 1

Mette

Ja jeg går på master i areal eiendom, og det gjør jeg på høgskole i Bergen. Der tar jeg en master i marine planering og det mest kjente vi har i Norge er jo forvaltningsplanene for Norskehavet.

Som et ledd av dette her, så er jo det da viktig å se på forankringen planen har idet juridiske. Men og på en måte samfunnsnytt, og hvem man lager planer for, hvorfor lager man planer? Hva er egentlig hensikten og det som du var inne på møtet på på strategi møtet. En ting er det man sier, men hva man faktisk gjør. Og så nå understreker jeg om kriteriene for havvind, for området selekteringen av havvind i Norge og hvordan den prosessen er blitt gjort. Hvordan selve prosessen er. Det er min masteroppgave. Der er jeg har lagt til grunn et brev fra OED sendt til NVE som fikk i oppdrag å selektere områder for havvind i Norge.

Respondent 1

Ja det er fremtidig den studien som skal gå nå og?

Mette

Nei det er en som var i 2009. Den som har funnet de områdene vi bruker i Norge i dag, Søre og Utsira. Så det er bakgrunnen for denne oppgaven, og så er det prosessen frem til nå. Og så er det da en diskusjon om veien videre rett og slett. Mm, så da vil jeg gjerne at du skal alle. Du vil bli analysert i den oppgaven det. Det vil ikke være det. Det vil bare være diskusjoner rundt svarene. Det vil ikke være noe du kan gå tid som helst si at jeg vil ikke være med oppgaven, og så vil jeg slette svarene dine.

Mette

Da da vil jeg gjerne at du skal fortelle meg litt om din bakgrunn, altså din profesjonelle bakgrunn og erfaring fra offshore vind.

Respondent 1

Min bakgrunn er jo altså jeg er relativt fersk i Norsk eller helt fersk i Norsk offshore havvind.

Er i til jeg kommer fra, så har jeg 30 år i abiel i leverandørindustrien, hovedsakelig olje og gass.

Det er vi har levert til operatørselskapene i store grad, sånn at de her områdene og gjorde all planlegging og men de kom til oss å kjøpte tjenester.

Tilsvarende i 2010 11 så begynte jeg vel mitt tidligere firma se på offshore vind og med spesielt fokus på Tyskland. For der skjedde det mye. Og da gikk vi inn der og vant i første jobben i 2011, 2012 og har egentlig holdt på der helt fram til jeg håpte (sluttet).

Og vært med å bo på på England og de de offshore vind prosjektene som jeg vil gjorde rundt omkring i verden, men igjen lite involvert i den planleggingsfase.

Selv der fordi at selv der så var det utbyggerne som gjorde det med på en måte tok oss av plattform delen og og sånne ting, så så dette her med kall det forvaltning og planlegging rundt der aler og sånne ting har jeg på en måte hatt litt lite inngripende i så.

Hm, men det var en av de tingene jeg håper jeg skal lære litt om nå videre. Så får vi nok tak på det. Hvor lite kart?

Mette

Det ja når du sammenligner de 2 da altså nå selvfølgelig er jo ikke vi kommet der at det er så lett å sammenligne enda da. For hvis du var på? Utførende på engelsk sektor, men sånn selve prosessen. Ser du noe? Noe som er sammenlignbart nå hittil. At den ene prosessen er mer eller mindre effektive, eller?

Respondent 1

Nei, det er nok fordeler og ulemper på på det meste altså jeg ser jo rundt omkring så så jeg ser jo prosessene litt forskjellige. Noen land tillater jo på en måte at en utvikler identifiserer et område og prøver å argumentere liksom i etterkant om at dette området egner seg og skal overbevise på måte interessentene om at. Så han skal få lov, eller hun skal få lov å bygge ut. Og mens den norske modellen er jo at noen som på en måte sitter i bemyndige posisjon, altså regjering går ut og definerer der og der, og der kan dere drive med havvid ennå, så har du på en måte en prosess i etterkant der der du må enten vinne en mindre del av det området eller noe sånt før du kan på en måte kamp bygge videre og gjennomføre dei analyse nå Som må til for å dokumentere at det er ok å bygge ut?

Så jeg tror jo altså hvis du hvis du ser litt på den erfaringen vi har ifra og Norsk olje og gass, så er jo den prosessen som jeg ser jeg relativt lik sant får tildelt områder og så ut ifra det området som kan du på en måte. Se om du klarer å finne noe løsninger og noe.

Som som gjør at det blir økonomisk å bygge ut, og da får du en styrte prosess. Og du ja, hva skal jeg si? Jeg føler jo at du da fort kan du kan fjerne en del.....Konflikter mellom utbyggere og andre interessenter som fiskerier og sånne ting. Fordi at da blir jeg på en måte myndighetene. Den som går ut og definerer områdene, og så blir da høring rundt det, og da må på en måte interessentene kommunisere inn at de enige eller uenige og og da blir det iallfall lettere for utbyggere i etterkant. Mens det andre greiene, så så er det jo ofte utbyggeren som må ta dialogen direkte med fisker er eller andre. Og det er klart, det kan jo fort utartet, kanskje med med hadde en får en høyere temperatur.

Mette

Men du nevnte fiskere? Er det noen konflikter med andre interesser som du tenker er?større?

Altså noen andre interesser som er mer konfliktfylte enn andre?

Respondent 1

Nei, men det men det er vel 2 ting som har iallfall sånn som som jeg har brettet merke i så langt.

Det er fiske her, og det er lokalbefolkningen, og da veldig ofte med en gang det blir visuelt.

At det kommer, at det forurenses på en måte synes bildet ditt i en eller annen form. Det er det jeg oppfatter å være mest.

Mette

Synes du kanskje at noen av de skulle vært vektet høyer, altså at de skulle hatt større stemme enn andre? Eller prioriteres i forhold til de andre? Skal liksom alle telle likt.

Respondent nøler. Svarer ikke. Tenker.

Mette

Da kan jeg kan nevne for eksempel turisme, fiskeri, det visuelle sånt lokalfolkningen skal alle ha like mye å si petroleum. Eller er det noen som du tenker, kanskje det skulle vært en skjevfordeling her? Det er vel litt unorsk også? (med skjevfordeling)

Respondent 1

Nei ikke nok da? Jeg synes jo personlig at.

Fiskerene som har en næring å leve av dette på en måte skal skal vel kanskje høres på i større grad.

Han er vanskelig den der. For det klart at det det visuell er blir veldig lokalt.

Jeg er ikke tilhenger av at de får for høy stemme en snakker mye om sår i. Altså hvis du ser på disse landene eller det tingene på land enn sant en snakker om store sår i naturen, men nå har jo all erfaring og vist at disse sårene gror igjen etter noen år, d og så så.

Vil jo se, at den den påvirkningen er marginalt.

Respondent 1

Det blir det i min personlige mening.

Mette

Ja, men det er jo den jeg er ute etter. Absolutt. Din personlige mening er den som er på en måte interessant her.

Kjetil

Og det er klart at den nå ser du ser Norge jeg spesielt på landsiden. Vi har jo så enormt med land, er så utstrakt og det er jo være områder sant, om det er 5 stykker som går der i løpet av et år.

Så er det kanskje? Maks og og då bør deg 5 på en måte kunne styre. Landets behov for for for strøm eller andre ting?

Mette

Så ja.

Mette

Nå har jeg laget en sånn oversikt her. Dette er fra det det brevet som jo er de sendte til OED til NVE i oppdragsbrevet i 2000 og.

Hva enn det er skulle vektlegge i screening prosessen da av selektering som råder, og det er disse kriteriene her.

Kjenner du igjen disse kriteriet? * viser kriterie liste

Respondent 1

Ja, jeg er i hvert fall noen av de e.

Så det er ikke alle jeg føler jeg liker viktig, altså vanddyp og har jo lite å si joda. Det kan ha noe å si på kostnaden med å bygge ut, men på en måte hvis. T eknologien går frem igjen og sånne ting, så så kan kan den vanddyp delen være begrensende på måte. Sånn så så så jeg synes det er ikke den har så mye med med utvikling av vindressurser som da o er noe som skjer over vann.

Så hva som hvor du produkter er under det burde ikke hatt så så stor innvirkning. Det klart vind ressurs. Så er hvor du kan gå i land og kan merke det. Det e liksom der du tar strømmen i land det det er klart det er det har betydning, men samtidig så kan det jo stille spørsmålstegn ved.

Med med Norge i dag i forhold til sant, så du ser jo i dag at strømprisen i midt og Nord Norge er jo på en måte det de skal være på 40 50 øre eller et eller annet, men ser ned og så betaler vi 6 8 10 kroner fordi at du ikke klarer å transportere kraften fra en plass i Norge til nå.

Ja, så klart den infrastrukturen. Det burde de jo litt langsiktig perspektiv sitt litt på.

Mette

Det er et veldig godt poeng da jeg har og er det litt sånn todelt altså.

Hvem tror altså er disse kriteriene er viktig? Sånn overalt er det viktig. Da samfunn er det viktig, for er det viktig at er det setter kriterier.

Respondent 1

Jeg, ja, jeg tror det er viktig.

Mette

Ja, hvem er det viktig for?

Respondent 1

Nei det er jo det....

Respondent 1

Det er jo en rep... altså det er jo et myndighetsorgan, som på en måte representerer folket indirekte så således, så vil jeg jo si at. Dette er viktig for folk.

Mette

Som for din bedrift? Er det viktig. E så så så din bedrift er det for eksempel sånn som disse siste kriteriene her? * viser siste kriterie

Så legger ord. Det er til grunn i det brevet at man skal konsentrere seg særlig om sør Nordsjøen, og at man skal konsentrere seg om bunnfast. Dette var jo 2009.

Mette

Tenker du at de kriteriene står seg fremdeles?

Respondent 1

Nei. Og og det er klart det og og det er kanskje en at kriterier kan og vil endre seg over tid som teknologi og andre elementer endrer seg. Men sant det kan jo være at altså si etter hvert at du har bygd ut alt i søre Nordsjøen. Det er ikke plass til mer, og det vil være for mye krangling med fiskeriene og andre at du må se deg om etter andre områder. Og det er jo dumt at det står at du bare skal jobbe der. Nå er det begrensende.

Mette

Absolutt, skal vi se?

Mette

Ehm her er da oversikt: ***leter etter en slide på powerpoint**

Mette

Borte som vi sa på en måte herr akkura, altså ho er det, så jeg da som er opptatt i som vi har videre oppdaget til mb er som lager en gruppe som sammen lager en rapport. Den rapporten skal videre igjen på høring får høre alle hørings distansene, men vi vet jo at alle høringsinstansene er jo alle i hele Norge sant? Nå har jeg bare listet opp på en måte noen departementer, men høringen er jo for absolutt alle.

Føler du at dette her er er lett å forstå?

Mette

Prosessene i I hav selektering.

Respondent 1

Ja er altså i prinsippet så er an å greie forstå. Da så så kan du alltid diskutere per Morten. Man kan gjøres litt smidigere, raskere og og om når ting du kan gjøre nettopp for å få det til å flyte bedre. Men men.

Men prosessen på en måte med med at der er noe oppdragsgiver. Det er noen som gjør noe i lag med noen og leverer noe, og så får jeg andre lover å uttale seg om det arbeidet som er gjort, og det synes jeg er en greie prosess.

Mette

Veldig bra da er neste.

Nei, men så dårlig å se tror du må ta opp. På denne her.

Mette

Em, jeg har laget en tidslinje ust. Den har jeg funnet fått fra.

Hva heter det? Det heter veiledning for areal.

Respondent 1

Og den som kommer ut nå i høst den?

Mette

Ja. ja, det er riktig, og der har jeg tatt. Og så har jeg laget bare en tidslinje som viser egentlig alle stegene. Takk og da regner jeg fra per kvalifisering nå til i gang settelse.

Og da kommer jeg på syv år og 30 uker, men så gjennom disse syv 100 årene, så er jo det noen uker som forsvinner i ferie eller i et eller annet. Så da har jeg lagt på ukene og åssiden 8 år.

Kjenner du igjen denne tidslinjen? * Viser tidslinje

Respondent 1

Jeg ja jeg. Jeg kjenner han igjen på en måte i det jeg har sett andre plasser og. Men jeg er av den oppfatninger at det går an å gjør det fortere. Og spesielt disse tingene på en måte rundt konsesjonssak.

Respondent 1

Der kan du nok legge opp til at det går smidigere. Og og disse her miljøstudier og sånne ting. Det kan du legge opp til at det går smidigere.

Mette

Ja, hvordan gjør du det?

Respondent 1

Det nei, altså jeg tror du jo at sant hvis hvis du hvis ting sant altså. Da kan utføres en generell.

E på at tidlig hvor det defineres hvilke ting skal behandles og hvilke ting skal ses på sånn at det er veldig klart når du overlever stappet en til noen andre, og så får jeg jobbe videre med det og gi konkret innspill til. Til en sånn en. Konsekvensutredning på en måte så det. Det er alltid gitt på forhånd hva du skulle se på. Og så vil jeg ikke sa at det er jo noen ganger at det kanskje burde kunne dra nytte sant se utsira her nå, hvis du liksom sant du har 4 parker i et område.

Du kunne gjort dem felles, kanskje konsekvensutredning for alle de 4 istedenfor et vara de skal gjøre sin egen for samme område, så.

Mette

Og da er jo det en litt sånn gøy ting for det. At tidligere så har det vært sånn at OED er det har gitt konsesjons lisens autoritet til NVE, for eksempel som havsul. Der var jo det. Et bunnfast vind kraftverk som fikk konsesjon gjennom nve en og energiloven. Men mens nå har jo og det at konsesjonsmyndigheten gitt den til seg selv igjen, tatt den tilbake helt frem til detaljplan.

Så her er jo det som du sier en mulighet for at når ting skal gå parallelt, tror du det vil skje?

Respondent 1

Jeg. Jeg tror ikke det er vil skje på de første. Men så får han jo håpe at en klar og. Lære det er andre er jo at. Jeg ser nå blant annet Høyre og andre sier at Norge må gå ut med sin ambisjon i større grad sant i dag, så er det 2 felter. Som er utført. Gitt, og så er det snakk med studiet skal gå til april neste år, der de skal identifisere nye. Men det er klart hvis Norge skal få til dette, så må de kanskje gjøre litt sånn som Frankrike gjøre nå. Frankrike er ikke ut av Macron, gikk ut og sa at vi skal ha 2 prosjekter og hvert år. Og kanskje noe må gjøre det tilsvarende er sant høy høyere. Jeg så jo han lasse hadde skrevet en oppsummering med han astrup at Høyre var den oppfatning at det burde være én mål setning, for eksempel 3 til 4 gigawatt per år fra nittenttue 5. Som målsetning og da klart da vil volumet her bli så stort etter hvert at de er nødt. Til å så se på smidige. Sjå best mulige prosesser for å få dette til å bli ennå.

Mette

Og en annen ting er det at jeg har under, så har jeg på måte for for å for eksempel prekvalifiseringen og forankret han II loven den hører til, og det har jeg gjort bortover der jeg ikke har tatt med, er jo også skrevet de utfordringene som du møter, eventuelt med motstridende lovverk inni her.

Den prosessen har ikke jeg fått mening at skjer parallelt at det er en en parallell prosess. Vet du noe om det? Om at det en prosess juridisk sett her nede, der man jobber med å fikse disse. Altså av energiloven, har jo enda ikke vært. Tatt i bruk. Vet du om det finnes det en en prosess der?

Respondent 1

Nei

Mette

Men føler du at det trengs en prosess der?

Respondent 1

Jo det vil eg jo tro. Altså det må jo være noe lærdom av derifra. Er kanskje for olje og gass. Jeg vet ikke om de har noe tilsvarende, men. Og der er jo en del forra (forum) trodde jeg som som pågår nå, ikke vi noe som heter. Hva er det de deep wind sea?

De var vel litt opptatt av det juridiske prosessene, og det er sånn at, men foreløpig så tror jeg de mangler direksjon eller litt, de famler.

Kjetil

Det har vært med på de første møtene der og og da er det på en måte ja, her er det mye advokater som er med, og da er det mye.

Men, men det reiser nok struktur. De går så noe veien og så så det kan jo være at du må ha noen igjen. Det er noen som må gå veien på en måte. De første prosjektene må gjøres, og så må en høste ifra deg, og så må en på en måte forbedre.

Mette

Nei, men det var egentlig det jeg hadde, så da tar jeg av.

Slutt respondent 1

Respondent 2

Utskrift

Mette

Jeg går på en master på areal og eiendom i Bergen, der jeg skriver om romlig planlegging.

Og romlig planlegging altså arealplanlegging? Ja, og en av de mest på en måte kjente materiale eller Så jeg har IU sagt, at de vil at alle IU land skal lage egne San Marino space fans og gjennom i ø s så har vi fått på en måte tillatelse til å ikke lage våre egne planer for det. At vi har forvaltningsplanene.

Og så som liksom en underdel av det, så har du selvfølgelig det at vi har bærekraft, smal og og sånne ting som gjør at.

Vi vi vi må forandre maten vi vi driver med ressursbehandling og så.

Må vi nå, derfor er vi her fordi at vi holder på med offshore vind, og så så går denne undersøkelsen eller denne masteren går ut på.

Selve offshore prosessen i Norge og kriteriene for havområdet. Seleksjon for de områdene som ble selektert ble selektert av enda er i tjueni.

Og hva, hva? Kriterier som ligger grunn for det om de fremdeles er eller vanka prosesser som på en måte du kan føle, hvordan er det? Hvordan er det internasjonal standard? Altså bare hva gjør vi med med forvaltningen av av havet vårt egent?

Og da har jeg gjort klar litt spørsmål. Det er jo på engelsk.

Respondent 2

Det går fint, men jeg kan svare på Norsk.

Mette

Så du kan svare på Norsk. Jeg skal prøve å spørre på Norsk dag,

Respondent 2

Det er det så fint.

Å ja, jeg må selvfølgelig si det at du kan når som helst si at du ikke vil være med i undersøkelsen.

Alle svarene vil være anonymt. Ditt navn vil ikke være med. Du vil ikke være en person i masteroppgaven, det vil bare være diskusjon rundt svarene ja.

Kan du fortelle meg om din bakgrunn og erfaring med offshore vind?

Respondent 2

Ja, det kan jeg jeg med mine først.*noen kommer inn

Ja det er ok.

Respondent 2

Det e. Mine første erfaringer fra offshore vind kom fra.

På Stortinget som fagpolitisk rådgiver i energi og miljøkomite. Der jobber jeg i nesten 3 år og jobber.

I samspillet mellom lovgivende makt og regjeringen og utformingen av utlysningen av de første.

Mette

Åpne områdene nei, du hvor spennende så du har faktisk med i liksom 2010 2013? Nei, nei, det er ikke mye 20, selvfølgelig. Unnskyld.

Respondent 2

Nei, jeg er vel fordi?

Respondent 2

Jeg fordi undersøkelsen ble gjort til 2010. Jeg.

Og så fikk de vel oppdatert kartgrunnlag, og de kunne nok tatt en beslutning i tjuetolv kanskje, og det ble spurt av den rødgrønne regjeringen, og så ble det lagt i skuffen av en blå bæringen da fram til fra tjuetretten og fram til 2018 2019. Og da var det mer fokus på Hywind og Hywind tampen.

Respondent 2

E og så begynte jeg på Stortinget 20, slutten av 20 eller rundt 2017 og jobbet der fram til 2020, og det var i den perioden etter det var tok doku forslag fra sammen fra Høyre og mdg som ble vedtatt som gjorde at og det er veldig, veldig unaturlig at.

Mette

Jeg shar funnet de forslagen

Respondent 2

Sitter med flertall vedta du godt av forslag.

Mette

Det det er så unaturlig at jeg har prøvd og den neste opp i hvorfor dette kom opp som et stortingsforslag, så det var faktisk det første.

Det er sånn en det er nå liker jeg helt ifra her, men det er jo kjempeinteressant fordi at det er jo helt helt unaturlig, så hvorfor gikk det den veien? Hvorfor?

Respondent 2

Jeg det var det var helt har det må du finne fakta på, men det var 2 nesten var det eneste dukker opp av forslaget som ble vedtatt å fremme av sittende regjering, enn det pleide det ikke kytyme å gjøre det på den måten

Det var et relativt stort press fra opposisjonen, og så var ikke regjeringen klar til å legge fram nå. Og så var det et stort press fra høyres stortingsgruppe og fra Høyre politisk som gjorde at den ene eneste måten jeg kunne løse det på for å tilfredsstille både egne representanter og opposisjonen, var at regjeringen sa at det går fint at dere.

Vet at opprettet.

Forslag og det er glad.

Ja regjeringen ma spillerom da den neste halvår til å faktisk komme fram til.

Mette

Nå, og så kom det inn i dette dokumentet, eller?

Respondent 2

Dette da ble dokket av forslaget vedtatt, og det krever at regjeringen må foreta seg å gjøre handlinger. Og da kom de 2 utlyste områdene fra regjeringen i 2019.

Mette

Kjempe interessant at du er, for dette har faktisk vært en stor diskusjon blant meg og mine veiledere da at når jeg fant dette her, så skjønner jeg altså du finner ingenting opp til 2017 når dette forslaget kommer, og så finner du ingenting annet før på måte. Det da blir inne i dette dokumentet som jeg ikke vet hva heter, men så blir det.

Mette

I den Handlingsplanen og det du finner ingenting om diskusjoner rundt, så jeg har ikke visst hvor jeg skal gripe fatt i det, så det var kjempe kjempe god informasjon.

Respondent 2

Nei ja.

Mette

Så du kommer med nå?

Veldig veldig gøy å vite litt om bakgrunnen for det. Det har jo ikke så veldig mye å si, men det viser jo litt at kanskje. Motivasjonen til å jobbe med havvind raskere enn kanskje. Det offentlige ja sant at det kom som en stemme innad. Det kommer ikke som en stemme ovenfor fra regjeringen og ned ja.

Respondent 2

Det er sant.

Mette

Jeg ja kjempeinteressant, men.

Mette

Sånn inn dine erfaringer ville du sagt at offshore prosessen i Norge er?

Mette

Effektiv klar eller suksessfull? Du må ikke si ja til noen av de, men bare jeg altså ville du kvalifisert det som noen av de 3.

Respondent 2

Nei, egentlig.

Mette

Ikke nei. Kan du komme med? Eksempler på hvorfor?

Respondent 2

Ja har hermed ikke effektivt fordi prosessen ble starta 2010, og man har fremdeles ikke utlyst frimrådene. Man identifiserte det og områdene har vært utløst eller har vært.

Respondent 2

De 2 åpne områdene har vært åpnet nå i flagger og fremdeles vært utlyst. Så er vi ikke effektivt, og han er ikke klar i form av at regjeringen ikke har et etablert forhold, eller i hvert fall et offentlig forhold til hvordan tidslinjen ser ut og hvordan prosessene videre er de neste årene. Det har de ikke klart å starte ut, og ane er heller ikke suksessfulle i form av at.

Respondent 2

Omtrent alle de andre offshore landene nå har tilbudt utvikler av eksplosivitet på områder bortsett fra Norge. Så alle de landene vi konkurrerer med Danmark, Tyskland, Skottland, Irland, England, stor i usa er Korea. Alle gjetter utvikler eksplosivitet, mens Norge står uten det det.

Respondent 2

Og eneste havet må utvikle, er gjennom petroliumsloven

E må være forutsetninger og ressurser som gjør at med fordel ligger ganske langt opp i verdenstoppen. Men men det er ikke lagt til rette fra myndighetene for at dette også kan bli en suksessfull eller stor næringen og og.

Mette

Nå er det. Sånn at konflikten med andre er interessant. Det er jo veldig stor i sånne prosjekter som dette her. Er det noen? Konflikter interesser som du ser, vil være mer utfordrende enn andre.

Respondent 2

Ja e. Jeg tror nok at fiskeriet. Jeg vil ikke si at det er en det er en reell konflikt, som det er viktig å ta på alvor og adressere og men har områdene er så gigantiske Norge altså gigantiske havområder at vi riktig håndtering.

Jeg så har vi et litt sånn par matisk forhold til det. Jeg tror jeg kommer til å løse seg. Kom skjevt ut av hoppkanten. Vi har en kamp.

Men men fiskeri problematikken har selv en gjengs innbyggere i Norge til som sagt forhold til, og så lenge man løser det med de fiskene delene, så tror jeg fisker fisker i konflikt med arealer kommer til å løse seg.

Den store konflikten kommer nok til å gå på, tror jeg på eksport av det som produseres og internasjonalt eierskap og kanskje en kombinasjon av de 2.

Respondent 2

Tror jeg det vil være. Sånn objektivt bra for Norge, men jeg tror det var veldig konfliktfylt om et internasjonalt eid eller utenlandsk eid selskap hadde eksportert strøm fra Norsk sokkel uten at Norge hadde fått noe større goder av det enn som så ville vært inntektsbringende for den norske stat. Men men jeg tror det svært vanskelig å argumentere overfor. Befolkningen på hvorfor det skal være tillatt? Ja, og det. Viser tidligere det norske hus rom, spesielt fra cicero og hjorte. Store spare nok spøkelser på det at det er de 2 tingene som irriterer folk flest og det de hadde vært villig til å betalt høyere og sånn pris for for å bli kvitt hva uten å skeie og eksport.

Så så jeg tror jeg blir 2 store konflikter, men.

Bare de seneste månedene, så tror jeg har med krigen i Ukraina og høye gasspriser i hele Europa, tror jeg har gjort at.

Jeg tror nok mange i Norge tenker seg om en ekstra gang før de klager på at vi selve strøm til Europa når man ser den. At folk har det bare i Europa nå selv så jeg tror.

Mette

Det var kanskje en positiv ting for utenlandskabel.

Respondent 2

Ja, jeg tror nok kanskje de er en vekker for enkelte over at. Det er nok litt vanskelig å klage på at vi selger strøm til Ukraina og andre europeiske land, og som vil være mindre, som ønsker å være mindre avhengig fra autoritære regimer. Når vi har det så fint i Norge så at folk ser at snille pene Norge, forsyne Europa med strøm å gjøre forsyningsikkerheten i Europa går opp. Det tror jeg er et sterkere argument enn det var for et halvt år siden.

Mette

Men tenker du at kanskje enkelte interesser bør være prioritert da fremfor andre i konkurransen?

Respondent 2

Norske selskaper jeg, personlig så tenker jeg egentlig ikke det. Det jeg tror jeg tror det er vanskelig å gjøre det som jeg ser akkurat sånn som det og, men at det er en fordel at eller utenlandske selskaper samarbeider med norske i konsortier og sånn det tror jeg er lurt jeg, og så tror jeg det er viktig at de som får tildelt eksklusivitet spesielt på de første arealene.

For eksempel. Jeg ett ikke har sant? Vel på. En rund strategi. Men at det faktisk står i prosjektene og i gjennomføringsfasen og produksjonsfasen. Og det har vært litt av utfordringen med landbasert vind har jeg vært at man har fått ut et området og utviklet det. Og satt seg ned med en gang, så jeg tror det er viktig at de som kommer gjennom hele prosessen har fått tildelt eksklusivitet og har kapital og et ønske om å. å stoppe eier sider når prosjektet leveres da.

Mette

Ja nei, men det forstår jeg jo veldig godt. Tenker du at når man tenker på andre interessenter i havområdet, som for eksempel du snakket om fiskeri, da tenker du at kanskje de skulle fått litt mer å si enn for eksempel turisme?

Mette

Altså skulle det vært en slags vekting av de ulike interessentene i Norskehavet.

Respondent 2

Ja det det kan godt være en.Løsning jeg. Jeg tror jo.Man må jo på en eller annen måte regner på samfunnsøkonomi i det her, så at ting som hvis det beviselig svekker andre næringsaktører, og det kan være Hurtigruten eller skipsfart trodde for den saks skyld, men at man bør være ekstra varsom med det interessentene som allerede har et Næringsgrunnlaget der, det tror jeg er viktig.

Mette

Ja nei, men det forstår jeg.Ja, nå skal jeg vise deg en denne. Har du sett før? Dette er ikke noe nytt for deg i det hele tatt. Dette har jeg hentet fra et brev som hun er det sant? Dette er fra 2009

Der de hentet til. Lagde et brev.På bak altså det var på på opp for å gi nve oppdraget om å selektere havområder, og da i det brevet så lå de en rekke kriterier for hva? Kriteriet selekteringen skulle være bygget på, og de kriteriene har jeg bare laget en liste over, og så har jeg jeg.

Her, så bare tenkte jeg at du kunne få se på det. Nå er han på engelsk, men du kan det.

*Viser kriterier

Mette

Og da er spørsmålet.

Altså hva disse kriteriene tenker du er viktig, og da er jo alle kan jo være viktig. Men er det noen du tenker mer viktig enn andre og hvorfor? Og ikke minst hvem?

Er de viktige for.

Altså jeg fiskei bare viktig for fiskere? Du var jo selvfølgelig litt inne på. De stedene sånn?

Respondent 2

Tenker jeg på alle boksene nå da stikkord oss.

Mette

Nå tenker jeg på alle boksene, både alt.

Mette

Sant si beds seedbox.

Respondent 2

E det er vel det er vel noen punkter her som bare er viktig for deg og utviklerne som skal for noe prosjektet for ser du det vinner ressurser og det meste på teknikk I er jo egentlig mest relevant for de som vinner prosjektet, bortsett fra kanskje market kondisjon som vil påvirke.

Respondent 2

Ja, ja som kan ha noe sted med strøm til forskjell og behov for eksportkabel og sånt.

Mette

Hva legger du i markeds kunde, ikke?

Respondent 2

Der har jeg tenkt, for eksempel da sørlig nordsjø ligger jo på.

Respondent 2

Grenser til Danmark. Jeg og du får ikke tettere opp mot den sokkel jeg så.

Respondent 2

Det er jo det er jo.

Respondent 2

Veldig rart om man ender opp med å begge en radial til Norge derfra når det ligger.

Mette

Vil dere sier radial som mener du?

Respondent 2

Uten uten hybrider, så kun til forskjell på noe som vi legger det så langt vekk fra norske hus og hjem og næringsliv som vi kan og.

Mette

Men nesten vært mer naturlig å sende det til Danmark?

Respondent 2

Ja, og det var det jo en grunn til at vi gjorde. Det var jo for at vi skulle.

Forsyne Europa med strøm så, og det får jo konsekvenser for alle vi menn, men ser du bra vindressurser? Sånn får mye store konsekvenser for andre enn utviklerne. Men jeg.

Turisme og vernede områder er relevant for alle som bor i Norge. Trussel mot protected areas alt sånn som det er, det er jo relevant for.

Respondent 2

Alle som bor i Norge egentlig og befolkning i stoler på at myndighetene tar et overordnet ansvar.

Jo på et myndighetene territorier med ansvar for for sårbare områder og for fiskeri og full interesser. Og ja. Egentlig er det meste som stopper, og da ser kullos.

Mette

Er det noen kriterier du mangler?

Eller du ville likt å legge til for å si.

Respondent 2

Der er det spørres hvordan man definerer marked kondisjons.

Men jeg tror det er viktig at de neste har, eller neste området som lyses ut ligger i relativt nær tilknytning til underskudds i Norge

Bergensområdet er et stort underskudds området.

Så at man finner et havnområde utenfor Bergen i neste runde, tror jeg er veldig lurt kontra å forsyne Sørlandet eller Vestlandet eller Nord Norge som må være Nord Norge.

Sliter litt med en Sørlandet Østlandet som har relativt bra bra markedsforhold. Det tror jeg kan være en fordel, og når man vet at mye av elektrifisering av Norsk sokkel skal gå inn Bergensområdet nå så tror jeg det er lurt at man tar et sånt hensyn, men det kan man jo gjøre gjennom markeds kondisjon.

Sånn som jeg?

Mette

Leser det i dette brevet? Så ble eller ja, så ble det lagt litt betinget saker, blant annet de særhetene om skulle fokusere mye på søre Norge, så er det Nordsjøen, og det ble og lagt til grunn at man skal fokusere mest på bunnfast. Jeg tenker du at de kriteriene står seg i dag.

Respondent 2

Ja ja.

Bunn feste det definitivt mest økonomi i og.

Ja, de første områdene man bruker ressurser på å utvikle som både utvikler og myndigheter gjøre, burde være bunnfast, og hvis man kan finne områder med ja under 60 50 meter dybde, så bør man finne deg i å utvikle di og utvikle di og flytende haven går sin gang både i Norge og internasjonalt, og prisene kommer til å bli lavere så.

At det haster utvikler bunnfaste områder kom fra flyten og områder eller dype havområder.

Tror ikke det er noe tvil om, så jeg mener fremdeles at man bare prioriterer det bunnfast områdene man finner.

Mette

OK ville du startet denne kriteriet listen her at den betyr noe sånn som samfunnet. At hvilke kriterier man vektlegger er noe som egentlig gagnar samfunnet eller gagnar det bare?

Respondent 2

Ja ja.

Mette

Interessant gene som jobber i industrien.

Respondent 2

Nei hvis du.

Respondent 2

Ikke har vært kriteriene, så tror jeg du hadde fått mye. Så konflikter med sivilbefolkningen og næringsliv, så dette er jo. Og og når vi har så mange havområder å velge mellom som Norge har eller så store havområder, så er myndighetene i den posisjonen at de kan stille en del krav, og at man allikevel kan finne områder med lavt konflikt. Ja, nivå.

Mette

Men det er en god oppsummering ja.

Her er et organisasjonskart på bakgrunn av det brevet sant det er og er det som delegerer til mb som er utøvende.

Mette

Som vi ser på laget, så har de gode husker i natur. Ja, de som veide rett et en rapport, og så sender de den tilhører, ikke sant? Her er noen av hørings.

Mette

Partnere, men vi vet jo alle at altså høringsparter er alle som har en eller annen form for interesse, så.

Det er jo.

Absolutt alle folkenes love sant og det er absolutt alle.

Respondent 2

Folk er nå svarer ja.

Mette

I Norge kan svare.

Mette

Vellet du sagt at denne?

Prosesser her er.

Respondent 2

Ja relativt altså.

Mette

Eller lett å forstå, da kanskje?

Mette

Det er et bedre ord.

Respondent 2

Jeg tror.

Utviklere tenker at myndighetene ofte gjør en veldig grundig jobb, og kanskje i mange tilfeller en får grundig jobb og at.

Det at man.

Man kommer til et visst nivå, hvor grundighet ikke gjør at arbeidet blir bedre, uansett fordi det enda må ta mye lengre tid. Man taper verdifull tid et cetera så. Dette er en ekstremt grundig.

Prosess det er lagt opp til hvor alle skal ivaretas

Og det stemmer jo bare på den nye prosessen som starter nå. Hvor lang tid de?

Respondent 2

Har gitt seg selv.

Jeg så jeg tenker at.

Det er ikke så viktig om andre forstår prosessen som de legger opp til. Det viktigste er at de kommer fram til en konklusjon, men når de lager en så omfattende prosess som blir gjort i tusenvis og som blir sikkert hadde.

Respondent 2

Gjort noe. O

Så betyr det at det tar lang tid å arbeide når det så mange offentlige instanser som skal høres høres.

Vårt manns idag, så kan fordelene være at de løser en del konflikter og veldig tidlige stadier som det har vært. Prosessen senere går raskere.

Mette

Det er et veldig godt eksempel, eller?

Respondent 2

Men det er ingenting som tyder på.

Respondent 2

At de har.

Respondent 2

Gjort det.

Mette

Nei, det er jo noe annet, men man kan.

Respondent 2

Du kan spare tid in the long run med å gjøre ting.

Respondent 2

Grundig i starten.

Mette

Ja veldig.

Respondent 2

Men den prosessen egentlig ikke så samferdselsdepartementet eller Kystverket inn, eller det er egentlig ikke så relevant. Hvert fall for meg og mitt selskap, tror jeg.

Mette

Med dell nei.

Mette

Her er da en tidslinje. Det var litt dårlig oppløsning på. Det var litt dumt. Jeg har jeg rett og slett bare tatt alle de ulike stegene i veilederen for areal, og pluss det samme.

Og da har jeg kommet opp til syv år og 32 uker eller aktiviteter, og så har jeg lagt på litt uker fordi at innimellom disse syv årene så går litt uka vekk i ferie, og det er ikke alt som blir gjort.

Så da har jeg kommet fram til at selve konsesjonsprosessen, altså fra du får prekvalifisering til du er klar for igangsettelse. Den vil ta 8 år.

- Viser konsesjonsprosessen

Respondent 2

8 år ja.

Mette

Hvordan tenker du at det passer? Altså kjenner du igjen denne tidslinjen? Først og fremst.

Jeg skal se om jeg har en i en. Bedre løsning på denne dataen faktisk.

Her er kanskje litt bedre å se? Ja ja og hva ser det til dine forventninger?

Respondent 2

Nei, jeg har jo høye forventninger som sagt.

Mette

Hva fortell meg gjerne om dine forventninger.

Respondent 2

Ja, jeg har forventninger om at tidslinjene skal kortes ned, men og det kan gjøres.

Det er 2. Store ting som kan gjøre at tidslinje kortest med.

Og det at man har spesielt 2 prosesser som kan gå parallelt, og som man vedtar samtidig, og det første vi kan gjøre, eller det viktigste er at man kan ta konsesjonssøknaden og detaljplanen og behandler den parallelt som gjør at du korter ned nesten 2 år av tiden med at du ikke har.

E konsesjon søknad og vedtak og detaljplan og vedtak.

Mette

Det er vi veldig godt forslag for. Det er jo en mulighet nå, for tidligere har jo NVE vært konsesjons givende myndighet i andre vindkraftanlegg, for eksempel havsul og da kan ikke de drive konsesjonen og detaljplan godkjennings parallelt.

Mette

Men nå når OED er det er konsesjons givende myndigheter, så kan det jo det skje, så det er jo et godt.

Mette

Forslag tror du det kommer til å skje?

Respondent 2

Ja det kan skje. Jeg hadde kanskje det er såpass langt fram i tid at fremdeles skal ramme endre på det.

Jeg og jeg tror det er bra for andre interessenter og for de som er kritisk til hadde natur oss på den måten nå nå, fordi når man ser at erfaringene fra landbasert vind er jo at konsesjonssøknaden går relativt lett gjennom hos myndighetene, fordi at konsesjonssøknaden er mer overordna. Og så er det med en gang man sender en detaljplaner for den vedtatt.

At klagene kommer fordi da ser man hvor bøye anlegger når det skal være. Man ser hvor høye turbinene skal være, hvor mange mens i konsesjonssøknaden så er det at vi skal bygge ut x antall megawatt og så ligger man bare noe til grunn mens i detaljplanen så.

Så får man alle de praktiske utfordringene så at de 2.

Prosessene kjøres parallelt tror kan være en fordel for for alle egentlig jeg og det vil korte ned myndighets prosessene med ja, kanskje 2 år da fordi de har lagt opp til så langt bare saksbehandlingstid.

Så det tror jeg er veldig viktig altså. Jeg mener vi jo at eller mener jo at man kan gjennomføre prekval og valgte til konkurranse på.

Så det vi kan man spare litt tid, men det er sto det er store tidsbesparelser vi har. Man kjører kanskje en konsesjonssøknad og detaljplan parallelt.

Mette

Nei, men det er jo veldig godt alternativ under.

Under her, så ser du du lovgrunnlaget på en måte funnet det som jeg ikke har tatt med. Her er jo.

Stedene der. Du finner konflikterende, lover og de.

Utfordringen er det kan skape. Ser du noen utfordringer med det at man ikke har brukt havenergiloven før?

At den kan kollidere litt med energiloven, og at vet du om man nå driver en parallell prosess for å fikse disse?

Respondent 2

Ja, de har sagt at det skal komme en del lovendringer til Stortinget før påske.

Men nå mer.

Detaljerte ei ja jeg har kunnskaps kun ut i salen om at detaljerte det, men at.

Det de har varsle noen lovendringer som er relativt som er relativt lavt konfliktnivå, men som måte.

Mette

OK skal vi kjempe flott 1000. Takk for tiden din,

Respondent 3.

Mette

***begynner å fortelle om samtykke og bakgrunn for oppgaven**

Dette er et intervju i forhold til min masteroppgave om arealplanlegging i Norge så har vi arealplanlegging gjennom forvaltningsplanen for Norskehavet.

Gjennom EU har man en felles forvaltningsplan for havområdene EU marin spatial planning. Jeg vil ha. I Norge har vi forvaltningsplaner for havområdene. En viktig del av forvaltningsplanene er jo også finne ut av blant annet kriteriene for hva vi vektlegger og hvordan vi deler opp områdene våre. Så oppgaven min handler om areal selekteringen av havvind i Norge og kriteriene og selektering prosessen som blir gjort. Du vil bli fullstendig anonymisert i oppgaven. Du kan trekke samtykket ditt hvor tid som helst, og jeg vil bruke denne dataen som er samlet til å diskutere i oppgaven om hva folk mener. Og derfor så vil ingen være nevnt med navn eller stilling eller noe. Det vil bare være noen sine meninger som kommer frem og diskuteres. For og imot.

Jeg har laget et intervju, og jeg vil gjerne bare først at du skal fortelle litt om deg selv og din bakgrunn profesjonelt.

Respondent 3

Ja, jeg trenger vel ikke gå så fryktelig langt tilbake. Har jo innen ja ferdig NTNU i 98 og jobbet i olje og gass prosjektet fram til 2000 og. Og så fra 2010 så har jeg bare jobbet med offshore venn først 4 5 år enn tysk sektor. Dolwin og tennet og bso, så jeg hadde med det en en ganske bra dialog med. Så har det vært Hywind Skottland og og doggerbank. Og hoved dessert plattformen fra fra leverandørsiden da, altså fra fra aibel sida og det siste halve året hoppet jeg over til deep wind offshore og våre norske prosjekt i hovedsak.

Men jeg har jo vært litt borte det vi holder på med utenlands.

Mette

Men hva var din rolle og hva er din rolle?

Respondent 3

Nå no gjerne er ingeniør manager dit ved offshore så er det i all hovedsak tekniske løsninger.

Prosjekter og og det samme var det jo egentlig i en dobbel. Jeg var enig nærings man ønsker for.

For har vi det så plattformen og jeg var prosjektleder for hywind scotland.

Mette

Er den er bare den prosessen som var i Skottland var det en effektiv og klar prosent.

Respondent 3

Ja dessverre dessverre var jo mitt fra leverandør, sier lite involvert i den prosessen. Det var jo equinor som var var operatører og kunder, og de hadde all myndighetskontakt og all, Ja konsesjons, som vi gjorde jo ikke annet enn å av og til være nå dokumentet til equinor som de brukte i sine konsekvensutredninger og inn til myndighetene nå og ja, marine myndighet var der litt styr med på på engelsk sektor fordi endret litt kriteriet etter hvert som gjorde at vi måtte ha hatt litt annet sambandsutstyr og og.

Mette

Hva kriterier var det da?

Respondent 3

Ja si det, det var jo åssen vi skulle rapportere til kystvei til til. Til marinaathorethy, et året til sånn at det det.

Skulle ha samtids tilgang til vår bølge, data og vinddata og og og litt sånt OK, så som som de har mellom A utgangspunktet skal du både A og B og c ver være like. Men så.Så kom det en endring, men så fikk vi etter hvert eller equinor lov til da bare hadde én endringer på banen og så samlet alt på b og rapportere til Kystverket.

Mette

Så det var på en måte etter at det var kommet i gang med utbyggingen da at de forandret disse kriteriene.

Respondent 3

Ja så konsesjonen var jo stort sett klart når vi fikk tildelt kontrakten vår som en del av kontrakten som en del av kontrakten lå konsesjonbetingelser,og åssen vi måtte forholde oss til det, men det var jo minimalt egentlig som betydde noe for oss.Da var noe støykrav for peiling, for eksempel som som påvirker oss, så var det noen sånn området krav. Vi fikk ikke lov til å ha med utstrekning av på plattformen skulle ikke være større enn så og så.

Max vi kunne ha raskere og protection og litt sånn og området. Men vi var vi var godt innen forbi det sånn at det var tydelig equinor vis hva de hadde gjort når de levert en konsesjonssøknad og og hadde fornuftige tall på og på det meste sånn.Så lite.

Mette

Ja vet du hvor lang tid de brukte på den konsesjonen søknaden?

Respondent 3

Nei. Så ja, jeg har jo et par navn du kanskje bare pratet med equinor.

Mette

Ja, du kan jo det, men ja.

Mette

Nå i Norge så er jo det allerede utvalgte områder, så derfor så tenker jeg mener at kanskje de store konfliktene ikke.Vel finne sted, men allikevel så er jo det potensielle for konflikter. Hva tror du de største konfliktene vil være?

Respondent 3

Nei, jeg kan ikke se ant en en fisker i. Det i mine øyne når jeg kanskje litt naiv, men jeg kan jo ikke se andre enn fiskeri og, og kanskje fugl som ble negativ påvirket av av våre prosjekter, fisken og liv i havet har med i ingen utslipp til det er litt støy, kanskje under installasjon som en må tenker på men men? Fra fiskeren som så vil det jo blir begrensningen på hvor de får lov å fiske fugle må en jo sjekke oppi. Og det er jo litt uklart om mye. For meg er i alle fall og mye fugler blir påvirket av disse installasjonene.

Mette

Ja, det er vel ut klart for veldig mange som egentlig. Nå skal jeg vise deg en kan begynne med denne kriteriet selekterings listen. ***organisasjonskart***

Respondent 3

Vi ser det. Er han det?

Eller ja.

Mette

Jeg kan vise den her, men jeg.

Mette

Skal vi se. Nei, her tenker jeg dette her er altså et organisasjons. Dette viser dette. Det er brev altså selektering prosessen i Norge ble gjort av nve på oppdrag fra OED og NVE i satt sammen en gruppe og lagde da forslag til havvind områder, og denne rapporten ble da sendt på høring. Her har jeg bare slått opp et par.

Departementer som har høringsperiode eller ansvarlig, men vi vet jo alle at det er høring er jo for absolutt alle hvem som helst kan jo meg, og det kan du si noe som privatpersoner og bedriften kan si noe, altså det gjelder absolutt alle. Føler du at dette er organisasjonskartet eller ikke kartet? Men føler du at denne prosessen?

Det er klar en gjennomsliktig er en forståelig?

Mette

En viktig.

Respondent 3

Ja, han er viktig. Ja, er han klar? Nei, altså vi for oss som er. utbygger, så har jo ikke vi helt fått klar her i hvordan tenkt gjennomført og hvem som er siste myndighet eller det du har satt opp her. Hvis det er sant, så er det jo ganske klart Og det er så det er jo greit da hvis det hvis det ser sånn.

Mette

Jeg mener at det du på en måte unnlater å si, er jo et veldig interessant poeng. Er jo nettopp det at det kanskje ikke er så?

Respondent 3

Nå er ikke mitt hovedansvar, konsesjons utredninger og og og sånt, og det er det det er. Nå skal jeg ikke si noe galt om oss selv, men vi vi vi kanskje kommet litt kort. Disse som står på konsesjons utredning, har jeg jo enda ikke treffer i prosjektet, og der tror jeg vi.

Må komme i gang og.Det. Jeg håper jo at det er noen andre enn med sånn som har ansvar for dette, og skal klare å sette seg inn i dette og og fordi forhåpentligvis er det klart.

Mette

Men det var jo et veldig greit svar.

Da går vi videre til dette er ord er det sendte da dette oppdraget til NVE som lagde denne gruppen som jeg viste deg. I brevet så lå de til grunn en rekke kriterier som de ville at oppdrag eller oppdraget skulle baseres på. Dette er den kriteriet i listen. ***Viser kriterie listen***

Hva tenker du er viktig av disse kriteriene, og da er det lov å si alle og ingen.

Respondent 3

Ja altså, det ser vi jo selv. Når vi var på jakt både i Sverige og andre områder der, og det er jo 3, 4 ting vi ser på første jo vindressurser e er jo det er jo soleklart. Det er avstand til grid eller avstand til forbruk. Vi og mer og mer av det går jo både på markedet. Og hva kan du forvente av pris II det markedet? Og så er det jo det det er. Jo egentlig de.Hovedtingene, så er det jo klart hva som koster noe når du bygger ut. Det er jo vanddyp deg og er jo en parameter. Og og jo selvfølgelig salg kan disken som du du hadde hatt noe på det der, men. Jeg føler jo. De de dekker det de har har sagt.

Mette

Ja, men hvem tenker du at de kriteriene er viktig for?

Respondent 3

Ja jeg i mine øyne. For utbyggere er det jo hvertfall soleklart viktig jeg.

Mette

Tenker du at disse kriteriene er viktige for samfunnet som generelt?

Respondent 3

Ja altså vi vi, hvis ikke det er et marked som som trenger strøm så og så, og det går jo på "cost og energy" i altså det vindressurser i jo jo hovedfaktor ofte i en kost analyse.

Mette

Så sånn generelt bare for å oppsummere er kriterier som viktig for havvind selektering.

Respondent 3

Ja.

Mette

Veldig greit, da er vi over på neste.

Viser konsesjonsprosess

Forslag til konsekvens areal selektering så husker ikke akkurat hva dette rådet står her. Ja, som kom nå II slutten av forrige år, altså i august eller noe der olje og energidepartementet har da stått opp mange forskjellige bulker på hvor lang tid de tror at ting kommer til å ta, så har jeg rett og slett bare summert sammen alle de ulike del.

Ja da kom jeg til 7 år og 37 uker så har jeg lagt på litt uker, fordi at i løpet av disse syv årene tredje uken, så er det noen uker der som faller vekk i ferie og Ting så jeg har sagt 8 år og da er det fra prekvalifisering til igangsettelse.

Så da lurer jeg på. Kjenner du igjen denne tidslinjen?

Respondent 3

Ja altså det er jo litt lengre enn me regner med? Me drømmer om å være i gang 2030 eller 2029, og hadde jo håpet at vi hadde eksklusivitet nå. Med mer, så da jeg må jobbe på på cirka 8, men vi drømmer jo om kanskje 6 og et halvt 7, mens sannsynlig blir det vel 10.

Mette

Ja, det kan være så dette er ialfall noen som du tenker at.

Respondent 3

Det er realistisk her, sånn som vi. Ja det har tro.

Mette

Ja, det som er på en måte en mulighet. Her er det at tidligere så, så hvis vi ser på denne tidslinjen, så er helt bort her til så er det skal vi se og helt bort her til så er det o er de som er konsesjons givende myndighet. Og her er fra, så blir det NVE. Tidligere har jo hele foreløpig vært gjort av NVE, for eksempel havsul som er en. Vindpark vindkraft vindpark som fikk konsesjon gjennom energiloven av NVE i ble jo hele konsesjonsprosessen foretatt av NVE er. Nå har jeg jo OED det valgt og så ta en stor del av den konsesjons biten, så det er det kan jo være en mulighet her til at de tenker at noen prosesser kan gå parallelt, det vil si at Detaljplan flyttes under, kanskje her. *viser på illustrasjon

For å spare litt tid det kan være mulig. Det tror du at det vil skje.

Respondent 3

Nei.. Altså ja, men jeg ser jo. Ingen grunn til at det ikke kan skje.

Nei. Altså en blir jo aldri posetivt overraskende noen gang over det som er kommen fra fra myndighetene. Det er jo vi venter og venter jo. Vi har nok trodd at vi var i gang med kvalifiseringsprosessen nå.

Mette

Under her så har vi skrevet lov hjem i grunnlaget altså sånn se kvalifisering i element i både har energiloven og i havenergi forskriften Så har jeg funnet de ulike lov grunnlagene. Og satt opp her. Det som jeg ikke er skrevet her er jo de stedene, der man har motstridende lover.

Så har energiloven har jo aldri blitt brukt før.

Kjenner du til noen konflikter med havenergiloven og energiloven?

Respondent 3

Rister på hodet

Mette

Nei, nei.

Vet du om det finnes en parallell prosess?

Mette

Juridisk prosess for å samkjøre.

Loven med konsesjonsprosessen? Nei.

Respondent 3

Rister på hodet

Mette

Nei, men det var faktisk det intervjuet altså.

Respondent 4

*forklarer om samtykke master og oppgave før jeg starter lydklipp

Mette

Tenker vi bare tar det litt sånn.

Sånn som dette, så skal jeg bare vise litt etterhvert. Så har jeg laget noe sånn slide som jeg skal vise å spørre deg litt om, og så skal jeg bare finne frem det.

Intervju skjemaene mitt. Men, Du kan gjerne kanskje begynne å fortelle litt om din profesjonelle bakgrunn og hva du jobber som.

Respondent 4

Det kan jeg gjøre. Dette er det naturlig å begynne med holdt på å si den skole bakgrunnen. Jeg er sivilingeniør fra ntnu Trondheim i en linje som heter energi, miljø. Det er et navn som ble innført for flere søkere. For å få et moteriktig tidsriktig navn, men innholdet er jo det er. Jo gamle elkraft ja.

Men så jeg har bakgrunn som på en måte til kraftig ingeniør, og så tok jeg mye strømningsmeknikk og altså fluider turbin lære ja.

Og litt elkraft systemer, så det var på en måte skole bakgrunnen. Så har jeg jobbet en del år i kraftselskap med forskjellige roller, utbygging av småkraftverk, prosjektering, grunneiere kontakt og så videre. Jeg har jobbet med. Produksjonsplanlegging og og så jobbet jeg bevegde meg stadig mer om mot på en måte rammevilkår. Både konsesjonsprosessen, men også mot lovverk. Og men da.

Mette

Har du jobbet en del mot nve?

Mette

Da gjerne hvis.

Respondent 4

Ja ja.

Mette

Du har jobbet med med.

Mette

Hoppet direkte med NVI da siden du har gjerne tatt opp jobbet med de. Ja ja.

Respondent 4

Jeg har jobbet mye opp mot den veien i konsesjonssøknader og detaljplaner og sånne ting.

Og så har jeg tatt en master i økonomi stemmer det?

Mette

Så ja 2 mastere ja.

Respondent 4

Ja fjernet, at mange fler det er så. Mye jeg ikke kan det meste, kan jeg.

Mette

Ikke det er nok med det jo mer man kan.

Mette

Jo mer vet man at man. Ikke kan vaske juss er flere som også er.

Respondent 4

Ha imot sånn at.

Mette

Så det er et eget.

Respondent 4

Ja, det er egentlig ikke et offisielt fag det. Det er. Det var vel Universitetet i Oslo som hadde på en måte et kurs. Altså det var et semester, så man skal ikke overdrive tyngden liksom den faglige tyngden av det. Men men allikevel veldig nyttig.

Respondent 4

Innføring i på en måte Norsk vassdrags lovgivning, og den lar jo også basisen for lovgivningen rundt oljeressurser i sin.

Respondent 4

Tid den ble basert på Norsk vasskraft lovgivning og det hjemfallsrett av den biten, men men også type hvem eier ressursen den tildeler? Ja, sånne type ting da.

Mette

Det var vel der grunnrenten kom? Fra, hvis ikke det var?

Respondent 4

Ja, den kom jo litt senere da den den går jo i for seg ikke på eierskap i ressursen, men det er jo mer enn støttet av verdier.

Mette

Ja OK. Tilbakeføring ja. Nei, men du, du har jo litt av hvert du da faktisk. Men har du vært involvert i noen? Prosjekter utenfor Norge? Nei, nei.

Respondent 4

Det har. Jeg ikke nei.

Mette

Men nå har jo du vært litt borti vind prosessen igjennom deep wind offshore noen andre og eller?

Respondent 4

Nei, ikke proff ikke i arbeidstiden. Holdt jeg på å si? Det er mer av interesse på. På på fritiden, at man prøver å holde seg oppdatert, men men profesjonelt. Så er det dypt inn.

Mette

Hva? Hva har du gjort det her da?

Respondent 4

Jeg ja, foreløpig så er det ikke pressen kommet så langt, så der handler det jo foreløpig om å påvirke rammene og lovverket og og rundt rundt både tildeling og ja, hvordan arealene ser ut og ja.

Mette

Ja ville du sagt at konsesjonsprosessen i Norge er presis, klar effektiv?

Mette

Ville du sagt, at den var effektiv eller klare eller suksessfull? Har vi nå snakker jeg om havvind, men hvis du har noe tanker om havvind mot vindkraft som eller landvind, så må du bare.

Respondent 4

Starter du om havvind?

Mette

Skyte inn ved.

Respondent 4

Ja ja, man kan snakke lenge om vind på land da ja, og det tenkte jeg at det det var.

Respondent 4

Kanskje ikke intensjonen, jeg?

Mette

Nei, men hvis du ja neida.

Respondent 4

Men, men da kommer vi litt inn på. Hva er en konsesjon å være en detaljplan og hvilke avgjørelser faller når og hvilke forventninger har?

Respondent 4

Nei folk der ute og så videre så her dette går veldig i hverandre da så det. Jeg vet ikke hvordan vi på en måte skal angripe tematikken.

Men men hvis man.

Mette

Hva tenker du med forventningene da? Altså hvem finner forventning? Ja.

Respondent 4

Vi, hvis vi tar litt konsesjonssystemet da for å begynne det der, så er innen vannkraft.

Respondent 4

Så er, og hvis vi holder oss til større prosjekt, for det er litt forskjellig løp for småkraft og større prosjekt og vindkraft vil nok være å sammenligne med større prosjekt, så jeg tenker det er mest relevant på vannkraft. Så må man først sende en melding, hvor man beskriver prosjektet, hvor man beskriver hvilke temaer som skal konsekvensutredes og hvordan de skal konsekvensutredes. Og så går dette på høring åpen høring. Hvor da alle kan komme med innspill både til temaer og.

Og vi gir frem metodikk og detaljer rundt konsekvensutredningen, og så fastsetter da myndighetene ved nve et konsekvensutredningsprogram som da er rett og slett en kokebok på at dette må dere svare på i konsesjonssøknaden. Så i gjør man da de nødvendige utredninger sammen med Teknisk prosjektering og så videre. Og så sender man da en konsesjonssøknad.

Så da må du har måttet 2 runder først en runde hvor du skal spekke hva som skal defineres og så svarer du på oppgaven. Så er det det at en konsesjon er.

På sett og vis et ramme løyve sant? Det er ikke dette. Det er ikke helt detaljert løyve det. Det gir noen rammer for utbyggingen, og nå er jeg fortsatt på vannkraft.

Mm så på vannkraft, så sier man da typisk hvor skal inntaket være? Hvor mye vann får du lov å ta og eller noen ting, men detaljer altså du skal ha anleggsvei for eksempel, så er det ikke spesielt akkurat hvor anleggsveien går, hvor brei han er og hvor den svinger og sånt.

Så når man da får en veldig hvis man da. Får en konsesjon. Så kommer detalj. Plan fasen, hvor alle detaljer skal defineres, og så sender man da en søknad vet fortsatt i en ved overfor godkjente tall planen, og der er man nede på bits and pieces.

Jeg og der kan det være nede i at den eiken der skal ikke røres så veien må gå 2 meter til Venstre. Eller altså det er man. Helt nede på på det.

Tallene. Den går ikke nødvendigvis på høring. Nei, det er ofte går den ikke på høring.

Respondent 4

Mm hvert fall ikke åpen høring. Det kan være en mindre på en måte at kommunen har noe innspill og sånn.

Men, men den var så egentlig en høring. Dette har fungert ganske. Den har jeg klart. Nå er jeg i bransjen da, så jeg går litt tid, men men min opplevelse ut fra opinion og støy og så videre, så så er det et system som har. Fungert godt på vannkraft spørre hvor lang den proff?

Mette

Nei kan jeg spørre hvor lang tid den prosessen tar?

Respondent 4

Hele saken nå ja, det er det er litt sånn. Hvor lang er en strikk da så?

Mette

Er for meg lengde sånn cirka, så hvis vi.

Respondent 4

Tar ja det kommer jo veldig an på hvis vi tar bort ifra at saker kan ligge på et bord og vente i forvaltningen, for det kan jo gå 2 år eller?

Mette

Ok.

Respondent 4

Altså ikke sant? Men men men når han sender melding. Jeg og og hvis det. Går fort hvis du sier et halv år da. Jeg, og så er det høring ja drøyt halvår og så har du å utrede prosjektet.

Det kommer litt an på hvor på sesongen du er, for du må gjerne hvis du er i høyt i fjellet, så må du ha en. Sommersesong med, så hvis du på en måte får. Godkjent konsekvensutredningsprogram i oktober.

Så er det en del undersøkelser du ikke får gjort før neste sommer, men får du godkjent utredningsprogram i mars, så kan du gjøre undersøkelsen med en gang så det kan måtte styre litt. Men du må i hvert fall ha en sesong, så hvis vi sier ett til halvannet år der.

Der vi hadde halvannet til 2 år sammen, og så er konsesjonens vurderingen hvis det er ett år.

Nå er jeg litt. Det er litt sånn tommel i været for. Det varierer veldig fra prosjekt.

Da er vi på 2 og et halvt.

Mette

År, men det er bare behandlingstid, og så kommer konsesjonssøknader om mellom.

Respondent 4

Nei, ja, nei, nei. Nå ja, dette nå var jeg på en måte at vi hvis hvis det går 2 og et halvt år fra du sender.

Respondent 4

Melding til du. Får konsesjon, og så skal du opp i større prosjekt skal vi opp i kongen i statsråd etter at den var kommet med sin innstilling. E hvis hvis du sier 3 år.

Mette

Da så det kan gå ganske kjapt, da.

Respondent 4

Dekk ja den ja nå her. Dette er en ganske.

Respondent 4

Kjapp her men så har du andre eksempler. Altså vi har. Jeg begynte jeg på el i totusenogfem. Det første jeg gjorde var å befare ganske stort småkraftverk som heter h foss. Det var høsten 2005 det kraftverket settes i drift enn nå 17 år etterpå.

Mette

Men er det på andre siden igjen, denne ekstremt lang, og så har du en mellomting på en liter.

Respondent 4

Det er nok litt. Det er nok litt i den andre enden.

Mette

Og da gjerne 8 år som et gjennomsnitt?

Respondent 4

Ja til ferdig kraftverk? Ja, vi spør større kraftverk, vannkraftverk, så har du kanskje 3 års byggetid? Ja.

3 års byggetid.

Respondent 4

Men men men men det er litt vanskelig å si noe generelt, så hvert bang kraftverk er jo skreddersøm og det er unike. Problemstillinger og det er.

Men, men det som var litt inngangen her. Hva gikk på forventning? Og det går da på at sin konsesjon er et gram leve, så var det en detaljplan etterpå.

Dette har fungert ganske greit i vannkraften. Jeg registrerer at en VI det siste har blitt mye tydeligere på hva som defineres eksakt i konsesjon, altså konsesjonen er blitt mer spesifikk er min opplevelse de siste årene jeg jeg tenker det er fornuftig.

For da får du færre overraskelser. Og og hvis du da skal gjøre endringer i forhold til det. Det kan være plastikk, sagt plassering av kraftstasjon eller inntak, eller at det skal være nedgravd røde gate eller det skal være boret hull eller noe sånt, noe hvis du endring på det så må søke om en endring som da gjerne går på en høring.

Min, dette er min personlige vurdering at noen utfordringer til vindkraft. Det er mye som er svært krevende med vindkraft, men noe av det skyldes det at konsesjonen er en rammeløype.

Og så har den det at detaljfase planfase etterpå, og når endringene blir store mellom det de har gitt, det folk opplever at var på høring, da det blir gitt konsesjon og det som faktisk ble bygd . Det gjør alle problemene mye større»

Mette

Og da tenker du at spesielt på land disse konfliktene som har skjedd på land?

Respondent 4

Da snakker jeg på vindkraft på land.

Ja og det er fordi det, men det er flere Akser her og og. Og flere temaer, som er relevante.

Men men ett en ting som har gjort det mer krevende er nettopp det oss, og når det da er kombinert med at det har vært en ganske stor utvikling innen vindmøller teknologien som gjør at det å bygge den mølla. Altså hvis du fikk konsesjon i tjuelfjorten da eller du søkte tjuelfjorten og så tar det noen år, og hvis du da bygger den mølla du søkte om, så bygger du en gammel mølle som gir mindre energi, og det er ikke nødvendigvis i Norges interesse heller stå men, men det er krevende å.

Mette

Teknologi og Høyre Terje tenker du nå ja.

Respondent 4

Å på en måte.

Respondent 4

Si at ja hvis vi bygge.

Respondent 4

8 store Møller istedenfor 12 mindre, så er det det samme, altså hvem hvem hvem kan ta den vurderingen på en måte da?

Respondent 4

Det tror jeg bidrar til litt til det og det går litt på. Hva ligger i konsesjonen og hva ligger i detalj?

Planfasen sant men etterpå.

Mette

Og ikke minst forventningene?

Respondent 4

Det går på forventninger og så er det selvfølgelig noen reelle motargumenter mot vind som ikke altså du kan ha hvilken prosess du vil. Så vil vil det være en gjenstand.

Mette

Men veldig gode poeng, da egentlig fordi at det handler om om både forventninger til til hva man tror blir bygget i forhold til konsesjonsprosessen og høringene. Og så kommer det og på den teknologitvillingen og det som er reelt for industrien og egentlig bygget 5-10 år senere og for Norge for det er jo ressurser ja.

Respondent 4

Ja ja og for Norge i for deg.

Respondent 4

Altså for energiforsyning.

Respondent 4

Og så sånt.

Respondent 4

Så da så jeg på en måte vært rasjonelt sett fra middelthungate altså. Det er en vesentlig, så har det rasjonelt og da gir på en måte en konsesjon som.

Respondent 4

Da kanskje definerer GWH produksjon?

Mette

Og bare sånn GWH?

Respondent 4

Ja altså energiproduksjon, samlet energiproduksjon eller tv og da hvis det er terawattimer.

Store prosjekt prosjektet. Mens for dem, som da plutselig ser en vindmølle som man ikke vil sette inn. Det er lavere Så er det på en måte ikke så sår eller vann. Ser du den forskjellige?

Mette

Interesser er det. Det er forskjellige interesser, men det var veldig godt poeng å få alt dette inn II samme, og at det kanskje. Gå litt på som du sier rammeverket.

Respondent 4

Ja og nå denne opplevelsen av prosess, fordi det det altså merker. Jeg har jo også vært med i noen ganske omstridte prosjekt. Mm som. Altså sånn som lokalt regionalt har vært omstridt, og som også har vært på nasjonalt nivå. Og og det det. Det er et klima som er vanskelig å kommunisere i da. Hvis du har et prosjekt hvor motstanden blir stor og emosjonell.

Da da er det. Det det er et vanskelig klima og egentlig ha. En prosess. I fordi tilliten er veldig lav? Absolutt.

Mette

Nei, men det er veldig, veldig bra. Og da går vi over. Egentlig på et neste tema som er konflikter med ulike interesser. Og da er jo det det at i denne type prosjekter nå snakker jeg hovedsakelig om havvind, men havvind kommer jo egentlig som et resultat av. Konflikter for loven.

Respondent 4

Ja, for det er mye billigere og også få strømkutt enn om du hadde bygd ut masse vind plan.

Mette

Det er absolutt mye billigere, men da du tar natur også får du masse på konflikter, så da er spørsmålet egentlig hva slags konflikter tror du vil være mest utfordrende på havet?

Respondent 4

Men du tar natur, og ja.

Respondent 4

Ja altså det som er der hvor havvind lignende litt på landvind. Det er at man har en startfase. Hvor alle er for. Det finnes ikke problemer.

Jeg er jo litt påfallende da da at det er det er på en måte den store løsningen. Jeg som skal på en måte løse alle problemer og og sånn er det sjelden når man går inn i materien nå og det kommer, og vi ser jo også litt på. Har vi nå at fisket interesser kommer på banen?

Jeg har ikke fasitsvaret på akkurat hva som blir det blir. Den store greia hvor jeg er ikke biolog jeg det jeg leser er at. For fisk så så kan jo en havvindpark også bli et vernet området området. Altså der kan det ikke drives bunntåling.

Der kan de ikke fiskes, og det å anke kjettinger og så videre kan jo bli oppvekstområder for for mye liv. Så det finnes jo de som argumenterer med at. Dette er gunstig å. Mm for for liv i havet. Jeg er ikke kompetent da til å dømme over det. Ja men.

E vi vi vi mennesker. Er jo litt sånn ute av syne ut av sinn da og det der har vinden på en måte kommer. Det si. Jeg tror kanskje ikke at miljøet. Altså det er jo ikke så massiv motstand mot å boreplattformer. For å si det sånn? Det så så hvis hvis havvind klarer å gi arbeidsplasser. Til å.

Inntekter, og at de ikke? Må få oppleve. Dette er noe vi subsidierer. Så tror jeg at dette kan få stor oppslutning.

Ja, men, men dette er jo ikke noe jeg har studert og analysert veldig, så dette er.

Jo litt sånn litt midt mening. Ja synes ikke for å bruke helt lite.

Mette

Dette er jo din mening meningen ja selv om ting vi liker det, er det vi er ute etter. Vi er ute etter synsing.

Nå er jo det sånn at det er jo litt ulike interesser ute i havområdet. Selvfølgelig. Det er kjempe svære arealer, så det at man har jo stor plass å være på. Men så er det noen områder som kanskje ikke kan flyttes nå er jo det bare utsira og søre Nordsjøen som. Er per nå?

Men etter hvert som man vil lyse ut flere områder, så kan jo det være større konflikt du nevnte.

Respondent 4

Ja og man må jo forvente, at det kommer flere områder. Hvis ikke, så har vi ikke noe satsing.

Mette

Det må man. Nei, jeg konflikt med fisken nevnte du. Det er jo et tema som er veldig sentralt, men og andre som for eksempel petroleum. Kanskje på sikt vil man ha en mineralutvinning, og så er jo det selvfølgelig sjøfarten.

Tenker du at det er noen av disse interessene som bør gå foran andre som bør ha en fortrinnsrett, eller bør alle være på lik linje? Og legalitetsprinsippet bør være.

Respondent 4

Tenker at når man ser på de vindparkene, så planlegges utenfor Belgia og Nederland og Tyskland.

Og så ser man på det norske arealet, så bør det være mulig for skipstrafikken og klarer, og at man at man. At man lager leder altså sånn at det er mulig å løse så. Så det ser jeg egentlig ikke på som et

stort problem. Altså, det må løses om man må finne ut hva og, og det vil sikkert være noen da som skal fra.

Ikke skulle fra A til b, men fra A til F, og de får da en liten omvei fordi at det. Men mens det tror jeg vi må må løse når det gjelder....

Altså..... Jeg tenker jo at på en måte at naturhensyn må ha forrang. For det er på en måte premisset for hele at vi er her jeg. Det er jo veldig subjektivt, så så jeg tenker at det må ha forhånd.

Men men så er jo problemet at det er jo ikke. Eller min opplevelse da er at det finnes jo ikke svar med 2 streker på.

Det, og da får du litt den samme diskusjonen må ha på land, altså natur versus klima, og så kan du ha en en annen innfallsvinkel.

Som ikke vil stå så veldig sterkt. I Norge i dag. Dette er jeg rett .Altså må man da ha vekst?

Altså skal vi bruke mer energi, altså det på en annen, men det er ikke svaret på oppgaven i.

Det hele tatt da?

Mette

Men, men det er absolutt noe jeg har nødt til å diskutere i oppgaven for, for det er jo litt.

Respondent 4

Altså for eksen premisset nå er jo at ja, vi trenger mer kraft så og og jeg nødvendigvis uenig i det. Samtidig så er det jo greit å se at noen stiller spørsmålet da at er er det....Hvilken steintavle står det på?

Mette

På nei, for alternativet blir jo. Dette blir jo og diskutert i oppgavene at grunnen til at vi har nødt til å gjøre dette er fordi at vi skal nå i nå IEA Mette

Sine mål om neds arb i filthy.

Respondent 4

Ja, samtidig som vi skal øke energiforbruket.

Mette

Samtidig så energiforbruket skal økes fordi at vi er inne i en elektrifisering periode der .Alt skal gå over på på det.

Respondent 4

Ja da, det er jo flere ene da er at ved å elektrifisere så reduserer du gjerne energibruket fordi at altså et eksempel da når jeg kjører min diesebil, så går 30% av den energien.

Respondent 4

I disse går til å drive bilen framover. 70% av energien går til.

Å lage. Varme ja, så hvis jeg kjører min disel bil. Så kan jeg da siden den har høyere effektivitet, så kan jeg rett og slett bruke mindre energi.

OK på å gjøre ja fordi jeg bruker ikke så mye på å lage varme, så så i det å gå fra fossilt til elektrisk, så kan man sammenhenger hente like mye energi ut, men også putte mindre inn.

Mette

Reduser ja OK.

Respondent 4

Jeg så holdt på å si i en TWh olje kan. Da erstattes av et mindre volum strøm. Så sånn som du ser, det trenger vi ikke å så øke for. Det sier ikke hvem så enkelt da, men ikke sant, fordi vi alle vi vi vi reiser mer, vi kjører mer, vi har større hus, vi blir flere folk og så videre.

Så så jeg er ganske trygg på at denne besparelsen den blir spist opp, så jeg tror ikke vi snakker om en som en en samlet nedgang i energibruk men, men den den effekten isolert sett av å gå fra fossilt til elektrisk gir faktisk en energibesparelse.

Mette

Men det er et poeng jeg ikke har fått med meg. Ja.

Respondent 4

Sånn rent sånn ingeniørmessig så?

Mette

Veldig veldig interessant.

Respondent 4

Skal vi petroleum lager mye varme sånn at man ofte ikke. Får hentet ut til.

Noe ja varme og. Lyd var det? Jeg dette her er jo selvfølgelig ikke så veldig, veldig kanskje.

Du må pense meg inn igjen, for jeg.

Mette

Nytt for det vet. Jo, men det er altså, vi føler, vi føler det er et utlån. Det er et ustrukturert intervju, så det skal.

Respondent 4

Vil du holde tråden og jeg babler?

Mette

Det skal være sånn.

Mette

Her har jeg laget en en dette her oversikten* **viser kriterie oversikt**

Mette

Nei det det er. Kriteriene for havvind selektering i Norge gitt av olje og energidepartementet til nve en der de ga i oppdrag å å skrive ned områder.

Mette

Dette var de kriteriene som i 2010

Altså 2010.

Mette

Ja, det er den grunn den ja.

Respondent 4

Den runden vi snakker om?

Mette

Ja, kjenner du igjen disse kriteriene?

Respondent 4

Ja, jeg har jo ikke studert de kriteriene som en jeg da fikk i 22.009, men men dette er jo opplagt sentrale temaer.

Mette

Ja er det. Er det noen av de er kriteriene her? Du tenker, er viktigere enn andre, ser du egentlig?

Respondent 4

Ja.

Det gjør jeg.

Mette

Eller er det liksom alle like viktige og ikke minst, hvem er kriteriene viktig for?

Respondent 4

Ja altså disse. Dette igjen. Det er mye som blir sånn lite reflekterte svar holdt jeg på å si fordi man man man. Jeg har ikke studert dette og tenkt nøye gjennom, men.

Mette

Nei, men dette er lite og reflektert vi vil ha.

Respondent 4

Eller håpløs er det lite reflektert da basert på erfaring, men men, men litt enkelt sagt så tenker jeg at det er jo 2 kolonner her, en Teknisk økonomiske forhold og så en som het andre interesser som går da både. På natur og andre næringsinteresser. Ja også friluft.

Litt sånn faktisk ganske krevende materie i også vannkraftsaker og hvor tungt den skal veie for friluft er noe annet enn natur. Det er menneskets bruk av natur og av og. Til misbruk av.

Mette

Natur er et veldig godt

Perspektiv fordi at der er det altså ligger jo og mye av det disse inn identitet, konfliktene.

Respondent 4

Hvis jeg Fortsetter litt. Jeg så tenker jeg at den tørk tekniske økonomiske forhold den.

Går jo mye på. Om det er realiserbart, altså klarer vi å hente ut energi, klarer vi å hente ut energi til en kostnad som er aksept. Så så der ligger jo interessene til Norge i forhold til kraftforsyning og til utbygger i forhold til business.

Tenker jeg, jeg så. De er på en måte grunnene for å få det til, og så har man litt enkelt sagt disse andre interessene. Det er jo grunner for å la være.

Riktig på en måte på, eller hva? Hva ødelegger man eller hva? For ja, det er egentlig prisen, og så er jo spørsmålet da er den ene større enn den andre.

Mette

Pros and cons er ja.

Respondent 4

Så det er noen NVE holder på med tiden, så "etter en samlet vurdering finner vi at nytten er større enn ulempene" Så det er på en måte sånn overordnet når det gjelder de enkelte temaene. Hvis du tar på den blå vest da.

Så er det litt. Ja, noen av disse temaene går på rent sånn Teknisk. Sånn som som....I prinsipielt ikke er så veldig relevante som "særlig relevant å vurdere bunnfast" vurderer bunnfast. For eksempel det der blir en sånn teknikalitet. Men, men når det gjelder vind ressurs kraftoverføring, markedsmessige forhold, så se på de som likeverdige, fordi det er summen som teller. Mm altså klarer du å produsere energi å få en inntekt som gjør at. Du har et prosjekt, og samme hvilke av de? Som svikter så svikter det, så så det. Er på en måte ikke?

Noe ja, den den ene bærer ikke vis.

Hvis dette er multiplikasjonsstykke da, ja, så hvis en av faktorene er. Null, så får du null gjør samme samme den andre en million.

Mette

9 og skjønner.

Respondent 4

Så der tenker jeg de? Har potter litt sammenlignbare når det gjelder disse andre næringene.

Hvis de andre næringene for å legge trykket annerledes, for det er ikke bare næringer der fiskeri, petroleum og skipsfart. Så er jo. Norge har jo et sånt petroleums dilemma, hvor vi tjener gras av alt med penger på petroleum og så.

Ser stadig flere av dette er jo ikke framtiden.

Mm, men det er det vanskelig å si når. Når begynner framtiden, og det finner vi antagelig ut litt etter at den begynte. For det er som regel sånn vi mennesker opererer, og at vi ser at oi nå har det skjedd. Vi klarer veldig sjeldent å se det på forhånd.

Så så på næringene, så er det jo da et spørsmål, er petroleum noe man skal? Og så hadde dette vært i tidlig 80 tall, så hadde petroleum stått sterkere enn han gjør i dag tror jeg litt usikker om jeg tror eller håper eller hva hvilke ord jeg skal bruke det.

Det skipsfart tror jeg er mulig å håndtere i Sandvik sidens fiskeriet. Selvfølgelig kjempeviktig å å, men fiskeri er også en sånn næring som.

Det som merkes i vannkraftsaker det ikke fiskeri, men da kan det være fisker, altså personen som fisker og det å ha en distinksjon mellom fisk og fiske er det høres ganske banalt ut, men det forsvinner en del ganger, men jeg tror det er ganske viktig forskjell.

Alt fra fiskerinæring har også sine negative sider, da.

Jeg skal ikke ha spørsmål jeg svarer. På er menn.

Mette

Det om du synes. Kriteriene er viktig, og hvem det er viktig. For oss du, du er svaret helt riktig.

Respondent 4

Ja ja ja, det var riktig eller feil, liksom det, men med.

Mette

Ja, men det vil du svare på spørsmålet.

Respondent 4

Ja, ja jeg nei. Så de tekniske er selvfølgelig viktig, for hvis ikke så har du ikke et prosjekt. Og det andre er jo da en politisk vurdering egentlig hvordan du skal vekke de de og der kan man mene. Altså jeg kan mene noe og noen andre kan mene noe annet og det det må være en. Demokratisk politisk vurdering av tenker jeg.

Mette

Da da er jo du inne på egentlig hele oppgaven, hvem som vokter og hvorfor det? Og hvorfor er det viktig at vi har en politisk vurdering eller?

Respondent 4

Fordi fordi det er ikke det er ikke noen biolog og ingeniørene økonom kan lage en rapport og si at slik er det.

Mette

Men tenker du at det er viktig at vi diskuterer kriteriene det er blitt viktig?

Respondent 4

Selvfølgelig, selvfølgelig. Selvfølgelig er det viktig, men men men ja oss.

Mette

Hvem er det? Det er viktig for å.

Mette

Som bor her ja.

Respondent 4

Norge og som bor her.

Respondent 4

Jeg ja, jeg hadde kan være viktig for andre året for seg, så altså liksom bor utenfor Norge. Det som er vanskelig i sånne debatter, og som. Det blir ofte sånn er ikke hersketeknikk med sånn diskusjon teknikk og er at når noen løfter et et særsyn, så blir det gjerne beskyldt av andre for å si at nei, men du mangler helhet og det kan skje fra alle aktører i en sånn debatt. Men, men det er jo det som er vanskelig. Her er å definere. Hva er den helheten da? Så så det er veldig vanskelig diskusjon.

Men, men den må vi ta på. Den må vi gå inn i, og da kom igjen til disse vinduet.

Vinner på land problemene hvor man har hatt en del diskusjoner, og så ender man opp med en løsning, og så når du da kommer endringer etterpå. Opplever man at jo, vi hadde jo diskusjonen, men vi diskuterte. Jo noe annet enn. Det det ble så det at man er. Jeg tror det er veldig viktig å være transparent og åpen med alt av tekniske løsninger og alternativ hele veien.

Mette

Skulle du gjerne da vært en medvirkningsprosess på den detaljplanen du tenker du?

Respondent 4

Jeg tror det. Jeg tror egentlig. Mm det riktige. Det er verdt at de detaljene altså på et eller annet noen måte definere kritiske detaljer. Altså bør de inkluderes i konsesjonen tenker jeg da, hvis ikke så har du og dette går på prosess for det som er problem på på vinteren. Hatt prosessen tar lang.

Tid altså mange snakker om. Vi må ha grundige prosesser, men du kan også ende med prosesser som blir så langdryg.

Av det i seg selv er et problem fordi du må på en måte landet ta en beslutning, og så gjennomfører du du for det er jo når et kommunestyre sier en ting også kommer et kommunestyre til, og kanskje kommunestyret etter der, så mener noe annet, så blir det også krevende for på en måte investorer og utbyggere og andre for her. Man vet ikke alt flyter da, og alt på en måte kan kjempes om flere ganger.

Så så, og det er i forhold til detaljplan versus posisjon. Så så kan jeg jo selv hvis du skal høre om dette var plan detaljplan, så ender man jo opp med å egentlig har 2 prosesser. For det ser vi allerede nå at i meldingen, som egentlig ikke skal være en fordel og mot prosjektet. Så kommer jo alle som er mot prosjektet. Og det skjønner jeg jo, det ville jeg gjort da, hvis det var hvis jeg kjempet mot å å motargumentere mot prosjektet, og så kommer konsesjonssøknaden. Ja, og da blir detaljplanen blir på en unødvendig neste runde. Ja som ikke tilfører så mye av den mer prosess.

Mette

Ja veldig god Start fint ja.

Respondent 4

Men, men så den dermed friluft.

Da, jeg har så mye prat.

Respondent 4

Vet du, for det ser vi også at er friluft er det et veldig interessant tema, og nå er jo min erfaring stort sett fra vannkraft da jeg litt usikker.

Mette

Ja så bra.

Respondent 4

På hvordan friluft. På en måte spiller inn langt.

Mette

Til havs under der som ligger og for eksempel turisme.

Taler 3

Ja tja nei.

Mette

Sånn som det er i sitt veldig relevant nå, men hvis vi trekker lengre nord, så vil jo det være.

Respondent 4

Ja og og det er. Og hvis du har turisme og så har du tenker at du har 2 aspekt du ene er at du har en en næring, altså det går med arbeidsplasser og inntektsgrunnlag og spredt bosetting eller sånne på en måte mål. Og så har du friluftsliv. Som en egenverdi, altså opplevelsen av natur som en egenverdi for oss mennesker. Men det vi ser igjen, så er jo min erfaring stort sett fra vannkraft, da det er det at når vi søker om et prosjekt, så er det ganske nøye utredninger om konsekvenser for fugl og fisk og insekter og dyreliv. Og alt mulig, men vi kan for eksempel ha et bekkeinntak et ganske lite inntak. Det kan være et borehull i fjell man flyr opp med helikopter sånn at inngrepet er at du får redusert vannføring. Og så har. Du en støpt konstruksjon. Som er relativt liten, altså 3 meter brei eller sånn.

Å å la oss si mann da, og kanskje er mitt one slip derfra, så vil den konstruksjonen ha veldig liten påvirkning på for eksempel dyreliv etter at den er bygd. Alt han står der passivt og gjør ikke noe ut, altså mens en sti. Vi mennesker har en stor innvirkning på dyrelivet. Og jeg er gode i fjellet, så jeg er ikke imot friluftsliv på noe vis, men men den derre om dere som er persepsjonen av problemet eller så er veldig ulik at vi oppfatter at det at. Noen går på tur?

Det er på en måte naturlig, mens den konstruksjonen av unaturlig, men sett fra dyret livets side, så er den konstruksjonen uproblematisk, bortsett fra anleggsperioden.

Du må gjerne holde deg unna og hekkeperiode rå og sånne ting, så vil den konsentrasjonen kunne være uproblematisk, mens en menneske som går på tur er problematisk.

Og det er ting jeg tenkte på før jeg begynte på dette.

Jobbe med dette her at. Ja at vi i vår. Vår menneskelig tilstedeværelse er ikke alltid. Problematisk da nei, det var bare en.

Mette

Jeg er kjempegodt poeng. Veldig godt poeng, for det går jo litt tilbake igjen på. Hvem er det?

Vi snakker er det for dyr eller er det for mennesker eller er det for?

. Respondent 4

Men, og hvis du som i en sånn debatt representerer en frilufters interesse, så er min opplevelse at da starter du på en. Måte på pluss siden. Altså du representerer det grønne du representerer miljøet, men hvis du representerer utbygger, så representerer du det grå.

Og det er gode grunner til at det er sånn. Det sier ikke at det. Er feil, eller hva? Og jeg sier ikke noe jeg alltid er feil med briller altså.

Mette

Nei, nei, nei, nei, nei, nei.

Respondent 4

Det er. Ikke det som er poenget mitt, så nå er jeg på liksom mer prinsipp i. Diskusjonen om hvordan den føres da?

Mette

Jo, det er jo det som er diskusjonen. Hvordan han føres egentlig sant? Ja, nei, men det er veldig interessant perspektiv. Jeg har ikke tenkt over.

Respondent 4

Ja ja.

Mette

Det her faktisk.

Mette

Kjempegøy her er det 2 kriterier helt nede

Mette

Sendte til andre i et brev av 2009, der de la grunnlaget for kriteriet selekteringen av havens områder der de sa det at det var veldig eller særlig interessant å se på søre Nordsjøen. Jeg går ut fra at det var på grunn av energimangel

Respondent 4

Ja, jeg vet ikke hvorfor?

Mette

Nei, det sa ikke de direkte, men det ligger litt i kortene, og så sa de og at det var særlig relevant å se på bunnen fast oss.

Og det er jo selvfølgelig dette i 20 totui sånn som den teknologien som lå til grunn da var jo at det var relevant å se på bunnfast. Føler de at de kriteriene holder vann i dag og?

Mest, 20, 13., 13 år senere.

Respondent 4

Ja altså når det gjelder bunnfast, så har jo. Det med dyp.

Å gjøre og på sørlig nordsjø så er dybde forholdene sånn at rent økonomisk virker å være billigere å bygge bunnfast enn flytende. Så det er den rent sånn Teknisk økonomisk vurdering og og det gjelder fortsatt. At det er bunnfast som er mest interessant på sørlig nordsjø for Norge som nasjon så er det antagelig mest interessant å utvikle felt med flytende.

Altså ikke brun fest jeg og så når jeg opplever det, så skyldes det egentlig 2 forhold. Det ene er at bunnfast teknologi har kommet et stykke, og der er det andre land og andre på en måte firmaer som som har på en måte bygge kompetanse.

Flytende er mer uprøvd, så der er det fortsatt mulig å ta en posisjon. Og så har Norge en historikk og en kompetanse og en leverandørindustri som har mye relevant marin kompetanse til å kunne ta en posisjon på flytende. Og det handler da om å kunne eksportere dette til resten av verden. Det var også på siden av.

Mette

Spørsmålet da veldig, veldig bra.

Respondent 4

Men men men men men, men derfor. Så er er det interessant å få utviklet flytende områder, fordi fordi havin satsingen har hvertfall to formål. Det ene er å produsere kraft. Om det er til Norge eller selgeren til kontinentet. Det diskusjon kan vi sikkert komme inn på etterpå. Det andre handler jo om å å ha en leverandørindustri som som leverer dette her, altså at så du får en altså både økt verdiskaping. Og flere arbeidsplasser.

Mette

Hvem er det viktig for da?

Respondent 4

De er viktig.

Respondent 4

For Norsk arbeidsplasser, altså den velferdssamfunnet skaper arbeidsplasser inntekter. Jeg og det de 2 de 2 hensynene har 2 etter mitt del av gjenvinn personlige mening har 2 veldig forskjellige tidsspenn at de er veldig forskjellige behov når det gjelder tidslinjer framdrift da, fordi hvis Norge eller vi II forhold til å få produksjon inn i Norge. Så er det egentlig, så er det ikke nødvendigvis veldig viktig å bygge ut. Havinområder fort. For, du kan alltid bygge de ut. Litt senere på en måte.

Mette

Og hva skjer hvis du bygger de jo litt senere?

Respondent 4

Nei da vil det ikke bli Norsk industri som leverer til deg, ikke sant? Som den norske industrien.

Respondent 4

Har behov at. Det skjer fort.

Respondent 4

Nei, men det er min forståelse.

Respondent 4

Av de filmene.

Mette

Ja, men det er en veldig, veldig godt perspektiv, og så er det bare for å ta en liten oppsummering.

Så forstår jeg det sånn at du deler det litt opp at du sier det at bunnfast er viktig for for for det at vi får mer energi og det billig. Men det er ikke viktig for industrien. Fordi at det er.

Respondent 4

Ja, jeg ser ikke at det er uvesentlig, men nei, nei, nei.

Mette

En, nei, nei.

Mette

Men ikke hovedsakelig sant hvorfor? Der er teknologien allerede, men som nasjonen så kan Norge satse på flytende der å ta en større rolle der og heller få utviklet industrien som gagner.

Respondent 4

Å ta en større.

Respondent 4

Rolle, der.

Mette

Så leverandøren museet, men det er et lengre løp.

Respondent 4

Ja for dere lengre løp da?

Respondent 4

Det skal bygges mer offshore vind i.

Respondent 4

Andre steder enn.

Respondent 4

I Norge.

Mette

Ja, men det er veldig.

Men vi er.

Respondent 4

Jo bakpå da sånn i forhold til tid. Ja for å si.

Mette

Det pent nå er denne på engelsk, men du kan nok sikkert engelsk.

Ja ja, dette her er altså da areal konsesjonsprosessen eller den veilederen tar emisjonen prosessen som kommer ut nå i.

Respondent 4

Ja ja.

Respondent 4

Ett år siden? Nei.

Mette

Var det i august i år.

Mette

Nei i fjor ja.

Mette

Blant det samme.

Respondent 4

Han var på høring fram til august i fjor.

Mette

Ja, så da ble han vel vedtatt etterpå der.

Respondent 4

Ja, han er vel ikke vedtatt deilig da han veilederen er ikke.

Mette

Vedtatt ja, ok, tror jeg nei da.

Mette

Det kan godt være.

Respondent 4

Vi fikk ny regjering, og da skal de se på deg, se på det og finne ut om en tilleggs melding til energimeldingen. Og nei, den er ikke vedtatt så vidt jeg vet.

Mette

Nei ok da på bakgrunn av den.

Mette

Så har jeg laget en en linje, altså en tidsskjema.

Mette

Der jeg har.

Mette

Bare plutselig sammen alle de ulike prosessene.

Mette

Og da kom jeg til syv år Og 32 uker.

Mette

Så har jeg lagt på litt uker, fordi at i løpet av disse syv årene og 32 uker så går det litt vekk.

Mette

I ferie og litt sånn.

Mette

Og da runder jeg det opp til 8 uker.

Respondent 4

8 år.

Mette

8 og selvfølgelig.

Respondent 4

Fra Prekvalifikasjon til.

Mette

Flat prekvalifisering.

Mette

Til oppstart.

Respondent 4

Nettopp gitt konsesjon. Ja ja.

Mette

Ikke til ferdig olje på landet eller strøm på vann eller hva det heter til oppstart.

Respondent 4

Nei, nei.

Mette

Kjenner du igjen denne?

Respondent 4

Ja ja ja.

Mette

Har du noen kommentarer her men?

Respondent 4

Med masse.

Mette

Ja gjerne bare begynn

Respondent 4

Ja jeg er også. Er det litt sånn. Hvordan skal man gå inn i problematikken her for å huske alle momentene? Her er det jo. Det er veldig bra at myndighetene kommer med en sånn veileder og er tydelig på hvilken prosess de ser for seg det. Er jo bra.

Så er det når det gjelder selve prosessen. Så er det jo. Så tar det jo veldig lang tid.

Og da det første vi så på. Vi er da DWO og det var jo er det.

Er det på en måte? Noen punkt her som ikke trenger å?Være der er en sånn naturlig sted å begynne.Og det fant vi vel egentlig ikke. Altså her er det. Det er relevante moment som er med.

Mette

Det er en demokratisk prosess

Respondent 4

Ja det er ja jeg har jo det og det er vi jo veldig tydelig på.

Når jeg jobber med dette her, at de de prosessene altså høringsrundene og at ting skal på høring, det er. Ikke der du.Der sparer du. Ikke tid.Altså enhver snarvei kommer tilbake som en lang.

Vei så så det.

Respondent 4

De er ikke tingen eller det vi har sett på er jo i.

Hvilken grad kan ting?

Kjøres i parallell. Og så er det noe som ligger. På en. Måte etter denne prosessen?

Og det er jo det at. Hvis det er ikke bare her det skal bygges Møller, så hvis.Hvis investor utbygger.

Har full usikkerhet fram til det gått 8 år. Så betyr det at det er først da du kan inngå. På noen form for avtale med leverandør og en leverandør som alle andre også.

Med kontakter som gjør at det da tar da tar det lang tid før du får en mølle, så det å få inn.

Få inn på en måte kan man redusere usikkerhet for utbygger, og så er det litt motstridende med at du skal jo en prosess på. Konesjonen er ikke gitt før den. Er gitt, men så har vi også det er at i

motsetning til et vannkraftprosjekt da, så er jo disse områdene her er jo områder som er. Pre definert til havvind. Det er ikke bare tilfeldig havområde. Hvor noen søker om havvind, altså skal man. Se, jeg er det muligheter. Her så så så det om det er mulig.

Altså er 2 ting det ene er. I hvilken grad kan man kjøre ting sekvensielt? Nei, ikke sekvensielt kjøre ting parallelt for effektivisere, og kan man redusere risiko for utbygger slik at det som skjer etter denne prosessen kan skje fortere.

Mette

Men nå er det sånn at. Det er vel eksklusivitet her jepp og det vil jo gjøre at utbygger kan.

Respondant 4

Em ja da.

Mette

Jo avtaler, men det er. Jo inne på noe når du sier at konsesjonen er. Jo ikke gitt før konsesjonen er gitt.

Respondent 4

Nei, og det kan jo ikke være for da har du ikke en prosess jeg men men men spørsmålet er da man kan se for seg at det går an å måtte definere noen kriterier tidlig vi sånn. Utbygger kan ha en forventning om at hvis du leverer på de kriteriene. Så er det påregnelig å få konsesjon, og så selvfølgelig så dukker opp noe som gjør at du ikke leverer. Så nei, da får du altså myndighetene må.

Jo ha den selvfølgelig, og som kan ikke ha gitt konsesjon er gitt. Men hvis det er mulig. Å ha redusere. Usikkerheten for da. Kan investor på en måte ta den risikoen på. Eventuelt gjøre undersøkelser for å redusere sin egen risiko og si at ja, men jeg. Vi leverer på.

På fisk, og vi leverer på fugl, og vi vi leverer på dette her. Det vil også være et insentiv til å gjøre på en måte grundige gode undersøkelser tidlig jeg, men men dette er en krevende materie da, men det det jeg må gjøre ting i parallell. Har vi jo sett mye på. Og også dette med detaljplan versus konsesjon. Altså kan man ha. Man må kjøre detaljplanen mer inn i konsesjonen.

Mm for det å kjøre først. Det er full konsesjonsprosess, og så får du konsesjonen og så skal du etterpå den detaljplanen på akkurat det konsentriske sirkler.

Mette

Mm, men det er jo et interessant EME perspektiv for det. At egentlig så har jo det. Vært m bi som har gitt vært konsesjons givende myndighet.

I havvind saker og for eksempel havsul, som var selvfølgelig ble gitt konsesjonen under energiloven, ble jo gitt av nve, men nå er det er det som er på sesjon steven myndighet, så det åpner jo egentlig opp for at en prosess at man kan på en måte. Drive parallelt. Em detaljplan og konsesjonssøknad og hvis ikke helt farefelt, gjerne litt.

Respondent 4

Ikke helt parallell, så det er naturlig at detaljplanen ligger litt etter. Men men men det at man ikke begynner å se på detaljplanen før konsesjonen er gitt?

Mette

Et år inn i tid?

Respondent 4

Det det. Det virker veldig merkelig da, og det bør også være mulig for en måte oed og nve også kommunisere litt om. Hvilken vei bærer dette her for? Man vet mer før stempelet er tatt.

Mette

Men, tror du det vil bli?

Respondent 4

Gjort ja, jeg tror det. Fordi vi har jo altså Støre har jo gått.

Overraskende langt i å si at vi skal ha Møller i drift, mens det heter 2020 tallet OKO. Og nå er det jo sannsynligheten stor for at han personlig ikke er statsminister når dette skjer, så han trenger kanskje ikke å stå til ansvar for det, men.

Men det at han har gitt så klart signal. Jeg sender jo et det er et signal da til hodet og andre om at når de regner seg baklengs sier at mølla skal være i drift i 2029 å regne seg tilbake, så for at dette skal gå i hop, så må den prosessen være effektiv hvert fall.

Mette

Helt under her, så har jeg bare.

Mette

Laget litt sånn juridisk forankring i loven da det går jo på har energiloven havenergi forskriften, men også selvfølgelig at konsesjonssøknaden er jo hjelme hjemlet.

Jeg sier alltid for hjemlet.

I plan og bygningsloven. Det er ikke har tatt med. Her er jo egentlig. De prosessene der havenergiloven møter energiloven, skaper utfordringer.

Kjenner du til en prosess som skjer parallelt med dette her? Men denne prosessen som går på at man kanskje fikser opp i de lovverket som kanskje ikke er helt er tilstede?

Respondent 4

Nei, det har ikke jeg vært borti.

Mette

Har du hørt noe om? Vet du om noen utfordringer med havenergiloven og energiloven?

Respondent 4

Og dette er ikke oppdatert på rett og slett. Kjente at dette burde jeg visst. Nå ble jeg veldig nysgjerrig. Nå ble jeg kjempenysgjerrig.

Mette

Nei, jeg vet bare om 2 ting, og det er jo ikke trenger ikke å være kjempevanskelig, men det må jo tas tak i et eller annet sted før man snakker om posisjonen. Og det er jo at.

Mette

Har energiloven. Gjelder utenfor grunnlinjen og energi.

Respondent 4

Oi ja ja.

Mette

Skal man ha 2 konsesjoner seg nei.

Respondent 4

Ja ja ja.

Mette

Ja ja, hva skjer akkurat i knutepunktet her sånn rent juridisk, altså. Dette her er jo ikke. Veldig store problemer, men det. Må jo fikses oppi det?

Respondent 4

Det kjenner jeg at jeg. Avslappet på dette jeg fikses.

Mette

Og hvordan? Fortell meg gjerne hvordan fikses disse prosessene, for det vet jo ikke jeg.

Respondent 4

Tja jeg nei, det vet vi jo ikke jeg da, men jeg. Altså jeg. Jeg ville jo tro nå er vi igjen i synse land med farlige steder det er. Gøy, men farlig. Sted å være være.

Jeg ville jo tenkt at man da sier at et anlegg som har fått konsesjon etter havenergiloven ikke trenger konsesjon. Etter energiloven for eksempel.

Respondent 4

Jeg jeg.

Mette

Fordi at energiloven må vil jeg gjerne gjelde.

Respondent 4

Nå er jeg i synseland, og det er gøy men jeg liker ikke å være her. I alle fall ikke i i jobb sammenheng.

Mette

Ja, nei, nei. Det er jeg. Enig i det.

Respondent 4

Som vi skal jo.

Mette

Men man skal vite du er en fagperson.

Respondent 4

Ja jeg. Jeg ville jo tenkt meg at man definerte grensesnitt i en eller annen. I land føring inntraff og.

Mette

Ja ja, absolutt. Er det naturlig å tenke i den.

Respondent 4

Det er så som har altså hvis man på utsiden av nord for eksempel har noe. Transformator på utsida. Så kanskje tilknytningen til utsira er havenergiloven eller, og da er det jo vil jo tro at det.

Mette

Resten av Anders.

Respondent 4

Er en bryter eller koblingen der?

Mette

Her ser vi at det gjelder.

Respondent 4

Ja, men nå er dette, synes jeg, så dette er.

Mette

Ikke mye verdt, nei, men det er jo det er ikke nei, men altså når man ser man.

Mette

Jeg må jo synes om dette i oppgaven min, og det er jo der eller på at her må man bare ta en avgjørelse og si at her går grensen og og sånn blir det.

Respondent 4

Da ville vi gå mitt? Du vil ikke.

Mette

Og sånn er det.

Respondent 4

Ha en linje peker på linje med bordet jeg du vil ikke at grensa er der og så definere et geografisk punkt. Det vil jo være en kobling bryter trafo.

Mette

Absolutt ikke.

Mette

Det blir veldig vanskelig. Ja.

Mette

Men det kan jo være overføringens barmt det til alle andre verk rundt om hvis dette er en bryter som er.

Respondent 4

Ja slik bygger man.

Respondent 4

Anleggene, ikke sant?

Mette

Ja så kan jo man gjøre det på en enkel måte, for man vil.

Mette

Jo absolutt ikke ha det.

Mette

På grunnlinjen, men det ville jo komplisert ting veldig, så det er jo så så langt jeg forstår, så er jo ikke.

Mette

Det veldig vanskelige ting, men det.

Respondent 4

Må gjøres, det må defineres.

Mette

Og det må defineres, og hvis vi venter med disse prosessene, til vi kommer til det.

Respondent 4

Ja, det er veldig.

Mette

På er det veldig dumt.

Respondent 4

Og det er jo sånn gjentakende problem at eller at at bransjen og investorer trenger å.

Respondent 4

At lovverk og definisjoner er klare da.

Mette

Hele veien, det er det og nesten alle jeg snakker med. De sier at de bekjenner seg til disse. Problemstillingene er juridiske små problemstillingene, men som kan føre til lange utsettelse og og problemer er konsesjonsbehandling hvis ikke det blir.

Respondent 4

Ja ja ja.

Mette

Klarer gjort det forhold.

Respondent 4

Det er et innspill vi har jobbet med den framdriftsplanen. Her er jo også det at når man ser her, så er det jo.

Respondent 4

Men det går ikke fram at denne figuren da, men her er.

Respondent 4

Det jo forskjellige aktører som skal levere.

Respondent 4

På de.

Respondent 4

Høye punktene denne.

Respondent 4

Det kan være utbygger. Det kan være departement. Det kan være etat det kan også være andre på, altså fylkesmannen, fylke kommune, som også skal måtte levere om.

Respondent 4

Det høres innspill eller skal?

Respondent 4

Nå og det og og altså det er et banalt bilde da. Men men hvis du ser på dette med stafett da så er så er det veldig viktig at hun som løper tredje etappen.

Respondent 4

Hun står ikke og venter på pinnen når den kommer. Og når hun får pinnen, så oppdager hun at ja, nå skal jeg løpe.

Respondent 4

Da, er du i fart?

Respondent 4

Så så hvis du er på tredje etappen.

Respondent 4

Og det vet du nå at jo om ett og et halvt år, så skal min etat eller min, så skal vi levere på dette, så må de få en forventning og et signal om at da må dere på forhånd.

Respondent 4

Sett dere inn i problemstillingen, hva må avklares? Hvilke ressurser trenger vi? Hvilken kompetanse trenger vi? Er det noen lovmessig her?

Respondent 4

Er det noe sånn at når du får pinnen etter et halvt år, så er du faktisk i fart å ta pinnen.

Respondent 4

For at vi skal rekke større sitt.

Respondent 4

Mål om 29 da.

Respondent 4

For i de vekslingene og interaksjonene mellom aktører og i misforståelser, og vi er alle mennesker. Og når klokka er 2 på fredag, så vil vi på hytta og sånn, så det er så mange agendaer her som ikke drar mot å få.

Respondent 4

Bygd vindkraft fort.

Respondent 4

Da altså alle alle alle organisasjoner har jo sine egne.

Mette

Dynamikk absolutt. Det er det jeg ikke sant? Og en veldig. Det er ikke egentlig forhold til det jeg bare når jeg kom før når jeg gjorde den dokument analysen, så fant jeg en.

Mette

Det var en advarsel fra niognitti er. Åtteognitti, så sa det at konsesjonsprosessen på vann er var et av de mest komplekse og tidkrevende konsesjons prosessene.

Respondent 4

Og hvem var det som?

Mette

Kom av drosjen var en etat jeg. Det var ikke en enkel person jeg.

Respondent 4

Ja, men greit? Ja, nei, nei, nei, men.

Mette

Jeg lurur på om det var nei, det vet jeg ikke. Jeg kan finne det det.

Mette

E ja og at det tok veldig lang tid, og da.

Mette

Sa jeg at.

Mette

Nå i år, at så tar jeg 8 år.

Respondent 4

Det fra melding til.

Konsentrert ja.

Ja sikkert.

Mette

Og nå.

Mette

Er jo vi på det, at kanskje det har hva var det du sa? Det tok 15 og syv. Ja sant at kanskje noen av disse prosessene her kan i enkelte tilfeller for enkelte personer virker veldig lang.

Respondent 4

Ja ja.

Mette

Oi mens når du går inn og så ser du gjerne på de selve prosessen, så er ikke det selve prosessen man kan.

Mette

Nesten. Kanskje man greier å få det ned i 6 år, men kan man egentlig få vente at en demokratisk prosess med store konsekvensutredninger skal ta mindre enn sekser? Det er jo litt.

Respondent 4

Og så er jeg helt enig. Ja altså utredningen tar tid.

Respondent 4

Én ting er, at og hvis du er på utredning og en ting er at utredningen tar til noen si, det tar tid i seg selv det.

Respondent 4

Det andre er at hvis du skal se på fugletrekk eller se på andre ting, så kan du ikke bare gå ut.

Respondent 4

I en uke og se.

Respondent 4

Altså du. Du må jo være ute i forskjellige årstider, helst i flere år for å tenne deg bilde, så bare det å få et data altså eller hvilken som er dataserie.

Respondent 4

Du skal ha det sånn at jo lenger.

Respondent 4

Den er jo bedre er.

Respondent 4

Den den et annet poeng.

Respondent 4

Som jeg ville tro for å snakke med noen i forvaltningen.

Respondent 4

Noen de burde ha sagt, men som de kanskje ikke har sagt. Det er jo noe av tiden kan også skyldes at utvikler eller utbygger gjør endringer i prosjektet.

Respondent 4

For det drøye også veldig.

Respondent 4

Altså det prosjektet jeg nevnte med.

Respondent 4

Som tok 17 år.

Respondent 4

Så var jo det et småkraft prosjekt, så hadde Norge da en grunnrenteskatt som slo inn på 5,5 MVA cirka 5,5 megawatt. Det betyr at du til at anlegg som er større enn det så får du.

Respondent 4

På hele produksjonen har et anlegg som er mindre, så får du.

Respondent 4

Ikke grunne den.

Respondent 4

Skal i det hele tatt. Ja, OK.

Respondent 4

Det betyr at det.

Respondent 4

Lønner seg ikke å bygge et anlegg som er 6. Nei for da får.

Respondent 4

Du skatt på.

Respondent 4

Alt da strømpes du ned til.

Respondent 4

5,5 så du bygger?

Respondent 4

Ikke anlegg på 6 eller 7 eller 8.

Respondent 4

For det lønner seg, da må du skatte mer.

Respondent 4

Enn gevinsten.

Respondent 4

Og så kom det en endring som flyttet den grensen fra 5 komma.

Respondent 4

5 til 10.

Respondent 4

Jeg og det som skjer da blir det. Bygges det ikke. Anlegg på 11 12 13 14 15 6.

Respondent 4

Så det er litt merkelig ut før skatt, men i vårt prosjekt da så lå i det intervallet her, så gjorde det at noen grunn rett skal den endret seg. Den ble hevet.

Respondent 4

Så fikk jo det en konsekvens at da ville jo vi endre prosjektet.

Respondent 4

Sånn som i disse 17 årene, så handler det ikke om at bare 18, VI er så treige og alle.

Mette

Nei, det har vært 2.

Respondent 4

Andre er så.

Mette

Prosesser og egentlig.

Respondent 4

De som er mot prosjektet er så dumme altså alt er så vanskelig. Det handler også om at vi som aktør gjør endring i prosjektet, og det sant. Da blir det nye høringsrunder. Skulle bare mangle det, og så trøye prosessen, så så det vi har opplevd nå er nå er nå ble vi sql vannkraftprodusent.

Respondent 4

At i prosjektet vi har hatt et tydelig definert prosjekt, informert en VI og for seg også oid i forkant om hvor vi er i prosjektet og hva som skjer og hva vi ser for oss, så får vi en smidigere prosess.

Respondent 4

Ikke smidigere som at vi får snillere vilkår og og på en måte sånn sett men men smidig i forhold til til framgang og og prosess drift.

Respondent 4

Og det handler om forventningsavklaring. Hvor er vi? Hva skjer? Når kommer den meldingen fra oss? For da kan de i sin holdt på å si på avdeling eller seksjonsnivå fordel ressurser og å vite hva de skal planlegge for.

Respondent 4

For det må jo vi som aktør, og det tror jeg en del aktører ikke på en måte tar helt innover seg at det er jo ikke eller kan godt inn i tar innover seg. Jeg vet ikke hva som er andres.

Respondent 4

Hoder så det skal jeg ikke si, men men.

Respondent 4

Men men men det er jo krevende å være nv de og og å ikke vite om hva du får av søknader før du får de.

Respondent 4

Og når du får de, så forventes det.

Respondent 4

At da skal det stå.

Respondent 4

En saksbehandler klar med en gang med, som da tydeligvis satt og gjorde ingenting før lønn søknaden altså for å kunne være klar. Da så det det å ha på en måte.

Respondent 4

1 1 1 1 kommunikasjon der da han var ja, hva kommer hva, hvor er vi, hva skjer vi ikke har masseendringer. Usikkerhet i prosjektet fra vår side er jo for med å drive prosess til den ned.

Mette

Ja, nei, jeg har snakket med internasjonale selskap, så hadde jeg sagt at den prosessen her 6 til 8 år.

Mette

Ikke noe å snakke om, det tar det det er.

Mette

Det det.

Mette

Tar det.

Respondent 4

Den er problemet nå er jo at Støre sier at vi skal ha bedrift i 29.

Respondent 4

Det er jo det. Det er jo ikke nødvendigvis. Jeg er ikke uenig i at.

Mette

En? En nei, jeg var.

Respondent 4

Skal til, og når man sier det så.

Respondent 4

Går det ikke?

Mette

Med den prosessen. Det er helt sant det som er jeg og opplever.

Mette

Er jo det at det er de tingene rundt prosessene som kanskje tar tid sånn at tiden fra nå områder blir utløst og til pre kvalifiseringskriteriene. Den perioden er jo litt lengre, kanskje enn den burde vært.

Respondent 4

Ja, det ble jo signalisert at det kunne skje nå IQ 4 2021.

Respondent 4

Det er særlig regjeringsskifte, og det har vært skjedd mye som som kan forklare.

Mette

Det ja, så du tenker at det kanskje ikke tar så lang tid heller, da?

Respondent 4

Nei, nei, det jeg tenker er at jeg.

Respondent 4

Er helt enig.

Respondent 4

At for at det er på en måte det er ikke boksene i seg selv som er for.

Respondent 4

Lange, det er overgangen.

Respondent 4

Altså å si vekslingene, og så er det noen ting som kan.

Respondent 4

Gjøres i parallell.

Mette

Samt konsesjon og.

Mette

Så har du andre eksempler.

Respondent 4

Som konsesjon detaljer og da og som.

Respondent 4

Ja du kan du kan også ta altså i kvalitativ når det er kvalitativ konkurransen. Den kunne også blitt kjørt litt i parallell med prekvalifisering, altså hvis hvis kriterier her altså her handler mye om hva myndighetene gjør. Men hvis en aktør kjenner til.

Respondent 4

Kriterier og utvalget, altså utdanningskriteriet. Kvalitet konkurransen.

Respondent 4

Samtidig som prekvalifisering, så kan en aktør som tenker at jo vi blir.

Respondent 4

Prekvalifisert, så kan.

Respondent 4

Da begynne med arbeidet med det neste punktet i parallell, og da trenger ikke myndighetene å gi så holdt på å si så lang tid.

Respondent 4

Altså trenger ikke aktøren så lang tid etter prekorn rasjonen for å kvalifisere seg fordi det arbeidet kan man gjøre bare.

Mette

Ja men det er.

Respondent 4

For den den risikoen.

Respondent 4

Og den aktør da.

Respondent 4

At vi vi må på en måte begynne litt.

Mette

Og slett.

Respondent 4

Og det har vi jo i igjen og babler jo ut på viddene da. Men men i vannkraft sammenheng så har jo vi.

Mette

Ja denne igjen.

Respondent 4

Når sant jeg konsesjonsprosess, og så er det.

Respondent 4

Et annet planprosess etterpå.

Respondent 4

Det kom fram sprogets, så har jo vi valgt å begynne med vår detaljplan.

Respondent 4

Altså prosjektering av detaljplan, mens konsesjonsprosessen foregår. Sånn at når vi får konsesjon.

Respondent 4

Så sender vi detaljplanen.

Respondent 4

Enten samme dag, eller vi har noen tilfeller også sendt detaljplan før.

Respondent 4

Vi har fått. Vi har ikke sett den vi sendte den helt på samme.

Respondent 4

Tid, og så har vi avklart det med nve at vi kommer til å sende hvis vi får konsesjon.

Respondent 4

Så, og så har vi en forventning om, at vi får konsesjon på det vi har søkt på, og når vi da har gjort det, og hvis vi ikke har gjort det, så må vi gjøre.

Respondent 4

Endringer i detaljplanen selvfølgelig å ta.

Respondent 4

Inn de endringene konsesjonen, så sender vi det til nve og så kan, og så har vi også inngått av kontrakten.

Respondent 4

Den er under forbeholdt de få kondisjon, og da.

Respondent 4

Kan det gå?

Respondent 4

Ganske kort tid fra vi få konsesjon.

Respondent 4

Til vi kan begynne å bygge.

Respondent 4

Men da må vi ta den risikoen. Altså da tar jo vi risikoen at vi har jo ikke konsesjon før vi har konsesjon, men, men vi tror at jo prosjektet vårt er så godt.

Respondent 4

Vi leverer på.

Respondent 4

Alle natur og miljøhensyn at dette dette.

Respondent 4

Har vi troen på, og så tar vi den risikoen.

Respondent 4

Og så kan.

Respondent 4

Vi spare ett år.

Respondent 4

Så da begynner vi å bygge en måned etter konsesjon.

Mette

Er gitt. Hvor lang tid bruker dere på å?

Mette

Bygge et smartcraft ting ja.

Respondent 4

Det er også liksom.

Respondent 4

Hvordan hennes?

Respondent 4

Trick da var jeg vel som noe. Det er snø.

Respondent 4

Og det det er.

Respondent 4

Masse forskjellig, men.

Mette

Et par år, men det er heller alle disse prosjektene skal jo skreddersys littegrann eller ja, det er ikke sånn vann.

Mette

Sex sites.

Respondent 4

All nei altså jeg er jo skredder. De er jo skreddersøm men det er jo de samme elementene selvfølgelig, men noen steder er det borehull og noen ser ned av.

Respondent 4

Rørgate og.

Respondent 4

Så er det dette med høyt i fjells da veiløst som løses på forskjellige måter.

Respondent 4

Spennende den helikopter eller taubane eller du beltet i gravemaskinen, mens det er snø for å skåne i lyng.

Mette

Og er du, er du med på alle disse eller far? Nei.

Respondent 4

Ikke nå nei, jeg har gjort det tidligere har vært mye på.

Respondent 4

Befaringer og i sært.

Mette

Men nå er det da da bare på konsesjon. Det er noe jeg kjempe historie om.

Respondent 4

Ja rammevilkår myndighetskontakt men jeg er ikke mye ute i felt og bygger. Nei, det har jeg vært før. Det har jeg vært prosjektleder og.

Respondent 4

På prosjektet? Ja.

Mette

Nei, altså, det var egentlig det jeg hadde sånn rent.

Mette

Ja, det var det rett og slett. Jeg har svart på alle spørsmålene mine, og jeg synes det er veldig kjekt å høre den erfaringen og reflektere altså det at du er så tydelig og og og på en måte bevisst over alle de ulike aktørene. Det har jeg ikke fått noen som hadde før, og det er et veldig, veldig godt.

Respondent 4

Synd bra opp.

Mette

Perspektiver har og iallfall for en i den situasjon å være liksom klar over det at det er forskjellige syn, og det er forskjellige aktører, og de gagnar forskjellige folk og så.

Mette

Så må man.

Mette

Prøve å bare pusle det sammen og finne ut hva er felles grunnen for alle på en måte? Og det er jo utfordringen ligger. Jo her føler jeg veldig ofte.

Respondent 4

De er også også ligger også ligger det en reell utfordring i, altså dette kan være uavhengig om jeg er på vind på landet litt til sjøs eller vannkraft, altså en reell motsetning.

Respondent 4

Altså. Det handler ikke bare om å ha en god prosess å finne en bolig.

Respondent 4

Ting, så kan vi bygge hva som helst? Nei, altså det, for det er jo man må anerkjenne at noen.

Respondent 4

Mener at, nei, vi trenger ikke mer.

Respondent 4

Energi for eksempel.

Respondent 4

Det så kan man mene ulikt om det, men men man og det å anerkjenne på en måte.

Respondent 4

Altså jeg har jobbet mye med, altså også grunneiere kontakt, men også det. Å ja, vi hadde et ganske omstridt prosjekt II odda utbygging av bokverk. Om du har hørt om det verna vassdrag.

Nei pappa.

Respondent 4

Det ble vedtatt i Stortinget at vi kunne søke om.

Respondent 4

Det det var omstridt e.

Respondent 4

Og og det å anerkjenne at.

Respondent 4

På en måte de jeg må sonene.

Respondent 4

Som ligger i det?

Respondent 4

Altså jeg tenker å være enig eller det.

Respondent 4

Trenger ikke å.

Respondent 4

Være riktig. Vi den grad det er et begrep å bruke, men som anerkjenne at de er. Der er jo en erfaring å stå på. Altså jeg har stått på folkets scene. Nei, ikke folkets ene, de scenen i folkets hus i odda.

Respondent 4

Som østlending og forsvart utbygging av opo, som er en verna elv som renner gjennom odda.

Respondent 4

Og da når det er 250.

Respondent 4

Holdt på å si 250 fagorganiserte arbeidere jeg vet ikke om alle var fagorganiserte, men. Men men det er jo fagbevegelsen står sterkt og det det er noe med tonen og stemningen de er imot.

Respondent 4

Det plan. Jeg følte meg så alene i verden noen gang som jeg sto på scenen der, men det var.

Respondent 4

Kjempeinteressant det.

Respondent 4

Rom rent profesjonelt, så var det kjempe.

Respondent 4

Interessant og og ja syns.

Mette

Men jeg var sikkert veldig slitsom da jeg.

Respondent 4

Det var gøy da, for jeg er sånn anlagt, og det synes jeg er veldig, veldig spennende, og det er veldig.

Mette

Ja, det var bra det da.

Respondent 4

Jeg er fascinerende å se på.

Mette

Men da var han sikker du med og så og så det skal lære den situasjonen. For hvis hvis du er da litt sånn person at det går i wrangler, så møter 205.

Respondent 4

Ja, det tror jeg jeg har anlegg for og det skalere ja.

Mette

Ja fordi jeg visste ikke så, så kan jo det skjære seg littegrann at du liksom kanskje blir litt høy i stemmen og jo, det er sånn det må vi ta feil og liksom sant også plutselig hvis du går inn og tenker at dette er gøy, kom med deg du får et interessant det ja gutt har ikke tenkt på altså da da rommer han jo, for det er noe med det.

Respondent 4

Ja ja ja ja ja.

Respondent 4

Ja ja, den grad vi klarer, men men samtidig så skal man ikke ha en for naiv tro.

Respondent 4

På at at man klarer å roe hva som helst, fordi det er jo ekte frustrasjon, og det er ekte irritasjon og og noe av det går på prosjektet og noen går noe av.

Respondent 4

Det går på opplevelsen om at altså det tror jeg også i forhold til folks opplevelse da at kraftbransjen.

Mette

På ferga disse diskusjonene kan være litt ja.

Respondent 4

*forklarer om samtykke master og oppgave før jeg starter lydklipp

Mette

Tenker vi bare tar det litt sånn.

Sånn som dette, så skal jeg bare vise litt etterhvert. Så har jeg laget noe sånn slide som jeg skal vise å spørre deg litt om, og så skal jeg bare finne frem det.

Intervju skjemaene mitt. Men, Du kan gjerne kanskje begynne å fortelle litt om din profesjonelle bakgrunn og hva du jobber som.

Respondent 4

Det kan jeg gjøre. Dette er det naturlig å begynne med holdt på å si den skole bakgrunnen. Jeg er sivilingeniør fra ntnu Trondheim i en linje som heter energi, miljø. Det er et navn som ble innført for flere søkere. For å få et moteriktig tidsriktig navn, men innholdet er jo det er. Jo gamle elkraft ja.

Men så jeg har bakgrunn som på en måte til kraftig ingeniør, og så tok jeg mye strømningsmeknikk og altså fluider turbin lære ja.

Og litt elkraft systemer, så det var på en måte skole bakgrunnen. Så har jeg jobbet en del år i kraftselskap med forskjellige roller, utbygging av småkraftverk, prosjektering, grunneiere kontakt og så videre. Jeg har jobbet med. Produksjonsplanlegging og og så jobbet jeg bevegde meg stadig mer om mot på en måte rammevilkår. Både konsesjonsprosessen, men også mot lovverk. Og men da.

Mette

Har du jobbet en del mot nve?

Mette

Da gjerne hvis.

Respondent 4

Ja ja.

Mette

Du har jobbet med med.

Mette

Hoppet direkte med NVI da siden du har gjerne tatt opp jobbet med de. Ja ja.

Respondent 4

Jeg har jobbet mye opp mot den veien i konsesjonssøknader og detaljplaner og sånne ting.

Og så har jeg tatt en master i økonomi stemmer det?

Mette

Så ja 2 mastere ja.

Respondent 4

Ja fjernet, at mange fler det er så. Mye jeg ikke kan det meste, kan jeg.

Mette

Ikke det er nok med det jo mer man kan.

Mette

Jo mer vet man at man. Ikke kan vaske juss er flere som også er.

Respondent 4

Ha imot sånn at.

Mette

Så det er et eget.

Respondent 4

Ja, det er egentlig ikke et offisielt fag det. Det er. Det var vel Universitetet i Oslo som hadde på en måte et kurs. Altså det var et semester, så man skal ikke overdrive tyngden liksom den faglige tyngden av det. Men men allikevel veldig nyttig.

Respondent 4

Innføring i på en måte Norsk vassdrags lovgivning, og den lar jo også basisen for lovgivningen rundt oljeressurser i sin.

Respondent 4

Tid den ble basert på Norsk vasskraft lovgivning og det hjemfallsrett av den biten, men men også type hvem eier ressursen den tildeler? Ja, sånne type ting da.

Mette

Det var vel der grunnrenten kom? Fra, hvis ikke det var?

Respondent 4

Ja, den kom jo litt senere da den den går jo i for seg ikke på eierskap i ressursen, men det er jo mer enn støttet av verdier.

Mette

Ja OK. Tilbakeføring ja. Nei, men du, du har jo litt av hvert du da faktisk. Men har du vært involvert i noen? Prosjekter utenfor Norge? Nei, nei.

Respondent 4

Det har. Jeg ikke nei.

Mette

Men nå har jo du vært litt borti vind prosessen igjennom deep wind offshore noen andre og eller?

Respondent 4

Nei, ikke proff ikke i arbeidstiden. Holdt jeg på å si? Det er mer av interesse på. På på fritiden, at man man prøver å holde seg oppdatert, men men profesjonelt. Så er det dypt inn.

Mette

Hva? Hva har du gjort det her da?

Respondent 4

Jeg ja, foreløpig så er det ikke pressen kommet så langt, så der handler det jo foreløpig om å påvirke rammene og lovverket og og rundt rundt både tildeling og ja, hvordan arealene ser ut og ja.

Mette

Ja ville du sagt at konsesjonsprosessen i Norge er presis, klar effektiv?

Mette

Ville du sagt, at den var effektiv eller klare eller suksessfull? Har vi nå snakker jeg om havvind, men hvis du har noe tanker om havvind mot vindkraft som eller landvind, så må du bare.

Respondent 4

Starter du om havvind?

Mette

Skyte inn ved.

Respondent 4

Ja ja, man kan snakke lenge om vind på land da ja, og det tenkte jeg at det det var.

Respondent 4

Kanskje ikke intensjonen, jeg?

Mette

Nei, men hvis du ja neida.

Respondent 4

Men, men da kommer vi litt inn på. Hva er en konsesjon å være en detaljplan og hvilke avgjørelser faller når og hvilke forventninger har?

Respondent 4

Nei folk der ute og så videre så her dette går veldig i hverandre da så det. Jeg vet ikke hvordan vi på en måte skal angripe tematikken.

Men men hvis man.

Mette

Hva tenker du med forventningene da? Altså hvem finner forventning? Ja.

Respondent 4

Vi, hvis vi tar litt konsesjonssystemet da for å begynne det der, så er innen vannkraft.

Respondent 4

Så er, og hvis vi holder oss til større prosjekt, for det er litt forskjellig løp for småkraft og større prosjekt og vindkraft vil nok være å sammenligne med større prosjekt, så jeg tenker det er mest relevant på vannkraft. Så må man først sende en melding, hvor man beskriver prosjektet, hvor man beskriver hvilke temaer som skal konsekvensutredes og hvordan de skal konsekvensutredes. Og så går dette på høring åpen høring. Hvor da alle kan komme med innspill både til temaer og.

Og vi gir frem metodikk og detaljer rundt konsekvensutredningen, og så fastsetter da myndighetene ved nve et konsekvensutredningsprogram som da er rett og slett en kokebok på at dette må dere svare på i konsesjonssøknaden. Så i gjør man da de nødvendige utredninger sammen med Teknisk prosjektering og så videre. Og så sender man da en konsesjonssøknad.

Så da må du har måttet 2 runder først en runde hvor du skal spekke hva som skal defineres og så svarer du på oppgaven. Så er det det at en konsesjon er.

På sett og vis et ramme løyve sant? Det er ikke dette. Det er ikke helt detaljert løyve det. Det gir noen rammer for utbyggingen, og nå er jeg fortsatt på vannkraft.

Mm så på vannkraft, så sier man da typisk hvor skal inntaket være? Hvor mye vann får du lov å ta og eller noen ting, men detaljer altså du skal ha anleggsvei for eksempel, så er det ikke spesielt akkurat hvor anleggsveien går, hvor brei han er og hvor den svinger og sånt.

Så når man da får en veldig hvis man da. Får en konsesjon. Så kommer detalj. Plan fasen, hvor alle detaljer skal defineres, og så sender man da en søknad vet fortsatt i en ved overfor godkjente tall planen, og der er man nede på bits and pieces.

Jeg og der kan det være nede i at den eiken der skal ikke røres så veien må gå 2 meter til Venstre. Eller altså det er man. Helt nede på på det.

Tallene. Den går ikke nødvendigvis på høring. Nei, det er ofte går den ikke på høring.

Respondent 4

Mm hvert fall ikke åpen høring. Det kan være en mindre på en måte at kommunen har noe innspill og sånn.

Men, men den var så egentlig en høring. Dette har fungert ganske. Den har jeg klart. Nå er jeg i bransjen da, så jeg går litt tid, men men min opplevelse ut fra opinion og støy og så videre, så så er det et system som har. Fungert godt på vannkraft spørre hvor lang den proff?

Mette

Nei kan jeg spørre hvor lang tid den prosessen tar?

Respondent 4

Hele saken nå ja, det er det er litt sånn. Hvor lang er en strikk da så?

Mette

Er for meg lengde sånn cirka, så hvis vi.

Respondent 4

Tar ja det kommer jo veldig an på hvis vi tar bort ifra at saker kan ligge på et bord og vente i forvaltningen, for det kan jo. Gå 2 år eller?

Mette

Ok.

Respondent 4

Altså ikke sant? Men men men når han sender melding. Jeg og og hvis det. Går fort hvis du sier et halv år da. Jeg, og så er det høring ja drøyt halvår og så har du å utrede prosjektet.

Det kommer litt an på hvor på sesongen du er, for du må gjerne hvis du er i høyt i fjellet, så må du ha en. Sommersesong med, så hvis du på en måte får. Godkjent konsekvensutredningsprogram i oktober.

Så er det en del undersøkelser du ikke får gjort før neste sommer, men får du godkjent utredningsprogram i mars, så kan du gjøre undersøkelsen med en gang så det kan måtte styre litt. Men du må i hvert fall ha en sesong, så hvis vi sier ett til halvannet år der.

Der vi hadde halvannet til 2 år sammen, og så er konsesjonens vurderingen hvis det er ett år.

Nå er jeg litt. Det er litt sånn tommel i været for. Det varierer veldig fra prosjekt.

Da er vi på 2 og et halvt.

Mette

År, men det er bare behandlingstid, og så kommer konsesjonssøknader om mellom.

Respondent 4

Nei, ja, nei, nei. Nå ja, dette nå var jeg på en måte at vi hvis hvis det går 2 og et halvt år fra du sender.

Respondent 4

Melding til du. Får konsesjon, og så skal du opp i større prosjekt skal vi opp i kongen i statsråd etter at den var kommet med sin innstilling. E hvis hvis du sier 3 år.

Mette

Da så det kan gå ganske kjapt, da.

Respondent 4

Dekk ja den ja nå her. Dette er en ganske.

Respondent 4

Kjapp her men så har du andre eksempler. Altså vi har. Jeg begynte jeg på el i totusenogfem. Det første jeg gjorde var å befare ganske stort småkraftverk som heter h foss. Det var høsten 2005 det kraftverket settes i drift enn nå 17 år etterpå.

Mette

Men er det på andre siden igjen, denne ekstremt lang, og så har du en mellomting på en liter.

Respondent 4

Det er nok litt. Det er nok litt i den andre enden.

Mette

Og da gjerne 8 år som et gjennomsnitt?

Respondent 4

Ja til ferdig kraftverk? Ja, vi spør større kraftverk, vannkraftverk, så har du kanskje 3 års byggetid? Ja.

3 års byggetid.

Respondent 4

Men men men men det er litt vanskelig å si noe generelt, så hvert bang kraftverk er jo skreddersøm og det er unike. Problemstillinger og det er.

Men, men det som var litt inngangen her. Hva gikk på forventning? Og det går da på at sin konsesjon er et gram leve, så var det en detaljplan etterpå.

Dette har fungert ganske greit i vannkraften. Jeg registrerer at en VI det siste har blitt mye tydeligere på hva som defineres eksakt i konsesjon, altså konsesjonen er blitt mer spesifikk er min opplevelse de siste årene jeg jeg tenker det er fornuftig.

For da får du færre overraskelser. Og og hvis du da skal gjøre endringer i forhold til det. Det kan være plastikk, sagt plassering av kraftstasjon eller inntak, eller at det skal være nedgravd røde gate eller det skal være boret hull eller noe sånt, noe hvis du endring på det så må søke om en endring som da gjerne går på en høring.

Min, dette er min personlige vurdering at noen utfordringer til vindkraft. Det er mye som er svært krevende med vindkraft, men noe av det skyldes det at konsesjonen er en rammeløype.

Og så har den det at detaljfase planfase etterpå, og når endringene blir store mellom det de har gitt, det folk opplever at var på høring, da det blir gitt konsesjon og det som faktisk ble bygd . Det gjør alle problemene mye større»

Mette

Og da tenker du at spesielt på land disse konfliktene som har skjedd på land?

Respondent 4

Da snakker jeg på vindkraft på land.

Ja og det er fordi det, men det er flere Akser her og og. Og flere temaer, som er relevante.

Men men ett en ting som har gjort det mer krevende er nettopp det oss, og når det da er kombinert med at det har vært en ganske stor utvikling innen vindmøller teknologien som gjør at det å bygge den mølla. Altså hvis du fikk konsesjon i tjuelfjorten da eller du søkte tjuelfjorten og så tar det noen år, og hvis du da bygger den mølla du søkte om, så bygger du en gammel mølle som gir mindre energi, og det er ikke nødvendigvis i Norges interesse heller stå men, men det er krevende å.

Mette

Teknologi og Høyre Terje tenker du nå ja.

Respondent 4

Å på en måte.

Respondent 4

Si at ja hvis vi bygge.

Respondent 4

8 store Møller istedenfor 12 mindre, så er det det samme, altså hvem hvem hvem kan ta den vurderingen på en måte da?

Respondent 4

Det tror jeg bidrar til litt til det og det går litt på. Hva ligger i konsesjonen og hva ligger i detalj?

Planfasen sant men etterpå.

Mette

Og ikke minst forventningene?

Respondent 4

Det går på forventninger og så er det selvfølgelig noen reelle motargumenter mot vind som ikke altså du kan ha hvilken prosess du vil. Så vil vil det være en gjenstand.

Mette

Men veldig gode poeng, da egentlig fordi at det handler om om både forventninger til til hva man tror blir bygget i forhold til konsesjonsprosessen og høringene. Og så kommer det og på den teknologitvillingen og det som er reelt for industrien og egentlig bygget 5-10 år senere og for Norge for det er jo ressurser ja.

Respondent 4

Ja ja og for Norge i for deg.

Respondent 4

Altså for energiforsyning.

Respondent 4

Og så sånt.

Respondent 4

Så da så jeg på en måte vært rasjonelt sett fra middelthungate altså. Det er en vesentlig, så har det rasjonelt og da gir på en måte en konsesjon som.

Respondent 4

Da kanskje definerer GWH produksjon?

Mette

Og bare sånn GWH?

Respondent 4

Ja altså energiproduksjon, samlet energiproduksjon eller tv og da hvis det er terawattimer.

Store prosjekt prosjektet. Mens for dem, som da plutselig ser en vindmølle som man ikke vil sette inn. Det er lavere Så er det på en måte ikke så sår eller vann. Ser du den forskjellige?

Mette

Interesser er det. Det er forskjellige interesser, men det var veldig godt poeng å få alt dette inn II samme, og at det kanskje. Gå litt på som du sier rammeverket.

Respondent 4

Ja og nå denne opplevelsen av prosess, fordi det det altså merker. Jeg har jo også vært med i noen ganske omstridte prosjekt. Mm som. Altså sånn som lokalt regionalt har vært omstridt, og som også har vært på nasjonalt nivå. Og og det det. Det er et klima som er vanskelig å kommunisere i da. Hvis du har et prosjekt hvor motstanden blir stor og emosjonell.

Da da er det. Det det er et vanskelig klima og egentlig ha. En prosess. I fordi tilliten er veldig lav? Absolutt.

Mette

Nei, men det er veldig, veldig bra. Og da går vi over. Egentlig på et neste tema som er konflikter med ulike interesser. Og da er jo det det at i denne type prosjekter nå snakker jeg hovedsakelig om havvind, men havvind kommer jo egentlig som et resultat av. Konflikter for loven.

Respondent 4

Ja, for det er mye billigere og også få strømkutt enn om du hadde bygd ut masse vind plan.

Mette

Det er absolutt mye billigere, men da du tar natur også får du masse på konflikter, så da er spørsmålet egentlig hva slags konflikter tror du vil være mest utfordrende på havet?

Respondent 4

Men du tar natur, og ja.

Respondent 4

Ja altså det som er der hvor havvind lignende litt på landvind. Det er at man har en startfase. Hvor alle er for. Det finnes ikke problemer.

Jeg er jo litt påfallende da da at det er det er på en måte den store løsningen. Jeg som skal på en måte løse alle problemer og og sånn er det sjelden når man går inn i materien nå og det kommer, og vi ser jo også litt på. Har vi nå at fisket interesser kommer på banen?

Jeg har ikke fasitsvaret på akkurat hva som blir det blir. Den store greia hvor jeg er ikke biolog jeg det jeg leser er at. For fisk så så kan jo en havvindpark også bli et vernet området området. Altså der kan det ikke drives bunntåling.

Der kan de ikke fiskes, og det å anke kjettinger og så videre kan jo bli oppvekstområder for for mye liv. Så det finnes jo de som argumenterer med at. Dette er gunstig å. Mm for for liv i havet. Jeg er ikke kompetent da til å dømme over det. Ja men.

E vi vi vi mennesker. Er jo litt sånn ute av syne ut av sinn da og det der har vinden på en måte kommer. Det si. Jeg tror kanskje ikke at miljøet. Altså det er jo ikke så massiv motstand mot å boreplattformer. For å si det sånn? Det så så hvis hvis havvind klarer å gi arbeidsplasser. Til å.

Inntekter, og at de ikke? Må få oppleve. Dette er noe vi subsidierer. Så tror jeg at dette kan få stor oppslutning.

Ja, men, men dette er jo ikke noe jeg har studert og analysert veldig, så dette er.

Jo litt sånn litt midt mening. Ja synes ikke for å bruke helt lite.

Mette

Dette er jo din mening meningen ja selv om ting vi liker det, er det vi er ute etter. Vi er ute etter synsing.

Nå er jo det sånn at det er jo litt ulike interesser ute i havområdet. Selvfølgelig. Det er kjempe svære arealer, så det at man har jo stor plass å være på. Men så er det noen områder som kanskje ikke kan flyttes nå er jo det bare utsira og søre Nordsjøen som. Er per nå?

Men etter hvert som man vil lyse ut flere områder, så kan jo det være større konflikt du nevnte.

Respondent 4

Ja og man må jo forvente, at det kommer flere områder. Hvis ikke, så har vi ikke noe satsing.

Mette

Det må man. Nei, jeg konflikt med fisken nevnte du. Det er jo et tema som er veldig sentralt, men og andre som for eksempel petroleum. Kanskje på sikt vil man ha en mineralutvinning, og så er jo det selvfølgelig sjøfarten.

Tenker du at det er noen av disse interessene som bør gå foran andre som bør ha en fortrinnsrett, eller bør alle være på lik linje? Og legalitetsprinsippet bør være.

Respondent 4

Tenker at når man ser på de vindparkene, så planlegges utenfor Belgia og Nederland og Tyskland.

Og så ser man på det norske arealet, så bør det være mulig for skipstrafikken og klarer, og at man at man. At man lager leder altså sånn at det er mulig å løse så. Så det ser jeg egentlig ikke på som et

stort problem. Altså, det må løses om man må finne ut hva og, og det vil sikkert være noen da som skal fra.

Ikke skulle fra A til b, men fra A til F, og de får da en liten omvei fordi at det. Men mens det tror jeg vi må må løse når det gjelder....

Altså..... Jeg tenker jo at på en måte at naturhensyn må ha forrang. For det er på en måte premisset for hele at vi er her jeg. Det er jo veldig subjektivt, så så jeg tenker at det må ha forhånd.

Men men så er jo problemet at det er jo ikke. Eller min opplevelse da er at det finnes jo ikke svar med 2 streker på.

Det, og da får du litt den samme diskusjonen må ha på land, altså natur versus klima, og så kan du ha en en annen innfallsvinkel.

Som ikke vil stå så veldig sterkt. I Norge i dag. Dette er jeg rett .Altså må man da ha vekst?

Altså skal vi bruke mer energi, altså det på en annen, men det er ikke svaret på oppgaven i.

Det hele tatt da?

Mette

Men, men det er absolutt noe jeg har nødt til å diskutere i oppgaven for, for det er jo litt.

Respondent 4

Altså for eksen premisset nå er jo at ja, vi trenger mer kraft så og og jeg nødvendigvis uenig i det. Samtidig så er det jo greit å se at noen stiller spørsmålet da at er er det....Hvilken steintavle står det på?

Mette

På nei, for alternativet blir jo. Dette blir jo og diskutert i oppgavene at grunnen til at vi har nødt til å gjøre dette er fordi at vi skal nå i nå IEA Mette

Sine mål om neds arb i filthy.

Respondent 4

Ja, samtidig som vi skal øke energiforbruket.

Mette

Samtidig så energiforbruket skal økes fordi at vi er inne i en elektrifisering periode der .Alt skal gå over på på det.

Respondent 4

Ja da, det er jo flere ene da er at ved å elektrifisere så reduserer du gjerne energibruket fordi at altså et eksempel da når jeg kjører min diesebil, så går 30% av den energien.

Respondent 4

I disse går til å drive bilen framover. 70% av energien går til.

Å lage. Varme ja, så hvis jeg kjører min disel bil. Så kan jeg da siden den har høyere effektivitet, så kan jeg rett og slett bruke mindre energi.

OK på å gjøre ja fordi jeg bruker ikke så mye på å lage varme, så så i det å gå fra fossilt til elektrisk, så kan man sammenhenger hente like mye energi ut, men også putte mindre inn.

Mette

Reduser ja OK.

Respondent 4

Jeg så holdt på å si i en TWh olje kan. Da erstattes av et mindre volum strøm. Så sånn som du ser, det trenger vi ikke å så øke for. Det sier ikke hvem så enkelt da, men ikke sant, fordi vi alle vi vi vi reiser mer, vi kjører mer, vi har større hus, vi blir flere folk og så videre.

Så så jeg er ganske trygg på at denne besparelsen den blir spist opp, så jeg tror ikke vi snakker om en som en en samlet nedgang i energibruk men, men den den effekten isolert sett av å gå fra fossilt til elektrisk gir faktisk en energibesparelse.

Mette

Men det er et poeng jeg ikke har fått med meg. Ja.

Respondent 4

Sånn rent sånn ingeniørmessig så?

Mette

Veldig veldig interessant.

Respondent 4

Skal vi petroleum lager mye varme sånn at man ofte ikke. Får hentet ut til.

Noe ja varme og. Lyd var det? Jeg dette her er jo selvfølgelig ikke så veldig, veldig kanskje.

Du må pense meg inn igjen, for jeg.

Mette

Nytt for det vet. Jo, men det er altså, vi føler, vi føler det er et utlån. Det er et ustrukturert intervju, så det skal.

Respondent 4

Vil du holde tråden og jeg babler?

Mette

Det skal være sånn.

Mette

Her har jeg laget en en dette her oversikten* **viser kriterie oversikt**

Mette

Nei det det er. Kriteriene for havvind selektering i Norge gitt av olje og energidepartementet til nve en der de ga i oppdrag å å skrive ned områder.

Mette

Dette var de kriteriene som i 2010

Altså 2010.

Mette

Ja, det er den grunn den ja.

Respondent 4

Den runden vi snakker om?

Mette

Ja, kjenner du igjen disse kriteriene?

Respondent 4

Ja, jeg har jo ikke studert de kriteriene som en jeg da fikk i 22.009, men men dette er jo opplagt sentrale temaer.

Mette

Ja er det. Er det noen av de er kriteriene her? Du tenker, er viktigere enn andre, ser du egentlig?

Respondent 4

Ja.

Det gjør jeg.

Mette

Eller er det liksom alle like viktige og ikke minst, hvem er kriteriene viktig for?

Respondent 4

Ja altså disse. Dette igjen. Det er mye som blir sånn lite reflekterte svar holdt jeg på å si fordi man man man. Jeg har ikke studert dette og tenkt nøye gjennom, men.

Mette

Nei, men dette er lite og reflektert vi vil ha.

Respondent 4

Eller håpløs er det lite reflektert da basert på erfaring, men men, men litt enkelt sagt så tenker jeg at det er jo 2 kolonner her, en Teknisk økonomiske forhold og så en som het andre interesser som går da både. På natur og andre næringsinteresser. Ja også friluft.

Litt sånn faktisk ganske krevende materie i også vannkraftsaker og hvor tungt den skal veie for friluft er noe annet enn natur. Det er menneskets bruk av natur og av og. Til misbruk av.

Mette

Natur er et veldig godt

Perspektiv fordi at der er det altså ligger jo og mye av det disse inn identitet, konfliktene.

Respondent 4

Hvis jeg Fortsetter litt. Jeg så tenker jeg at den tørk tekniske økonomiske forhold den.

Går jo mye på. Om det er realiserbart, altså klarer vi å hente ut energi, klarer vi å hente ut energi til en kostnad som er aksept. Så så der ligger jo interessene til Norge i forhold til kraftforsyning og til utbygger i forhold til business.

Tenker jeg, jeg så. De er på en måte grunnene for å få det til, og så har man litt enkelt sagt disse andre interessene. Det er jo grunner for å la være.

Riktig på en måte på, eller hva? Hva ødelegger man eller hva? For ja, det er egentlig prisen, og så er jo spørsmålet da er den ene større enn den andre.

Mette

Pros and cons er ja.

Respondent 4

Så det er noen NVE holder på med tiden, så "etter en samlet vurdering finner vi at nytten er større enn ulempene" Så det er på en måte sånn overordnet når det gjelder de enkelte temaene. Hvis du tar på den blå vest da.

Så er det litt. Ja, noen av disse temaene går på rent sånn Teknisk. Sånn som som....I prinsipielt ikke er så veldig relevante som "særlig relevant å vurdere bunnfast" vurderer bunnfast. For eksempel det der blir en sånn teknikalitet. Men, men når det gjelder vind ressurs kraftoverføring, markedsmessige forhold, så se på de som likeverdige, fordi det er summen som teller. Mm altså klarer du å produsere energi å få en inntekt som gjør at. Du har et prosjekt, og samme hvilke av de? Som svikter så svikter det, så så det. Er på en måte ikke?

Noe ja, den den ene bærer ikke vis.

Hvis dette er multiplikasjonsstykke da, ja, så hvis en av faktorene er. Null, så får du null gjør samme samme den andre en million.

Mette

9 og skjønner.

Respondent 4

Så der tenker jeg de? Har potter litt sammenlignbare når det gjelder disse andre næringene.

Hvis de andre næringene for å legge trykket annerledes, for det er ikke bare næringer der fiskeri, petroleum og skipsfart. Så er jo. Norge har jo et sånt petroleums dilemma, hvor vi tjener gras av alt med penger på petroleum og så.

Ser stadig flere av dette er jo ikke framtiden.

Mm, men det er det vanskelig å si når. Når begynner framtiden, og det finner vi antagelig ut litt etter at den begynte. For det er som regel sånn vi mennesker opererer, og at vi ser at oi nå har det skjedd. Vi klarer veldig sjeldent å se det på forhånd.

Så så på næringene, så er det jo da et spørsmål, er petroleum noe man skal? Og så hadde dette vært i tidlig 80 tall, så hadde petroleum stått sterkere enn han gjør i dag tror jeg litt usikker om jeg tror eller håper eller hva hvilke ord jeg skal bruke det.

Det skipsfart tror jeg er mulig å håndtere i Sandvik sidens fiskeriet. Selvfølgelig kjempeviktig å å, men fiskeri er også en sånn næring som.

Det som merkes i vannkraftsaker det ikke fiskeri, men da kan det være fisker, altså personen som fisker og det å ha en distinksjon mellom fisk og fiske er det høres ganske banalt ut, men det forsvinner en del ganger, men jeg tror det er ganske viktig forskjell.

Alt fra fiskerinæring har også sine negative sider, da.

Jeg skal ikke ha spørsmål jeg svarer. På er menn.

Mette

Det om du synes. Kriteriene er viktig, og hvem det er viktig. For oss du, du er svaret helt riktig.

Respondent 4

Ja ja ja, det var riktig eller feil, liksom det, men med.

Mette

Ja, men det vil du svare på spørsmålet.

Respondent 4

Ja, ja jeg nei. Så de tekniske er selvfølgelig viktig, for hvis ikke så har du ikke et prosjekt. Og det andre er jo da en politisk vurdering egentlig hvordan du skal vekke de de og der kan man mene. Altså jeg kan mene noe og noen andre kan mene noe annet og det det må være en. Demokratisk politisk vurdering av tenker jeg.

Mette

Da da er jo du inne på egentlig hele oppgaven, hvem som vokter og hvorfor det? Og hvorfor er det viktig at vi har en politisk vurdering eller?

Respondent 4

Fordi fordi det er ikke det er ikke noen biolog og ingeniørene økonom kan lage en rapport og si at slik er det.

Mette

Men tenker du at det er viktig at vi diskuterer kriteriene det er blitt viktig?

Respondent 4

Selvfølgelig, selvfølgelig. Selvfølgelig er det viktig, men men men ja oss.

Mette

Hvem er det? Det er viktig for å.

Mette

Som bor her ja.

Respondent 4

Norge og som bor her.

Respondent 4

Jeg ja, jeg hadde kan være viktig for andre året for seg, så altså liksom bor utenfor Norge. Det som er vanskelig i sånne debatter, og som. Det blir ofte sånn er ikke hersketeknikk med sånn diskusjon teknikk og er at når noen løfter et et særsyn, så blir det gjerne beskyldt av andre for å si at nei, men du mangler helhet og det kan skje fra alle aktører i en sånn debatt. Men, men det er jo det som er vanskelig. Her er å definere. Hva er den helheten da? Så så det er veldig vanskelig diskusjon.

Men, men den må vi ta på. Den må vi gå inn i, og da kom igjen til disse vinduet.

Vinner på land problemene hvor man har hatt en del diskusjoner, og så ender man opp med en løsning, og så når du da kommer endringer etterpå. Opplever man at jo, vi hadde jo diskusjonen, men vi diskuterte. Jo noe annet enn. Det det ble så det at man er. Jeg tror det er veldig viktig å være transparent og åpen med alt av tekniske løsninger og alternativ hele veien.

Mette

Skulle du gjerne da vært en medvirkningsprosess på den detaljplanen du tenker du?

Respondent 4

Jeg tror det. Jeg tror egentlig. Mm det riktige. Det er verdt at de detaljene altså på et eller annet noen måte definere kritiske detaljer. Altså bør de inkluderes i konsesjonen tenker jeg da, hvis ikke så har du og dette går på prosess for det som er problem på på vinteren. Hatt prosessen tar lang.

Tid altså mange snakker om. Vi må ha grundige prosesser, men du kan også ende med prosesser som blir så langdryg.

Av det i seg selv er et problem fordi du må på en måte landet ta en beslutning, og så gjennomfører du du for det er jo når et kommunestyre sier en ting også kommer et kommunestyre til, og kanskje kommunestyret etter der, så mener noe annet, så blir det også krevende for på en måte investorer og utbyggere og andre for her. Man vet ikke alt flyter da, og alt på en måte kan kjempes om flere ganger.

Så så, og det er i forhold til detaljplan versus posisjon. Så så kan jeg jo selv hvis du skal høre om dette var plan detaljplan, så ender man jo opp med å egentlig har 2 prosesser. For det ser vi allerede nå at i meldingen, som egentlig ikke skal være en fordel og mot prosjektet. Så kommer jo alle som er mot prosjektet. Og det skjønner jeg jo, det ville jeg gjort da, hvis det var hvis jeg kjempet mot å å motargumentere mot prosjektet, og så kommer konsesjonssøknaden. Ja, og da blir detaljplanen blir på en unødvendig neste runde. Ja som ikke tilfører så mye av den mer prosess.

Mette

Ja veldig god Start fint ja.

Respondent 4

Men, men så den dermed friluft.

Da, jeg har så mye prat.

Respondent 4

Vet du, for det ser vi også at er friluft er det et veldig interessant tema, og nå er jo min erfaring stort sett fra vannkraft da jeg litt usikker.

Mette

Ja så bra.

Respondent 4

På hvordan friluft. På en måte spiller inn langt.

Mette

Til havs under der som ligger og for eksempel turisme.

Taler 3

Ja tja nei.

Mette

Sånn som det er i sitt veldig relevant nå, men hvis vi trekker lengre nord, så vil jo det være.

Respondent 4

Ja og og det er. Og hvis du har turisme og så har du tenker at du har 2 aspekt du ene er at du har en en næring, altså det går med arbeidsplasser og inntektsgrunnlag og spredt bosetting eller sånne på en måte mål. Og så har du friluftsliv. Som en egenverdi, altså opplevelsen av natur som en egenverdi for oss mennesker. Men det vi ser igjen, så er jo min erfaring stort sett fra vannkraft, da det er det at når vi søker om et prosjekt, så er det ganske nøye utredninger om konsekvenser for fugl og fisk og insekter og dyreliv. Og alt mulig, men vi kan for eksempel ha et bekkeinntak et ganske lite inntak. Det kan være et borehull i fjell man flyr opp med helikopter sånn at inngrepet er at du får redusert vannføring. Og så har. Du en støpt konstruksjon. Som er relativt liten, altså 3 meter brei eller sånn.

Å å la oss si mann da, og kanskje er mitt one slip derfra, så vil den konstruksjonen ha veldig liten påvirkning på for eksempel dyreliv etter at den er bygd. Alt han står der passivt og gjør ikke noe ut, altså mens en sti. Vi mennesker har en stor innvirkning på dyrelivet. Og jeg er gode i fjellet, så jeg er ikke imot friluftsliv på noe vis, men men den derre om dere som er persepsjonen av problemet eller så er veldig ulik at vi oppfatter at det at. Noen går på tur?

Det er på en måte naturlig, mens den konstruksjonen av unaturlig, men sett fra dyret livets side, så er den konstruksjonen uproblematisk, bortsett fra anleggsperioden.

Du må gjerne holde deg unna og hekkeperiode rå og sånne ting, så vil den konsentrasjonen kunne være uproblematisk, mens en menneske som går på tur er problematisk.

Og det er ting jeg tenkte på før jeg begynte på dette.

Jobbe med dette her at. Ja at vi i vår. Vår menneskelig tilstedeværelse er ikke alltid. Problematisk da nei, det var bare en.

Mette

Jeg er kjempegodt poeng. Veldig godt poeng, for det går jo litt tilbake igjen på. Hvem er det?

Vi snakker er det for dyr eller er det for mennesker eller er det for?

. Respondent 4

Men, og hvis du som i en sånn debatt representerer en frilufters interesse, så er min opplevelse at da starter du på en. Måte på pluss siden. Altså du representerer det grønne du representerer miljøet, men hvis du representerer utbygger, så representerer du det grå.

Og det er gode grunner til at det er sånn. Det sier ikke at det. Er feil, eller hva? Og jeg sier ikke noe jeg alltid er feil med briller altså.

Mette

Nei, nei, nei, nei, nei, nei.

Respondent 4

Det er. Ikke det som er poenget mitt, så nå er jeg på liksom mer prinsipp i. Diskusjonen om hvordan den føres da?

Mette

Jo, det er jo det som er diskusjonen. Hvordan han føres egentlig sant? Ja, nei, men det er veldig interessant perspektiv. Jeg har ikke tenkt over.

Respondent 4

Ja ja.

Mette

Det her faktisk.

Mette

Kjempegøy her er det 2 kriterier helt nede

Mette

Sendte til andre i et brev av 2009, der de la grunnlaget for kriteriet selekteringen av havens områder der de sa det at det var veldig eller særlig interessant å se på søre Nordsjøen. Jeg går ut fra at det var på grunn av energimangel

Respondent 4

Ja, jeg vet ikke hvorfor?

Mette

Nei, det sa ikke de direkte, men det ligger litt i kortene, og så sa de og at det var særlig relevant å se på bunnen fast oss.

Og det er jo selvfølgelig dette i 20 totui sånn som den teknologien som lå til grunn da var jo at det var relevant å se på bunnfast. Føler de at de kriteriene holder vann i dag og?

Mest, 20, 13., 13 år senere.

Respondent 4

Ja altså når det gjelder bunnfast, så har jo. Det med dyp.

Å gjøre og på sørlig nordsjø så er dybde forholdene sånn at rent økonomisk virker å være billigere å bygge bunnfast enn flytende. Så det er den rent sånn Teknisk økonomisk vurdering og og det gjelder fortsatt. At det er bunnfast som er mest interessant på sørlig nordsjø for Norge som nasjon så er det antagelig mest interessant å utvikle felt med flytende.

Altså ikke brun fest jeg og så når jeg opplever det, så skyldes det egentlig 2 forhold. Det ene er at bunnfast teknologi har kommet et stykke, og der er det andre land og andre på en måte firmaer som som har på en måte bygge kompetanse.

Flytende er mer uprøvd, så der er det fortsatt mulig å ta en posisjon. Og så har Norge en historikk og en kompetanse og en leverandørindustri som har mye relevant marin kompetanse til å kunne ta en posisjon på flytende. Og det handler da om å kunne eksportere dette til resten av verden. Det var også på siden av.

Mette

Spørsmålet da veldig, veldig bra.

Respondent 4

Men men men men men, men derfor. Så er er det interessant å få utviklet flytende områder, fordi fordi havin satsingen har hvertfall to formål. Det ene er å produsere kraft. Om det er til Norge eller selgeren til kontinentet. Det diskusjon kan vi sikkert komme inn på etterpå. Det andre handler jo om å å ha en leverandørindustri som som leverer dette her, altså at så du får en altså både økt verdiskaping.Og flere arbeidsplasser.

Mette

Hvem er det viktig for da?

Respondent 4

De er viktig.

Respondent 4

For Norsk arbeidsplasser, altså den velferdssamfunnet skaper arbeidsplasser inntekter.Jeg og det de 2 de 2 hensynene har 2 etter mitt del av gjenvinn personlige mening har 2 veldig forskjellige tidsspenn at de er veldig forskjellige behov når det gjelder tidslinjer framdrift da, fordi hvis Norge eller vi II forhold til å få produksjon inn i Norge. Så er det egentlig, så er det ikke nødvendigvis veldig viktig å bygge ut.Havinområder fort. For, du kan alltid bygge de ut. Litt senere på en måte.

Mette

Og hva skjer hvis du bygger de jo litt senere?

Respondent 4

Nei da vil det ikke bli Norsk industri som leverer til deg, ikke sant? Som den norske industrien.

Respondent 4

Har behov at. Det skjer fort.

Respondent 4

Nei, men det er min forståelse.

Respondent 4

Av de filmene.

Mette

Ja, men det er en veldig, veldig godt perspektiv, og så er det bare for å ta en liten oppsummering.

Så forstår jeg det sånn at du deler det litt opp at du sier det at bunnfast er viktig for for for det at vi får mer energi og det billig. Men det er ikke viktig for industrien. Fordi at det er.

Respondent 4

Ja, jeg ser ikke at det er uvesentlig, men nei, nei, nei.

Mette

En, nei, nei.

Mette

Men ikke hovedsakelig sant hvorfor? Der er teknologien allerede, men som nasjonen så kan Norge satse på flytende der å ta en større rolle der og heller få utviklet industrien som gagner.

Respondent 4

Å ta en større.

Respondent 4

Rolle, der.

Mette

Så leverandøren museet, men det er et lengre løp.

Respondent 4

Ja for dere lengre løp da?

Respondent 4

Det skal bygges mer offshore vind i.

Respondent 4

Andre steder enn.

Respondent 4

I Norge.

Mette

Ja, men det er veldig.

Men vi er.

Respondent 4

Jo bakpå da sånn i forhold til tid. Ja for å si.

Mette

Det pent nå er denne på engelsk, men du kan nok sikkert engelsk.

Ja ja, dette her er altså da areal konsesjonsprosessen eller den veilederen tar emisjonen prosessen som kommer ut nå i.

Respondent 4

Ja ja.

Respondent 4

Ett år siden? Nei.

Mette

Var det i august i år.

Mette

Nei i fjor ja.

Mette

Blant det samme.

Respondent 4

Han var på høring fram til august i fjor.

Mette

Ja, så da ble han vel vedtatt etterpå der.

Respondent 4

Ja, han er vel ikke vedtatt deilig da han veilederen er ikke.

Mette

Vedtatt ja, ok, tror jeg nei da.

Mette

Det kan godt være.

Respondent 4

Vi fikk ny regjering, og da skal de se på deg, se på det og finne ut om en tilleggs melding til energimeldingen. Og nei, den er ikke vedtatt så vidt jeg vet.

Mette

Nei ok da på bakgrunn av den.

Mette

Så har jeg laget en en linje, altså en tidsskjema.

Mette

Der jeg har.

Mette

Bare plutselig sammen alle de ulike prosessene.

Mette

Og da kom jeg til syv år Og 32 uker.

Mette

Så har jeg lagt på litt uker, fordi at i løpet av disse syv årene og 32 uker så går det litt vekk.

Mette

I ferie og litt sånn.

Mette

Og da runder jeg det opp til 8 uker.

Respondent 4

8 år.

Mette

8 og selvfølgelig.

Respondent 4

Fra Prekvalifikasjon til.

Mette

Flat prekvalifisering.

Mette

Til oppstart.

Respondent 4

Nettopp gitt konsesjon. Ja ja.

Mette

Ikke til ferdig olje på landet eller strøm på vann eller hva det heter til oppstart.

Respondent 4

Nei, nei.

Mette

Kjenner du igjen denne?

Respondent 4

Ja ja ja.

Mette

Har du noen kommentarer her men?

Respondent 4

Med masse.

Mette

Ja gjerne bare begynn

Respondent 4

Ja jeg er også. Er det litt sånn. Hvordan skal man gå inn i problematikken her for å huske alle momentene? Her er det jo. Det er veldig bra at myndighetene kommer med en sånn veileder og er tydelig på hvilken prosess de ser for seg det. Er jo bra.

Så er det når det gjelder selve prosessen. Så er det jo. Så tar det jo veldig lang tid.

Og da det første vi så på. Vi er da DWO og det var jo er det.

Er det på en måte? Noen punkt her som ikke trenger å?Være der er en sånn naturlig sted å begynne.Og det fant vi vel egentlig ikke. Altså her er det. Det er relevante moment som er med.

Mette

Det er en demokratisk prosess

Respondent 4

Ja det er ja jeg har jo det og det er vi jo veldig tydelig på.

Når jeg jobber med dette her, at de de prosessene altså høringsrundene og at ting skal på høring, det er. Ikke der du.Der sparer du. Ikke tid.Altså enhver snarvei kommer tilbake som en lang.

Vei så så det.

Respondent 4

De er ikke tingen eller det vi har sett på er jo i.

Hvilken grad kan ting?

Kjøres i parallell. Og så er det noe som ligger. På en. Måte etter denne prosessen?

Og det er jo det at. Hvis det er ikke bare her det skal bygges Møller, så hvis.Hvis investor utbygger.

Har full usikkerhet fram til det gått 8 år. Så betyr det at det er først da du kan inngå. På noen form for avtale med leverandør og en leverandør som alle andre også.

Med kontakter som gjør at det da tar da tar det lang tid før du får en mølle, så det å få inn.

Få inn på en måte kan man redusere usikkerhet for utbygger, og så er det litt motstridende med at du skal jo en prosess på. Konesjonen er ikke gitt før den. Er gitt, men så har vi også det er at i

motsetning til et vannkraftprosjekt da, så er jo disse områdene her er jo områder som er. Pre definert til havvind. Det er ikke bare tilfeldig havområde. Hvor noen søker om havvind, altså skal man. Se, jeg er det muligheter. Her så så så det om det er mulig.

Altså er 2 ting det ene er. I hvilken grad kan man kjøre ting sekvensielt? Nei, ikke sekvensielt kjøre ting parallelt for effektivisere, og kan man redusere risiko for utbygger slik at det som skjer etter denne prosessen kan skje fortere.

Mette

Men nå er det sånn at. Det er vel eksklusivitet her jepp og det vil jo gjøre at utbygger kan.

Respondant 4

Em ja da.

Mette

Jo avtaler, men det er. Jo inne på noe når du sier at konsesjonen er. Jo ikke gitt før konsesjonen er gitt.

Respondent 4

Nei, og det kan jo ikke være for da har du ikke en prosess jeg men men men spørsmålet er da man kan se for seg at det går an å måtte definere noen kriterier tidlig vi sånn. Utbygger kan ha en forventning om at hvis du leverer på de kriteriene. Så er det påregnelig å få konsesjon, og så selvfølgelig så dukker opp noe som gjør at du ikke leverer. Så nei, da får du altså myndighetene må.

Jo ha den selvfølgelig, og som kan ikke ha gitt konsesjon er gitt. Men hvis det er mulig. Å ha redusere. Usikkerheten for da. Kan investor på en måte ta den risikoen på. Eventuelt gjøre undersøkelser for å redusere sin egen risiko og si at ja, men jeg. Vi leverer på.

På fisk, og vi leverer på fugl, og vi vi leverer på dette her. Det vil også være et insentiv til å gjøre på en måte grundige gode undersøkelser tidlig jeg, men men dette er en krevende materie da, men det det jeg må gjøre ting i parallell. Har vi jo sett mye på. Og også dette med detaljplan versus konsesjon. Altså kan man ha. Man må kjøre detaljplanen mer inn i konsesjonen.

Mm for det å kjøre først. Det er full konsesjonsprosess, og så får du konsesjonen og så skal du etterpå den detaljplanen på akkurat det konsentriske sirkler.

Mette

Mm, men det er jo et interessant EME perspektiv for det. At egentlig så har jo det. Vært m bi som har gitt vært konsesjons givende myndighet.

I havvind saker og for eksempel havsul, som var selvfølgelig ble gitt konsesjonen under energiloven, ble jo gitt av nve, men nå er det er det som er på sesjon steven myndighet, så det åpner jo egentlig opp for at en prosess at man kan på en måte. Drive parallelt. Em detaljplan og konsesjonssøknad og hvis ikke helt farefelt, gjerne litt.

Respondent 4

Ikke helt parallell, så det er naturlig at detaljplanen ligger litt etter. Men men men det at man ikke begynner å se på detaljplanen før konsesjonen er gitt?

Mette

Et år inn i tid?

Respondent 4

Det det. Det virker veldig merkelig da, og det bør også være mulig for en måte oed og nve også kommunisere litt om. Hvilken vei bærer dette her for? Man vet mer før stempelet er tatt.

Mette

Men, tror du det vil bli?

Respondent 4

Gjort ja, jeg tror det. Fordi vi har jo altså Støre har jo gått.

Overraskende langt i å si at vi skal ha Møller i drift, mens det heter 2020 tallet OKO. Og nå er det jo sannsynligheten stor for at han personlig ikke er statsminister når dette skjer, så han trenger kanskje ikke å stå til ansvar for det, men.

Men det at han har gitt så klart signal. Jeg sender jo et det er et signal da til hodet og andre om at når de regner seg baklengs sier at mølla skal være i drift i 2029 å regne seg tilbake, så for at dette skal gå i hop, så må den prosessen være effektiv hvert fall.

Mette

Helt under her, så har jeg bare.

Mette

Laget litt sånn juridisk forankring i loven da det går jo på har energiloven havenergi forskriften, men også selvfølgelig at konsesjonssøknaden er jo hjelme hjemlet.

Jeg sier alltid for hjemlet.

I plan og bygningsloven. Det er ikke har tatt med. Her er jo egentlig. De prosessene der havenergiloven møter energiloven, skaper utfordringer.

Kjenner du til en prosess som skjer parallelt med dette her? Men denne prosessen som går på at man kanskje fikser opp i de lovverket som kanskje ikke er helt er tilstede?

Respondent 4

Nei, det har ikke jeg vært borti.

Mette

Har du hørt noe om? Vet du om noen utfordringer med havenergiloven og energiloven?

Respondent 4

Og dette er ikke oppdatert på rett og slett. Kjente at dette burde jeg visst. Nå ble jeg veldig nysgjerrig. Nå ble jeg kjempenysgjerrig.

Mette

Nei, jeg vet bare om 2 ting, og det er jo ikke trenger ikke å være kjempevanskelig, men det må jo tas tak i et eller annet sted før man snakker om posisjonen. Og det er jo at.

Mette

Har energiloven. Gjelder utenfor grunnlinjen og energi.

Respondent 4

Oi ja ja.

Mette

Skal man ha 2 konsesjoner seg nei.

Respondent 4

Ja ja ja.

Mette

Ja ja, hva skjer akkurat i knutepunktet her sånn rent juridisk, altså. Dette her er jo ikke. Veldig store problemer, men det. Må jo fikses oppi det?

Respondent 4

Det kjenner jeg at jeg. Avslappet på dette jeg fikses.

Mette

Og hvordan? Fortell meg gjerne hvordan fikses disse prosessene, for det vet jo ikke jeg.

Respondent 4

Tja jeg nei, det vet vi jo ikke jeg da, men jeg. Altså jeg. Jeg ville jo tro nå er vi igjen i synse land med farlige steder det er. Gøy, men farlig. Sted å være være.

Jeg ville jo tenkt at man da sier at et anlegg som har fått konsesjon etter havenergiloven ikke trenger konsesjon. Etter energiloven for eksempel.

Respondent 4

Jeg jeg.

Mette

Fordi at energiloven må vil jeg gjerne gjelde.

Respondent 4

Nå er jeg i synseland, og det er gøy men jeg liker ikke å være her. I alle fall ikke i i jobb sammenheng.

Mette

Ja, nei, nei. Det er jeg. Enig i det.

Respondent 4

Som vi skal jo.

Mette

Men man skal vite du er en fagperson.

Respondent 4

Ja jeg. Jeg ville jo tenkt meg at man definerte grensesnitt i en eller annen. I land føring inntraff og.

Mette

Ja ja, absolutt. Er det naturlig å tenke i den.

Respondent 4

Det er så som har altså hvis man på utsiden av nord for eksempel har noe. Transformator på utsida. Så kanskje tilknytningen til utsira er havenergiloven eller, og da er det jo vil jo tro at det.

Mette

Resten av Anders.

Respondent 4

Er en bryter eller koblingen der?

Mette

Her ser vi at det gjelder.

Respondent 4

Ja, men nå er dette, synes jeg, så dette er.

Mette

Ikke mye verdt, nei, men det er jo det er ikke nei, men altså når man ser man.

Mette

Jeg må jo synes om dette i oppgaven min, og det er jo der eller på at her må man bare ta en avgjørelse og si at her går grensen og og sånn blir det.

Respondent 4

Da ville vi gå mitt? Du vil ikke.

Mette

Og sånn er det.

Respondent 4

Ha en linje peker på linje med bordet jeg du vil ikke at grensa er der og så definere et geografisk punkt. Det vil jo være en kobling bryter trafo.

Mette

Absolutt ikke.

Mette

Det blir veldig vanskelig. Ja.

Mette

Men det kan jo være overføringens burt det til alle andre verk rundt om hvis dette er en bryter som er.

Respondent 4

Ja slik bygger man.

Respondent 4

Anleggene, ikke sant?

Mette

Ja så kan jo man gjøre det på en enkel måte, for man vil.

Mette

Jo absolutt ikke ha det.

Mette

På grunnlinjen, men det ville jo komplisert ting veldig, så det er jo så så langt jeg forstår, så er jo ikke.

Mette

Det veldig vanskelige ting, men det.

Respondent 4

Må gjøres, det må defineres.

Mette

Og det må defineres, og hvis vi venter med disse prosessene, til vi kommer til det.

Respondent 4

Ja, det er veldig.

Mette

På er det veldig dumt.

Respondent 4

Og det er jo sånn gjentakende problem at eller at at bransjen og investorer trenger å.

Respondent 4

At lovverk og definisjoner er klare da.

Mette

Hele veien, det er det og nesten alle jeg snakker med. De sier at de bekjenner seg til disse. Problemstillingene er juridiske små problemstillingene, men som kan føre til lange utsettelse og og problemer er konsesjonsbehandling hvis ikke det blir.

Respondent 4

Ja ja ja.

Mette

Klarer gjort det forhold.

Respondent 4

Det er et innspill vi har jobbet med den framdriftsplanen. Her er jo også det at når man ser her, så er det jo.

Respondent 4

Men det går ikke fram at denne figuren da, men her er.

Respondent 4

Det jo forskjellige aktører som skal levere.

Respondent 4

På de.

Respondent 4

Høye punktene denne.

Respondent 4

Det kan være utbygger. Det kan være departement. Det kan være etat det kan også være andre på, altså fylkesmannen, fylke kommune, som også skal måtte levere om.

Respondent 4

Det høres innspill eller skal?

Respondent 4

Nå og det og og altså det er et banalt bilde da. Men men hvis du ser på dette med stafett da så er så er det veldig viktig at hun som løper tredje etappen.

Respondent 4

Hun står ikke og venter på pinnen når den kommer. Og når hun får pinnen, så oppdager hun at ja, nå skal jeg løpe.

Respondent 4

Da, er du i fart?

Respondent 4

Så så hvis du er på tredje etappen.

Respondent 4

Og det vet du nå at jo om ett og et halvt år, så skal min etat eller min, så skal vi levere på dette, så må de få en forventning og et signal om at da må dere på forhånd.

Respondent 4

Sett dere inn i problemstillingen, hva må avklares? Hvilke ressurser trenger vi? Hvilken kompetanse trenger vi? Er det noen lovmessig her?

Respondent 4

Er det noe sånn at når du får pinnen etter et halvt år, så er du faktisk i fart å ta pinnen.

Respondent 4

For at vi skal rekke større sitt.

Respondent 4

Mål om 29 da.

Respondent 4

For i de vekslingene og interaksjonene mellom aktører og i misforståelser, og vi er alle mennesker. Og når klokka er 2 på fredag, så vil vi på hytta og sånn, så det er så mange agendaer her som ikke drar mot å få.

Respondent 4

Bygd vindkraft fort.

Respondent 4

Da altså alle alle alle organisasjoner har jo sine egne.

Mette

Dynamikk absolutt. Det er det jeg ikke sant? Og en veldig. Det er ikke egentlig forhold til det jeg bare når jeg kom før når jeg gjorde den dokument analysen, så fant jeg en.

Mette

Det var en advarsel fra niognitti er. Åtteognitti, så sa det at konsesjonsprosessen på vann er var et av de mest komplekse og tidkrevende konsesjons prosessene.

Respondent 4

Og hvem var det som?

Mette

Kom av drosjen var en etat jeg. Det var ikke en enkel person jeg.

Respondent 4

Ja, men greit? Ja, nei, nei, nei, men.

Mette

Jeg lurur på om det var nei, det vet jeg ikke. Jeg kan finne det det.

Mette

E ja og at det tok veldig lang tid, og da.

Mette

Sa jeg at.

Mette

Nå i år, at så tar jeg 8 år.

Respondent 4

Det fra melding til.

Konsentrert ja.

Ja sikkert.

Mette

Og nå.

Mette

Er jo vi på det, at kanskje det har hva var det du sa? Det tok 15 og syv. Ja sant at kanskje noen av disse prosessene her kan i enkelte tilfeller for enkelte personer virker veldig lang.

Respondent 4

Ja ja.

Mette

Oi mens når du går inn og så ser du gjerne på de selve prosessen, så er ikke det selve prosessen man kan.

Mette

Nesten. Kanskje man greier å få det ned i 6 år, men kan man egentlig få vente at en demokratisk prosess med store konsekvensutredninger skal ta mindre enn sekser? Det er jo litt.

Respondent 4

Og så er jeg helt enig. Ja altså utredningen tar tid.

Respondent 4

Én ting er, at og hvis du er på utredning og en ting er at utredningen tar til noen si, det tar tid i seg selv det.

Respondent 4

Det andre er at hvis du skal se på fugletrekk eller se på andre ting, så kan du ikke bare gå ut.

Respondent 4

I en uke og se.

Respondent 4

Altså du. Du må jo være ute i forskjellige årstider, helst i flere år for å tenne deg bilde, så bare det å få et data altså eller hvilken som er dataserie.

Respondent 4

Du skal ha det sånn at jo lenger.

Respondent 4

Den er jo bedre er.

Respondent 4

Den den et annet poeng.

Respondent 4

Som jeg ville tro for å snakke med noen i forvaltningen.

Respondent 4

Noen de burde ha sagt, men som de kanskje ikke har sagt. Det er jo noe av tiden kan også skyldes at utvikler eller utbygger gjør endringer i prosjektet.

Respondent 4

For det drøye også veldig.

Respondent 4

Altså det prosjektet jeg nevnte med.

Respondent 4

Som tok 17 år.

Respondent 4

Så var jo det et småkraft prosjekt, så hadde Norge da en grunnrenteskatt som slo inn på 5,5 MVA cirka 5,5 megawatt. Det betyr at du til at anlegg som er større enn det så får du.

Respondent 4

På hele produksjonen har et anlegg som er mindre, så får du.

Respondent 4

Ikke grunne den.

Respondent 4

Skal i det hele tatt. Ja, OK.

Respondent 4

Det betyr at det.

Respondent 4

Lønner seg ikke å bygge et anlegg som er 6. Nei for da får.

Respondent 4

Du skatt på.

Respondent 4

Alt da strømpes du ned til.

Respondent 4

5,5 så du bygger?

Respondent 4

Ikke anlegg på 6 eller 7 eller 8.

Respondent 4

For det lønner seg, da må du skatte mer.

Respondent 4

Enn gevinsten.

Respondent 4

Og så kom det en endring som flyttet den grensen fra 5 komma.

Respondent 4

5 til 10.

Respondent 4

Jeg og det som skjer da blir det. Bygges det ikke. Anlegg på 11 12 13 14 15 6.

Respondent 4

Så det er litt merkelig ut før skatt, men i vårt prosjekt da så lå i det intervallet her, så gjorde det at noen grunn rett skal den endret seg. Den ble hevet.

Respondent 4

Så fikk jo det en konsekvens at da ville jo vi endre prosjektet.

Respondent 4

Sånn som i disse 17 årene, så handler det ikke om at bare 18, VI er så treige og alle.

Mette

Nei, det har vært 2.

Respondent 4

Andre er så.

Mette

Prosesser og egentlig.

Respondent 4

De som er mot prosjektet er så dumme altså alt er så vanskelig. Det handler også om at vi som aktør gjør endring i prosjektet, og det sant. Da blir det nye høringsrunder. Skulle bare mangle det, og så trøye prosessen, så så det vi har opplevd nå er nå er nå ble vi sql vannkraftprodusent.

Respondent 4

At i prosjektet vi har hatt et tydelig definert prosjekt, informert en VI og for seg også oid i forkant om hvor vi er i prosjektet og hva som skjer og hva vi ser for oss, så får vi en smidigere prosess.

Respondent 4

Ikke smidigere som at vi får snillere vilkår og og på en måte sånn sett men men smidig i forhold til til framgang og og prosess drift.

Respondent 4

Og det handler om forventningsavklaring. Hvor er vi? Hva skjer? Når kommer den meldingen fra oss? For da kan de i sin holdt på å si på avdeling eller seksjonsnivå fordel ressurser og å vite hva de skal planlegge for.

Respondent 4

For det må jo vi som aktør, og det tror jeg en del aktører ikke på en måte tar helt innover seg at det er jo ikke eller kan godt inn i tar innover seg. Jeg vet ikke hva som er andres.

Respondent 4

Hoder så det skal jeg ikke si, men men.

Respondent 4

Men men men det er jo krevende å være nv de og og å ikke vite om hva du får av søknader før du får de.

Respondent 4

Og når du får de, så forventes det.

Respondent 4

At da skal det stå.

Respondent 4

En saksbehandler klar med en gang med, som da tydeligvis satt og gjorde ingenting før lønn søknaden altså for å kunne være klar. Da så det det å ha på en måte.

Respondent 4

1 1 1 1 kommunikasjon der da han var ja, hva kommer hva, hvor er vi, hva skjer vi ikke har masseendringer. Usikkerhet i prosjektet fra vår side er jo for med å drive prosess til den ned.

Mette

Ja, nei, jeg har snakket med internasjonale selskap, så hadde jeg sagt at den prosessen her 6 til 8 år.

Mette

Ikke noe å snakke om, det tar det det er.

Mette

Det det.

Mette

Tar det.

Respondent 4

Den er problemet nå er jo at Støre sier at vi skal ha bedrift i 29.

Respondent 4

Det er jo det. Det er jo ikke nødvendigvis. Jeg er ikke uenig i at.

Mette

En? En nei, jeg var.

Respondent 4

Skal til, og når man sier det så.

Respondent 4

Går det ikke?

Mette

Med den prosessen. Det er helt sant det som er jeg og opplever.

Mette

Er jo det at det er de tingene rundt prosessene som kanskje tar tid sånn at tiden fra nå områder blir utløst og til pre kvalifiseringskriteriene. Den perioden er jo litt lengre, kanskje enn den burde vært.

Respondent 4

Ja, det ble jo signalisert at det kunne skje nå IQ 4 2021.

Respondent 4

Det er særlig regjeringsskifte, og det har vært skjedd mye som som kan forklare.

Mette

Det ja, så du tenker at det kanskje ikke tar så lang tid heller, da?

Respondent 4

Nei, nei, det jeg tenker er at jeg.

Respondent 4

Er helt enig.

Respondent 4

At for at det er på en måte det er ikke boksene i seg selv som er for.

Respondent 4

Lange, det er overgangen.

Respondent 4

Altså å si vekslingene, og så er det noen ting som kan.

Respondent 4

Gjøres i parallell.

Mette

Samt konsesjon og.

Mette

Så har du andre eksempler.

Respondent 4

Som konsesjon detaljer og da og som.

Respondent 4

Ja du kan du kan også ta altså i kvalitativ når det er kvalitativ konkurransen. Den kunne også blitt kjørt litt i parallell med prekvalifisering, altså hvis hvis kriterier her altså her handler mye om hva myndighetene gjør. Men hvis en aktør kjenner til.

Respondent 4

Kriterier og utvalget, altså utdanningskriteriet. Kvalitet konkurransen.

Respondent 4

Samtidig som prekvalifisering, så kan en aktør som tenker at jo vi blir.

Respondent 4

Prekvalifisert, så kan.

Respondent 4

Da begynne med arbeidet med det neste punktet i parallell, og da trenger ikke myndighetene å gi så holdt på å si så lang tid.

Respondent 4

Altså trenger ikke aktøren så lang tid etter prekorn rasjonen for å kvalifisere seg fordi det arbeidet kan man gjøre bare.

Mette

Ja men det er.

Respondent 4

For den den risikoen.

Respondent 4

Og den aktør da.

Respondent 4

At vi vi må på en måte begynne litt.

Mette

Og slett.

Respondent 4

Og det har vi jo i igjen og babler jo ut på viddene da. Men men i vannkraft sammenheng så har jo vi.

Mette

Ja denne igjen.

Respondent 4

Når sant jeg konsesjonsprosess, og så er det.

Respondent 4

Et annet planprosess etterpå.

Respondent 4

Det kom fram sprogets, så har jo vi valgt å begynne med vår detaljplan.

Respondent 4

Altså prosjektering av detaljplan, mens konsesjonsprosessen foregår. Sånn at når vi får konsesjon.

Respondent 4

Så sender vi detaljplanen.

Respondent 4

Enten samme dag, eller vi har noen tilfeller også sendt detaljplan før.

Respondent 4

Vi har fått. Vi har ikke sett den vi sendte den helt på samme.

Respondent 4

Tid, og så har vi avklart det med nve at vi kommer til å sende hvis vi får konsesjon.

Respondent 4

Så, og så har vi en forventning om, at vi får konsesjon på det vi har søkt på, og når vi da har gjort det, og hvis vi ikke har gjort det, så må vi gjøre.

Respondent 4

Endringer i detaljplanen selvfølgelig å ta.

Respondent 4

Inn de endringene konsesjonen, så sender vi det til nve og så kan, og så har vi også inngått av kontrakten.

Respondent 4

Den er under forbeholdt de få kondisjon, og da.

Respondent 4

Kan det gå?

Respondent 4

Ganske kort tid fra vi få konsesjon.

Respondent 4

Til vi kan begynne å bygge.

Respondent 4

Men da må vi ta den risikoen. Altså da tar jo vi risikoen at vi har jo ikke konsesjon før vi har konsesjon, men, men vi tror at jo prosjektet vårt er så godt.

Respondent 4

Vi leverer på.

Respondent 4

Alle natur og miljøhensyn at dette dette.

Respondent 4

Har vi troen på, og så tar vi den risikoen.

Respondent 4

Og så kan.

Respondent 4

Vi spare ett år.

Respondent 4

Så da begynner vi å bygge en måned etter konsesjon.

Mette

Er gitt. Hvor lang tid bruker dere på å?

Mette

Bygge et smartcraft ting ja.

Respondent 4

Det er også liksom.

Respondent 4

Hvordan hennes?

Respondent 4

Trick da var jeg vel som noe. Det er snø.

Respondent 4

Og det det er.

Respondent 4

Masse forskjellig, men.

Mette

Et par år, men det er heller alle disse prosjektene skal jo skreddersys littegrann eller ja, det er ikke sånn vann.

Mette

Sex sites.

Respondent 4

All nei altså jeg er jo skredder. De er jo skreddersøm men det er jo de samme elementene selvfølgelig, men noen steder er det borehull og noen ser ned av.

Respondent 4

Rørgate og.

Respondent 4

Så er det dette med høyt i fjells da veiløst som løses på forskjellige måter.

Respondent 4

Spennende den helikopter eller taubane eller du beltet i gravemaskinen, mens det er snø for å skåne i lyng.

Mette

Og er du, er du med på alle disse eller far? Nei.

Respondent 4

Ikke nå nei, jeg har gjort det tidligere har vært mye på.

Respondent 4

Befaringer og i sært.

Mette

Men nå er det da da bare på konsesjon. Det er noe jeg kjempe historie om.

Respondent 4

Ja rammevilkår myndighetskontakt men jeg er ikke mye ute i felt og bygger. Nei, det har jeg vært før. Det har jeg vært prosjektleder og.

Respondent 4

På prosjektet? Ja.

Mette

Nei, altså, det var egentlig det jeg hadde sånn rent.

Mette

Ja, det var det rett og slett. Jeg har svart på alle spørsmålene mine, og jeg synes det er veldig kjekt å høre den erfaringen og reflektere altså det at du er så tydelig og og og på en måte bevisst over alle de ulike aktørene. Det har jeg ikke fått noen som hadde før, og det er et veldig, veldig godt.

Respondent 4

Synd bra opp.

Mette

Perspektiver har og iallfall for en i den situasjon å være liksom klar over det at det er forskjellige syn, og det er forskjellige aktører, og de gagnar forskjellige folk og så.

Mette

Så må man.

Mette

Prøve å bare pusle det sammen og finne ut hva er felles grunnen for alle på en måte? Og det er jo utfordringen ligger. Jo her føler jeg veldig ofte.

Respondent 4

De er også også ligger også ligger det en reell utfordring i, altså dette kan være uavhengig om jeg er på vind på landet litt til sjøs eller vannkraft, altså en reell motsetning.

Respondent 4

Altså. Det handler ikke bare om å ha en god prosess å finne en bolig.

Respondent 4

Ting, så kan vi bygge hva som helst? Nei, altså det, for det er jo man må anerkjenne at noen.

Respondent 4

Mener at, nei, vi trenger ikke mer.

Respondent 4

Energi for eksempel.

Respondent 4

Det så kan man mene ulikt om det, men men man og det å anerkjenne på en måte.

Respondent 4

Altså jeg har jobbet mye med, altså også grunneiere kontakt, men også det. Å ja, vi hadde et ganske omstridt prosjekt II odda utbygging av bokverk. Om du har hørt om det verna vassdrag.

Nei pappa.

Respondent 4

Det ble vedtatt i Stortinget at vi kunne søke om.

Respondent 4

Det det var omstridt e.

Respondent 4

Og og det å anerkjenne at.

Respondent 4

På en måte de jeg må sonene.

Respondent 4

Som ligger i det?

Respondent 4

Altså jeg tenker å være enig eller det.

Respondent 4

Trenger ikke å.

Respondent 4

Være riktig. Vi den grad det er et begrep å bruke, men som anerkjenne at de er. Der er jo en erfaring å stå på. Altså jeg har stått på folkets scene. Nei, ikke folkets ene, de scenen i folkets hus i odda.

Respondent 4

Som østlending og forsvart utbygging av opo, som er en verna elv som renner gjennom odda.

Respondent 4

Og da når det er 250.

Respondent 4

Holdt på å si 250 fagorganiserte arbeidere jeg vet ikke om alle var fagorganiserte, men. Men men det er jo fagbevegelsen står sterkt og det det er noe med tonen og stemningen de er imot.

Respondent 4

Det plan. Jeg følte meg så alene i verden noen gang som jeg sto på scenen der, men det var.

Respondent 4

Kjempeinteressant det.

Respondent 4

Rom rent profesjonelt, så var det kjempe.

Respondent 4

Interessant og og ja syns.

Mette

Men jeg var sikkert veldig slitsom da jeg.

Respondent 4

Det var gøy da, for jeg er sånn anlagt, og det synes jeg er veldig, veldig spennende, og det er veldig.

Mette

Ja, det var bra det da.

Respondent 4

Jeg er fascinerende å se på.

Mette

Men da var han sikker du med og så og så det skal lære den situasjonen. For hvis hvis du er da litt sånn person at det går i wrangler, så møter 205.

Respondent 4

Ja, det tror jeg jeg har anlegg for og det skalere ja.

Mette

Ja fordi jeg visste ikke så, så kan jo det skjære seg littegrann at du liksom kanskje blir litt høy i stemmen og jo, det er sånn det må vi ta feil og liksom sant også plutselig hvis du går inn og tenker at dette er gøy, kom med deg du får et interessant det ja gutt har ikke tenkt på altså da da rommer han jo, for det er noe med det.

Respondent 4

Ja ja ja ja ja.

Respondent 4

Ja ja, den grad vi klarer, men men samtidig så skal man ikke ha en for naiv tro.

Respondent 4

På at at man klarer å roe hva som helst, fordi det er jo ekte frustrasjon, og det er ekte irritasjon og og noe av det går på prosjektet og noen går noe av.

Respondent 4

Det går på opplevelsen om at altså det tror jeg også i forhold til folks opplevelse da at kraftbransjen.

Mette

På ferga disse diskusjonene kan være litt ja.

Vedlegg 8

Relevante lover

EØS-Loven

EØS-avtalen er en folkerettslig avtale som omfatter EU-landene og Norge, Island og Liechtenstein og som har som hovedmålsetning å utvide EUs indre marked med fri bevegelse for varer, tjenester, kapital og personer, til de tre ikke-medlemslandene. EØS-avtalen ble signert i Portugal i 1992 og trådte i kraft 1. januar 1994. EØS-avtalen består av en hoveddel med 129 artikler, 22 vedlegg, 49 protokoller og en sluttakt. Avtalen er dynamisk ved at nye EØS-relevante rettsakter innlemmes i avtalens vedlegg og protokoller gjennom beslutninger i EØS-komiteen.

Lov om energiproduksjon til havs (Havenergiloven)

Havenergiloven regulerer de fornybare ressursene til havs, fra grunnlinjen og utover. I havenergiloven (§ 1-3) fastsettes det at retten til utnyttning av fornybare ressurser til havs tilhører staten. Videre legger havenergiloven det juridiske grunnlaget for åpning av areal og tildeling av konsesjon (§ 1-2, § 3-1).

Havenergiloven gir det rettslige grunnlaget for å gi konsesjoner og regulere forhold knyttet til planlegging, drift, nedlegging, utbygging for produksjon av fornybar energi og anlegg for omforming og videreføring av elektrisitet utenfor grunnlinjen (Havenergiloven, 2010, § 1-2).

Forskrift til havenergilova (havenergilovforskrifta)

Forskrift til havenergilova (havenergilovforskrifta) fastsatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2020, gir en detaljert regulering av forvaltningen av fornybar energiproduksjon, omføring og overføring av elektrisk energi til havs, blant annet en beskrivelse av prosessen for konsesjonsbehandlingen, og gjelder

Energiloven

Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven). Energiloven og energilovforskriftens virkeområde gjelder ut til grunnlinjen, og ledningsført elektrisk energi til installasjonene på norsk kontinentalsokkel er underlagt energiloven så langt loven rekker, dette gjelder også trafostasjoner og kobling stasjoner på

Vedlegg 8

land. Anlegg som krever anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1, er unntatt fra plan – og bygningsloven og det er kun bestemmelsene om konsekvensutredning og stedfestet informasjon som er relevant for slike anlegg. Det skal derfor ikke

Petroleumsloven

Petroleumsloven kommer til anvendelse på petroleumsvirksomhet knyttet til undersjøiske petroleumforekomster underlagt norsk jurisdiksjon. Innretninger som faller inn under havenergilova kan i enkelte tilfeller også falle inn under petroleumsloven. Vindkraftverk til havs vil normalt behandles etter havenergilova, men dersom vindkraftverket tilknyttes et petroleumfelt med kabel, må det også vurderes om det kreves tillatelse eller godkjenning etter petroleumsloven, bl.a. for ev. endringer som skal gjøres på de feltinnretningene som skal forsynes fra vindkraftverket. Dersom et vindkraftanlegg kun tilknyttes petroleumfelt, vil departementet vurdere om vindkraftverket skal behandles etter petroleumsloven og/eller havenergilova. Denne veilederen omhandler ikke behandling etter petroleumsloven. Dersom et vindkraftverk både tilknyttes nettet på land og petroleumfelt, legges det til grunn at vindkraftverket vil reguleres av havenergilova og ikke petroleumsloven.

Havne- og farvannsloven

Loven gjelder i Norge, medregnet sjøterritoriet og de indre farvann.

Enkelte av reglene gjelder også i Norges økonomiske sone. Loven skal fremme sjøtransport som transportform og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn og bruk av farvann, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv. Loven skal ivareta nasjonale forsvars- og beredskapsinteresser. Tiltak som kan påvirke sikkerheten, ferdselen eller forsvars- og beredskapsinteresser, kan ikke etableres uten tillatelse. I norsk økonomisk sone kan tiltak etableres uten at dette krever tillatelse etter havne- og farvannsloven. Kystverket er, etter delegering fra Samferdselsdepartementet, tillatelsesmyndighet for søknader som gjelder energianlegg i sjø innenfor lovens virkeområde. Regler om merking av og etablering av sikkerhetssoner tilknyttet innretning for fornybar energiproduksjon er gitt i en egen forskrift med hjemmel i havne- og farvannsloven og havenergilova. Disse reglene gjelder i indre farvann, sjøterritoriet, Norges økonomiske sone og på kontinentalsokkelen.

Vedlegg 8

Forvaltningsloven

Forvaltningslovens alminnelige regler om saksbehandling, og om klage og omgjøring vil gjelde for konsesjonsmyndighetene. Det vil blant annet bli fattet vedtak, enkeltvedtak og prosessledende beslutninger. Det vil bli gitt både avslag og innvilgelser på søknader. Enkelte av disse avgjørelsene kan påklages.

Departementet kan delegerere flere av de ulike prosessene i forskriften til underliggende organ, som Norges vassdrags- og energidirektorat og Oljedirektoratet. De underliggende organene kan forberede saker og skrive innstillinger til departementet.

Plan- og bygningsloven

Anlegg som krever anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1, er unntatt fra plan- og bygningsloven, jf. plan- og bygningsloven § 1-3 siste ledd. Det er kun bestemmelsene om konsekvensutredning i lovens kap. 14 og stedfestet informasjon i kap. 2 som gjelder for anlegg med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1. Dette betyr at det kan gis konsesjon og bygges anlegg uavhengig av planstatus, at det ikke skal lages reguleringsplan eller gis dispensasjon for denne typen anlegg, og at det ikke skal vedtas planbestemmelser for dem.

Oreigningslova

Ved bygging av energianlegg som krever anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1, må tiltakshaver skaffe nødvendig grunn og rettigheter for anleggene. Dette kan enten skje gjennom frivillige avtaler eller ekspropriasjon. Regler om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse er hjemlet i lov om oreigning av fast egedom av 23.10.1959 (oreigningslova). Som hovedregel bør det gjøres forsøk på å komme frem til minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere før det søkes om ekspropriasjon etter oreigningslova § 2.

Lov om klimamål (klimaloven) (2018)

Lovens formål er å fremme gjennomføring av Norges klimamål som ledd i omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050, og bidra til åpenhet og offentlig debatt om status, retning

Vedlegg 8

og framdrift i dette arbeidet. Loven skal ikke være til hinder for at klimamål fastsatt i eller i medhold av denne lov kan gjennomføres felles med EU.

Lov om Norges økonomiske sone [økonomiske soneloven] (1976)

Yttergrensen for den økonomiske sone trekkes i en avstand av 200 nautiske mil (én nautisk mil = 1852 meter) fra de grunnlinjer som til enhver tid er fastsatt, likevel ikke ut over midtlinjen i forhold til andre stater med mindre annet følger av overenskomst med vedkommende stat. Opprettelse av den økonomiske sone berører ikke retten til skipsfart i eller overflyging over vedkommende havområder eller retten til å legge undersjøiske kabler og rørledninger.

Vedlegg 10

Resultat spørreundersøkelse:

Spørsmål :	Teknologiske	Intensjonelle	Sosiale krefter
2: kriterier gitt av OED	Dybde, bølgehøyde, vindhastighet, nettilkobling, naturinngrep, andre interesser og konflikter,		
3: Andre kriterier	Nærhet til strøm underskudds område Bunnforhold og geoteknikk Unngå andre interessenter	Lokal utvikling rammeverk og lisenser. Nærhet til strøm underskudds område	Nærhet til strøm underskudds område
4: Konflikter	Konflikter med andre næringer, hovedsak fisk fugl og militær	Uklart ramme og regelverk Subsidier og skatt	
5. Konflikt vin/tap	Løse konflikt		Løse konflikt
6. Data	60% kjenner ikke alder på alt data grunnlag	60% kjenner ikke alder på alt data grunnlag	

Resultat intervju

Respondent	Teknologiske	Institusjonelle	Sosiale krefter
1	Uenig i dybde som kriterie, da det et kostnadsperspektiv	Mener kriterieselektering er en viktig myndighetsoppgave som er viktig for folket.	
2.	Dialog med aktører som har næringsgrunnlag i samme området. Mener konfliktene vil omhandle eksport av strøm og nasjonalt eierskap		Relativt stort press fra opposisjon i 2017 førte til forslag om åpning av havvind i 2020. Mener konfliktene vil omhandle eksport av strøm og nasjonalt eierskap
3.	Vindresurser, nettilkobling og marked, samt pris er viktig og relevante kriterier.	Frustrasjon over treg havvind prosess	
4.	Ikke relevant å vurdere bunnfast. Klassifiserer flytende og bunnfast inn i to ulike kategorier i forhold til hvem som gagnar: Bunnfast= utbygger Flytende = Norge som nasjon	Forskjeller ved rammeverk og detaljplan	«Forventninger fra lokale i forhold til hva man tror blir bygget. Lang planprosess avvik mellom forventet byggehøyde og reel byggehøyde. Havvindsatsingen har to formål: og produserer kraft, og ha en leverandørindustri som gir økt

			verdskapning og flere arbeidsplasser.
5.	Mener konflikter blir større hvis Vindmøller er synlig fra land		Mener konflikter blir større hvis Vindmøller er synlig fra land